

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BINDEST YEKBIN !

XEBAT

JI BO RIZGARIYA KURDISTAN

(KOVARA NAVENDÎ YA RIZGARÎXWAZÊN NETEWAYÊN KURDISTANÊ -K.U.K)

*KUZEY-KÛRDÎSTAN'DA İDEOLOJİK-POLİTİK VE ÖRGÛTSEL BİRLİK SORUNU VE BİR DÖNEMİN DEĞERLENDİRİLMESİ (4)

*BİR DEĞERLENDİRME: BEŞLİ PLATFORM (HEVKARİ) ÜZERİNE AÇIKLAMA (11)

*TKP, KEMALİZM VE KÛRT ULUSAL SORUNU(2)

*EMPERYALİZMİN BUNALIM YAPISALDIR (2)

*GÜNEY AFRİKA: SIYAH HALKIN İSYANI
GÜNEY AFRİKA'DA NELER OLUYOR

10_11

www.arsivakurdi.org

KUZEY KÜRDİSTAN'DA İDEOLOJİK.POLİTİK VE ÖRGÜTSEL BİRLİK SORUNU VE BİR DÖNEMİN DEĞERLENDİRİLMESİ (4)

Bilindiği gibi, bir önceki M.K toplantısında bazı kararlar almıştık. Toplantı sonuç bildirisini, toplantının hemen akabinde devrimci kamuoyuna ve halk kitlelerine sunulmuştu.

Sonuç bildirisinde de belirtildiği gibi, M.K, gerek dünya genelinde, gerekse bölge ve ülke düzeyinde kaydedilen son gelişmeler üzerinde durdu. Gelişmeleri çeşitli yönleriyle ele aldı, tartıştı. Önemli bazı konulara dikkati çekti ve süreci yeni baştan, ama bir bütün halinde yeni bir değerlendirmeye tabi tuttu.

Kürdistan Devrimci Hareketinin son durumu ile ilgili olarak eldeki tüm verilere dayanılarak yaptığı değerlendirme ise, toplantının can alıcı noktasını oluşturuyordu... Dağılmayla yüz yüze gelmiş devrimci hareketin, zaman yitirmeksizin toparlanmasının yaşamsal bir sorun olduğunu vurgulayan Merkez Komitemiz, bunun bir kez daha sarsaklanması halinde, tamiri oldukça güç yeni tahribatlara neden olabileceğini ısrarla belirtti.

Kürdistan Devrimci Hareketinin kendi gerçekliğine dönmesinin artık zamanının geldiğini, devşirilmiş mantığın sökülüp atılması gerektiğini, bu güne kadarki tökezlemenin en önemli etkenlerinden birinin de bu sakat mantığın bizlerde egemen olmasına bağlıdır.

Daha birinci Merkez Komitesi toplantısında geniş açılımı yapılarak karar altına alınmış bulunan ideolojik-politik ve örgütsel birlik sorunu ile ilgili olarak da uzun uzun tartışan Merkez Komitesi, konuya ilişkin geniş bir değerlendirme yaptı.

Merkez Komitemiz, bir önceki dönemde, partileşme sürecinde, önümüzde üç alternatif bulunduğunu, bu alternatiflerden ilk ikisinin geçen süre zarfında büyük ölçüde önemini yitirdiğini belirtti. Bunun da, pratik deneylerimizden elde edilen sonuçlara bağladı.

Bilindiği gibi dışımızda, bizim de katılabileceğimiz bir parti, bu güne kadar halen oluşturulamadı. Önümüzdeki süreçte, dışımızda böyle bir parti ortaya çıkarmı, çıkmazmı bilinemez. Ancak, bu gün için böylesi bir alternatifi, kendi payımıza gözden çıkarmış bulunuyoruz. Kuşkusuz, daha konferans dönemindeyken bile, bu sorunun öyle kolay kolay çözümlenemeyeceğini, ha deyince böylesi bir partinin inşa edilemeyeceğini bilmiyor, ya da tartışmıyor değildik. Ne var ki, çok zayıf bir olasılık olsa bile, hesaplanması ve üzerinde durulması gerekiyordu.

İkinci alternatifin de, bir önceki döneme oranla önemi kalmadı denilebilir. Devrimci kamuoyunun da bildiği gibi, bunun sadece dağınık halde bulunan kadrolarla ilgili yönü kalmıştır. Özellikle bazı siyasi hareketlerin gerek soruna yaklaşımı, gerekse sahip oldukları çizgilerinden kaynaklanan anlayışlarından anlaşıldığı kadarıyla, onlarla tam bir çatışma halindeyiz.

İki yıla yaklaşan çalışmalarımızın verileri ortadadır. Üzülerek belirtelim ki, soruna ilişkin olarak eskiye dönüş rağbette. Grup düzeyi, hem de daha bağnazca savunulur bir hale gelmiş durumda. Yeni grup, ya da grupçukların boyvermesine zemin teşkil edebilecek adımlar atıldı, atılıyor. Öyle ki, Kürdistan Devrimci Hareketi şu anda çok ciddi tehditlerle, tehlikelerle karşı karşıya kalmıştır. İster bilinçli, ister bilinçsiz olsun, eylem, muhteva itibarıyla buna hizmet etmiştir ve de etmeye devam ediyor.

Görülüyor ki, devşirilmiş mantığın yem sürecinde, yeni bağlantılarla tekrar sahneye çıkması -gerçi hiç bir dönemde tümünden sahneden çekilmedi- gündemdedir. İdeolojik-politik ve örgütsel birlik sorunu ile ilgili olarak siyasi hareketlere ve devrimci kamuoyuna sunduğumuz somut önerilerimize, adeta sözbirliği yapmışçasına (özellikle PPKK ve TKSP) farklı gerekçelerle de olsa karşı çıkan siyasi hare-

ketlerimizin, neden bu tavırlara girdikleri, kuşkusuz devrimci kamuoyu tarafından bütünüyle olmasa bile, az çok bilinmektedir. Biz yine elimizdeki verilere dayanarak sorunu tekrar irdelemeye çalışacağız. Bilinen şeylerin tekrarı olsa bile, bunu yapmamızın gerekli ve zorunlu olduğuna inanıyoruz.

Kendileriyle görüştüğümüz siyasi hareketlerin, sorunun ciddiyetini kavrayamamaları, ya da kavrayıp ta dar grup çıkarlarını öne çıkarmalarının nedeni neydi?

Herşeyden önce, sözkonusu hareketlerin dayandıkları kitle temeli, aşağı yukarı aynıydı. Genel olarak küçük burjuva zemindi. Marksist-Leninist ya da komünist olduklarını, işçi sınıfının yegane politik temsilcileri olarak faaliyet yürüttüklerini iddia etmelerine rağmen, genellikle aynı zemin üzerinde boy vermişlerdi. Bilindiği gibi bu zemin hem kaygan, hem de istikrarsızdır. Rüzgarın akışına göre yön değiştiren, umulmadık bir anda parlıyan, ama küçücük bir tehlike karşısında yılgınlığa kapılan, panik yaratan, karamsarlığa gömülen ve esas itibarıyla da en ufak bir depremden sürekli sarsıntılar geçiren temeli oldukça zayıf bir zemindir.

12 Eylül depreminin ağırlığıyla sallanan bu zeminde, aradan dört yıl gibi bir zaman akıp geçmesine rağmen, sarsıntı hala devam ediyor. Öyle ki, durmak bilmeyen bu sarsıntılar, kendisiyle birlikte oldukça tehlikeli yeni durumların belirmesine de neden oluyor. Mültetecilik, bölünme, kopma, savrulma, yılgınlık vb. bu dönemin belirgin özelliğidir. Aynı zamanda bu dönem; kısa vadeli, grup çıkarlarına hizmet eden anlayışlar için de kullanılan, kullanılmaya müsait bir dönemdir. Örgüt içi demokrasinin tümüyle rafa kaldırıldığı (oysa örgüt içi demokrasinin, varolan sorunları tartışma yönünde en fazla işlerlik kazanması gereken bir dönem olarak görülmesi gerekirken) ve günebirlik politikanın esas alındığı bir dönem olarak ta dikkati çekmektedir.

İşte, bizim soruna ilişkin önerilerimiz, tam da böylesine bunalımlı ve sarsıntıların hızla yaygınlık kazandığı bir dönemde gündemeleşti. Önerilerimize karşı yer yer olumlu nitelendirilebilecek tarzda gelen yanıtların, özünde yukarıda izah etmeye çalıştığımız gibi grup düzeyini koruma ve örgüt içi demokrasiyi rafa kaldırma, bir yönüyle de tabandan tabana yansıyan zorlayıcı istemlere (seslere) verilmiş cevaplar niteliğindeydi. Ancak, anılan hareketlerimiz, kendilerince ta-

banı susturduklarını anladıkları andan itibaren de, eski bağınaz anlayışlarını gündemleştirmekten, suni ve zoraki bulunmuş gerekçelerle sorunu savsaklayıcı tavırlara girmekten çekinmediler. Ne var ki, onlar bunun geçici bir durum olduğunun farkında değillerdi. Oysa sarsıntı, kaygan zeminde henüz durmamıştı. Yeni yeni sarsıntılar beliriyor, zemin ise bu tür sarsıntıları üretmeye devam ediyordu. Yeni sorunlar ve bu temelde yeni bölünmeler kaçınılmazdı!... Nedenlerden bir tanesi, işte yukarıda açıklamaya çalıştığımız bu küçük burjuva zemindi.

Nedenlerden ikincisi; bunların sınıfsal konumlarına denk düşen ideolojik-politik yapılanmalarından kaynaklanıyordu. Bu ideolojik yapılanma, her şeyden önce Marksizm-Leninizm adına hareket eden, ama özünde Marksizm-Leninizm'e karşı bir görüş olarak ortaya çıkan o iddiada olan, büyük ölçüde de Türk solu tarafından Kürdistan'a taşırılan, esas kaynağı ise daha derinlerde yatan, sağdan sola kadar her türlü sapmanın taşıyıcısı küçük-burjuva ideolojisidir. Bu ideolojinin ürettiği mantıktır, anlayıştır.

İşte, Türk solu'nun Kürdistan Devrimci Hareketinin bünyesinde yer etmiş olan bu kötü anlayışının etkisidir ki, siyasi birlik çalışmalarına engel teşkil etmiştir. O'nun kötü mirasının, bazı hareketlerin belleklerinde yer etmesidir. Kürdistan gerçekliğine dönmeyi esas alan, enternasyonalizmi, halkının kurtuluş mücadelesi ile bütünleştirmeyi temel ve vazgeçilmez bir görev adeden devrimci anlayışa karşı; devşirilmiş, ülke gerçekliğiyle en ufak bir bağlantısı bulunmayan anlayışların barikat kurma istemleridir. Bu anlayış; esas olarak, şovenizmin dar kısılcıyla çeperlenmiş Türk solunun, onun mantığının içimizdeki sızıntılarıdır. Bunları tanımak ve anlayışlarını mahkum etmek, Kürdistan Devrimci Hareketinin önemli görevlerinden biridir.

Bir diğer neden ise, ajite ve propaganda malzemesi olarak kullanılan, tümüyle yalana dayalı demogojik belirlemelerdi. Özellikle bizim, K.U.K siyasi hareketi olarak, siyasi ve örgütsel birlik sorununda samimi olmadığımız, içsel sorunlarımızı bastırmak için manevra yaptığımız ileri sürülüyor, propaganda ediliyordu. K.U.K'un dağılma ile karşı karşıya bulunduğu, zor ve içinden çıkılmaz bir dönemi yaşadığı belirtiliyor, bu tür savlar öne çıkarılarak ölmeye mahkum, hastalıklı ömrünü uzatmaya yönelik yeni bir taktik geliştirdiği iddia

ediliyordu. Peki bu tür iddiaları ortaya atan kimlerdi? Kuşkusuz bu tür iddialar resmi ağızlardan yapılmıyordu. Ama bir sakız gibi her kesin ağzında da durmadan çiğneniyordu. Tümüyle dedikodu mahiyetinde, ama kimler tarafından üretildiği pek belirsiz, maddi temeli olmayan çirkin yakıştırmalardı. Ancak, bilinçli bir eylemin ürünü olduğu kuşku götürmez bir gerçek olan bu dedikodular, ister istemez yurtsever kesimleri ve dışımızdaki hareketlerin tabanlarını etkiliyor, onları, özellikle bu konuda bize karşı şartlandırıyor. Zaman zaman bizlere kadar uzanan ve hatta bizleri bu sorunla muhattap olmayla karşı karşıya bırakan bu kötü oyun, esas olarak temel gıdasını, böyle bir birliği istemeyen, bundan son derece korkan, özünde Kürdistan Devrimci Hareketinin gelişmesine karşı olan bir anlayıştan alıyordu. Oysa biz, ne içsel sorunlarımızdan dolayı ve ne de hareket olarak kendimizi fesh aşamasında gördüğümüz için manevra yapıyor, taktik planda sorunu ele alıyor, bu tür sloganları öne çıkararak zaman kazanma peşinde koşuyorduk.

Bizim soruna yaklaşımımız, tümüyle Kürdistan Devrimine karşı olan, devrimci sorumluluğumuzdan kaynaklanıyordu. Ve elbette, Kürdistan Devrimci Hareketi, önüne çıkacak her zorluğu yenecek, her engeli aşacak ve her oyunu bozacak gücü kendinde bulacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın.

Ve pratik bir kez daha kanıtladı ki; Kürdistan Devrimci Hareketinin toparlanmasının önündeki engellerden biri de, teslimiyet temelinde boy veren oportünist çizginin varlığı ve onun örgütlülük düzeyidir. Onun devşirilmiş mantığı, kaynaklandığı ideolojik yapılanmasıdır.

Yine pratik gösterdi ki; Kürdistan'ın siyasi ortamı, artık belirgin bir halde çatışan iki ana siyasi çizginin temelde şekillendireceği bir ortama doğru hızla ilerlemektedir. (Apocu hareketi ve mantığını bundan ayırmak gerekiyor) Bu çizgilerden biri, hiç kuşkusuz, teslimiyet temelinde soruna yaklaşım gösteren ve reformlar yoluyla çözümler arayan, esas olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini T.C'nin Misaki-Millî sınırlarının dar çemberinde sıkıştıran, geleneksel oportünist-revizyonist çizginin, Kürdistan cephesindeki temsilcileridir. Bunu görmek ve buna karşı son derece duyarlı olmak gerekir.

Hiç şüphesiz bu gün ağır yük, esas görev devrimci çizgiye, onun temsilcilerinin omuzlarına yüklenmiştir. Ne var ki, o, kendi eylemine sahip çıkacak kadar örgütlü değildir, oldukça dağınık bir haldedir. Toparlanamıyor!... Bu nedenle de istenilen düzeyde etkili olamıyor. O'nun bu örgütsüzlüğü elbette ki, sömürgecilerin işini kolaylaştırıyor. Her boydan sapık eğilimlerin boy vermesine, gelişmesine ve reformist çizginin güçlenmesine katkıda bulunuyor.

Unutulmamalıdır ki, Kürdistan Devrimci Hareketi çok zorlu bir süreçten ve bunalımlı, bunalımın had safhaya vardığı bir dönemden geçiyor. Devrimci mücadele çok ağır koşullarda yol almak, ilerlemek zorunda! Ülkemizin kuzey parçasında, sömürgeci baskılar faşist baskılarla bütünleşerek, daha da şiddetlenmiştir. Halk kitleleri ve bir bütün olarak Kürt ulusu dönemin en kanlı yönetimlerinin saldırılarına maruz kalmaktadır. Her dört parçada da halkımız, gerici, faşist, sömürgeci diktatörlüklerin bilinçli saldırılarına uğramakta, adeta varlığı tehdit edilmektedir. Çeşitli provokatif eylemler ve düzenbazlıklarla geleceğin çok yönlü hesapları yapılmaktadır...

Bütün bu oyun ve düzenbazlıklara karşın, Kürdistan Devrimci Hareketinin (devrimci siyasal çizginin) acınacak tablosu ise ortadadır. Ulusun bir bütün olarak ezilmesine, geri kalmasına ve onurunun ayaklar altına alınmasına neden olan sömürgeciliğe ve onun barbarlığına karşı; yurtsever, devrimci-demokrat ve sosyalist güçler olarak neler yapıyoruz? (Kuşkusuz sorunun çözümüne ilişkin, oportunist çizgiden bir şey beklediğimiz yok. Yakındığımız da zaten onlar değildir) Ülkemiz ve halkımız üzerinde kurulan hesapların açığa çıkmaya başladığı böylesi bir dönemde, kendi kişiliğimize sahip çıkma, halk kitlelerini örgütleme ve yığınları harekete geçirebilme yönünde hangi araçlarla ve ne tür bir çaba içerisindeyiz? Açıktır ki, Kürdistan'da sömürgeci egemenliğe son verecek örgütlü bir güç oluşturulmadan kurtuluş olanaksızdır.

Özellikle küçük-burjuvazinin yenilgi sonrası görülen tepkilerinin örneklerini yaşadığımız bu günlerde, çok hassas ve gerçeklere çok daha ciddi bir tarzda yaklaşmamız gerekiyor. Türkiye ve Kürdistan'daki bazı anlayışlar -ki bunlar bir zamanlar kendileri dışında proleter devrimci ya da Marksist-Leninist görmüyorlardı- yenilginin nedenlerini Marksizm-Leninizm'de bulmaya kadar ileri gitmişlerdir. Bu du-

rum esas itibarıyla kendi kişilikleriyle (pişmanlık duygusunun verdiği kompleksle de) çatışmayagiren hastalıklı yapıların belirtileridir. Kendi acizliklerinin ve çözümsüzlüklerinin kaynağını Marksizm-Leninizm'de arayan, bu nedenle de M.L'e küfretmeye kadar ileri giden bu anlayışın sunduğu örnekler, hiç kuşkusuz işçi sınıfına, halk kitlelerine ve devrime olan inançsızlıklarının bir ifadesidir.

Unutulmamalıdır ki, sürekli bir hareketlilik ve akış içerisinde bulunan yaşamın her kesitinde bu tür sakat anlayışlar, sapık düşünceler ve bozguncu takım türeyebilir. Bu nedenle, hiç bir yılgınlığa kapılmaksızın, her tür engelin önümüze çıkabileceğinin önceden hesabını yaparak, sürecin hızlı akışına müdahale etmek ve onu maddi olarak yönlendirmek gerekir.

Sorunun bu noktasında ve bu hızlı akışı yönlendirmede esas yük ve ağır sorumluluk hiç kuşkusuz biz devrimci siyasal güçlere düşüyor. Grup düzeyinin her geçen gün daha çürüdüğü, devrimi yönlendirme bir tarafa, ona ayakbağı olma yönünde hızla ilerlendiği bir durumda, devrimci siyasal bir önderliğe doğru, zaman yitirmeksizin yönelmemiz gerekiyor.

Hiç şüphesiz, Kürdistan'da oluşacak devrimci-siyasal bir önderlik, her şeyden önce Kürdistan gerçekliğinin; O'nun somut, tarihi, sosyal ve ekonomik koşullarının bir ürünü olarak boy verecektir. Ve unutulmamalıdır ki, Kürdistan Devrimi'nin önündeki süreç; Ulusal Kurtuluş (Ulusal Demokratik devrim) sürecidir. Bu süreç; sadece bir devlet çatısı altındaki iktidar mücadelesi değildir. Sadece bir sınıfın, örneğin işçi sınıfının, diğer bir sınıfa (burjuvaziye) karşı sınıfsal direnişi de değildir. Ama, belli bir sınıfsal temele dayanan, ancak tüm sınıf ve katmanların dahil edildiği bir ulusun (Kürt ulusunun) Ulusal Kurtuluş eylemidir. Sömürgecilığe -faşizme ve emperyalizme- karşı, Ulusun bağımsızlık mücadelesidir. Bu nedenle, en ileri sınıf güçlerini bağrında taşıyan, bilimsel sosyalizmi rehber edinmiş, sağlam ve devrimci bir teoriyle donatılmış, sürekliliği sağlanmış profesyonel ve yeterli bir önderliğin insiyatifi altında, hareket kabiliyetini elinde bulunduran devrimci siyasal bir yapılanmaya, onun oluşturulmasına yönelmek, bu yönde somut, pratik, ama cesaretli adımlar atmak gerekir.

Biliyoruz ki; Kürdistan işçi sınıfının devrimci partisi, sıcak mücadelenin kızgın alevleri arasında şekillenecektir. O'nun maddi bir güce

dönüşmesi ise, mücadele sürecinin tayin edeceği bir şeydir. Kaba formülasyonlarla biçimlenmiş bir programın sunulması, sorunun çözümünde yeterli değildir. Bu anlamıyla sorun, önümüzdeki sürecin en yakıcı sorunu olarak daha bir önem arzedecektir.

Kuşkusuz, Kürdistan Devrimci Hareketinin en çetin sorunlarından biridir parti sorunu. Bu kimilerince pek önemsenmeyebilir. Ya da kimileri bunu, gözü pek birkaç militanın yan yana gelip, keskin sloganlarla formüle edilmiş sözümona bir program etrafında kenetlenmesi olarak değerlendirebilir. Ne var ki, bu birkaç gözüpük militanın işi ve ne de bir program sorunu değildir. Tümüyle ülke gerçeklerinden fıskıran, O'nun tüm devrimci dinamiklerini harekete geçirebilen, yüzlerce yiğit kadronun tek bir yürek, tek bir yumruk gibi kenetlenmesi, kitleleri yönlendirebilme ve gerilmiş bir yayda hazır bekleyen bir ok gibi düşmana yöneltebilmede atik davranabilen, ilkelere alabildiğine katı ve tavizsiz, ancak politikada oldukça esnek olabilen, son derece çekici ve titiz bir sanat olayıdır. Bu nedenle baste alınabilecek gibi değildir.

Ancak parti sorunu, Kürdistan Devrimci Hareketinin en hayati sorunlarından biri olmasına karşın, sorunların tümü demek değildir. Kürdistan Devrimci Hareketinin bunun dışında da yığınla sorunu vardır. Bu günkü süreçte en ciddi sorunlardan birisi, denilebilir ki, en başta geleni, hiç kuşkusuz Devrimci Hareketin girdiği kaostan kurtulabilmesi, derlenip toparlanabilmesidir. Her gün, her saat büyük bir hızla çürümeye doğru giden kadroların korunması, onların, yabancılaşmaya, inkarcılığa karşı, kendi gerçekliğine dönmeye ikna edilmeleri, kazanılmalarıdır. Kısacası; Devrimci Hareketin düşmana karşı, alternatif bir güce dönüştürülmesidir. Bu elbette kendiliğinden oluşmaz. Büyük bir özveri ve çaba gerektirir. Şüphesiz parti faaliyetleri, böyle bir çalışmayı dışlamaz, buna engel teşkil etmez. Aksine, bununla ivme kazanır, yeni kazanımlar elde eder ve onun temel harcını oluşturan nüveleri derli-toplu bir halde önüne koyar. Bu anlamıyla bu faaliyetler parti çalışmasıyla çelişme bir tarafa, onunla bütünlük arzeder. Bu nedenle, her iki çalışmayı birlikte ele almak, ama ikisini birbirine karıştırmadan ve fakat birini diğerinden soyutlamadan, onları bütünleştirmek gerekir.

Parti olayının belirli bir süreyi alabileceğini yukarıda vurgulamıştık. Onun, ideolojik-politik bir temelden yükseleceğini de açıkla-

miştık. GemiŖte ona ulaŖabileceđimize dair somut nermelerimiz de olmuŖtu. Ancak, bu gün geldiğimiz yer ve vardığımız nokta farklıdır. Her Ŗeyden önce, yeni bir perspektifle soruna yaklaŖmak durumundayız. nk; gemiŖte siyasi hareketlerle birlikte, onlarla beraber sürece adım atmamız sözkonusuydu. Oysa bu gün, denilebilir ki, bu olanak kalmamıŖtır. Zorunlu bir durum ile karŖı karŖıyayız. Süreci ağırlıklı olarak bizim omuzlamamız gerekiyor.

Bu nedenle Merkez Komitemiz, anılan son toplantısında, konu ile ilgili olarak yeni bir üzüm yolu üzerinde durmuŖtur. Merkez Komitemizin soruna iliŖkin aldığı kararın bir bölümü Ŗyledir:

" Girilen yeni dönemde, Kürdistan iŖi sınıfının örgütünü oluŖturma, Kürdistan Devrimci Hareketini toplama ve sürecin dayattığı diğer sorunlarda, tarihsel sorumluluğu üstlenme görevi, büyük lde omuzlarımıza yklenmiŖtir. Hareket olarak sorumluluğumuzun bilincindeyiz.

Bu gün, birbiriyle kenetlenmiŖ ve adeta btnleŖmiŖ bir halde iki görevle karŖı karŖıyayız. Parti sorunu ve Kürdistan Devrimci Hareketini toplama görevi. Parti inŖası uzun bir süreci alabilir. Bu yönüyle de bu sorun (parti sorunu), devrimci hareketin toplanmasıyla çok yakın bağlantılar içerisindedir. Kürdistan pratiğinin bize verdiği ve önümüze serdiği bu realite, yeni bir durum değerlendirmesi yapmamızı zorunlu kılmıŖtır...".

Bitti.

BİR DEĞERLENDİRME:

BEŞLİ PLATFORM (HEVKARİ) ÜZERİNE AÇIKLAMA (II)

ÇARPITILAN GERÇEKLERİ DÜZELTMEK VE DOĞRULARI SÖYLEMEK GÖREVİMİZDİR

Mart 1985 tarihli 'XEBAT-Ji bo Rizgariya Kurdistan' ın 7. sayısında 'Beşli platform (Hevkari) üzerine açıklama' başlıklı bir yazı yayınlandı. Yazı, Türkiye ve Kuzey Kürdistan devrimci kamuoyunda 'Beşli Platform' Hevkari' vb. adlarla bilinen ve dört yıllık bir süreyi kapsayan Kuzey Kürdistan ulusal, demokratik güçlerinin güç ve eylem birliği/ cephe çalışmalarına ilişkindi. Bu çalışmaların başladığı tarih, geçtiği aşamalar, tartışılan bazı konular, süreç içinde ortaya çıkan çeşitli sorunlar ve nihayet hevkarinin dağılması, dağıtılmasına ilişkindi.

Bu yazı, Hevkari üzerine bir yorum veya değerlendirmeden ziyade, objektif olarak kaleme alınmış dört yıllık çalışmalara ilişkin özet bir bilgilendirme yazısıydı. Yazıda, hevkarie ilişkin geniş bir değerlendirme ve yorumun sonradan yapılacağı söyleniyordu. Bu nedenle bu yazımızda da KUK Hareketi olarak devrimci kamuoyu ve halkımıza karşı bu sorumluluğumuzu yerine getirerek Hevkariye ilişkin genel bir değerlendirme yapmaya çalışacağız.

Hevkarinin dağılması/ dağıtılması üzerine çok uzunda olmazsa epey bir zaman geçti. Taraf olan örgütler arasında, örgütlerin kendi içinde ve kamuoyunda Hevkariye ilişki tartışmalar şu veya bu düzeyde de olsa devam ediyor. Xebat 7. sayıdaki açıklama bu tartışmaya yol açan önemli bir adım oldu. Bu açıklamadan önce sorun büyük ölçüde kamuoyuna kapalı bir durmdaydı. Şüphesiz Hevkarinin son bulmasına yol açan sorunlar taraflar arasında bir süreden beri tartışılma gelmekteydi. Fakat bu

tartışmalar ilerici kamuoyu ve kitlelere (ve hatta kimi örgütlerin kendi tabanlarına bile) kapalı bir biçimde sürdürülüyordu. İnanyoruz ki Xebat'taki açıklama olamasaydı bu olay sessizce geçirilecekti. TKSP ve PPKK'nin istedikleriyde buydu. Nitekim TKSP Hevkarinin dağılmasından ancak 6. ay, PPKK ise altı buçuk ay sonra açıklamada bulundular. Oysa, Hevkarinin dağılmasına ilişkin her örgüt devrimci kurallar çerçevesinde her yol ve araca baş vurarak kamuoyunu bilgilendirecek, gerekli açıklamalarda bulunacaktı. Bu yapılırken, her örgüt nesnel davranacak, örgütler arası ilişkileri zedeliyecek ve onları birbirinden uzaklaştıracak açıklamalardan kaçınılacak ve olgun devrimci bir yol izlenecekti.

KUK, Xebat ta yayınlanan açıklamanın ardından ve geçen süre içinde Avrupa'nın birçok ülkesinde soruna ilişkin olarak kamuoyuna açık bazı seminerler düzenledi. Bu seminerlerde sorunu ilerici kamuoyu, Kürdistan ve Türkiyeli devrimci-demokratik güçlerle konuşma, tartışma ve değerlendirme olanağı yarattı. Azda olsa ilerici kamuoyu aydınlatıldı, devrimci-demokratik güçler Hevkariye ilişkin gerçekleri öğrenme imkanına kavuştu. Buna karşın geçde olsa TKSP ve PPKK de birer açıklama yapma gereksimini duydular. İki partinin kamuoyuna açıklama yapmaları bir gereklilik ve hatta bir zorunluluktu. Fakat, belirtmek gerekir ki TKSP ve PPKK Hevkariye ilişkin açıklamalarda bulunacaklarına esas olarak KUK'un açıklamalarına cevap mahiyetinde birer savunma yazısını yazmayı tercih ettiler. İki partinin yazdıkları gerçekleri tersyüz etmekten başka birşey değildir. Bu nedenle bu yazıda KUK'un Hevkariye ilişkin genel bir değerlendirmesiyle birlikte, ayrıca iki partinin tersyüz ettiği bazı önemli noktalar üzerinde durmayı da gerekli görüyoruz. Kimi örgütler gerçekleri Çürütmek ve kamuoyuna yanlış bilgi vermek gibi sorumsuz bir yola girebilirler. Halka ve devrimci kamuoyuna karşı siyasal sorumluluğun bilincinde olanların görevi bunun önüne geçmektir. Çarpıtılan gerçekleri düzeltmek ve doğruları söylemek görevimizdir. Velew ki bu doğrular enbaştta bize karşı işleseler bile.

TKSP Hevkariye ilişkin açıklamalarında kullandığı dil, üslup ve başvurduğu yöntemlerle kötü bir yola girdi.

TKSP: Reya Azadi'nin 34-35. sayısında 'BEŞLİ PLATFORM' Neden başarısızlığa uğradı'' PPKK ise Peşengin 30. sayısında HEVKARİ' Görüşmeleri neden kesildi?' başlığı altında birer yazı yazdılar. İki parti yazılarında KUK'a yönelik açıklamalarında nesnel bir yaklaşımdan uzak bir yaklaşım göstermişler-

dir.Hele TKSP tepkisel bir yaklaşımın sonucu olarak en tasvip edilmez bir yol izlemiştir.Oysa, KUK açıklamasının başında yöntem ve yaklaşımında nasıl olması gerektiği üzerinde durmuş, nesnel davranmaya azami çaba göstermiştir. Birliklerin dağılmasından sonra ortaya çıkan olumsuz durumların Hevkari olayında da tekrarlanması için uyulması gereken kuralları belirtmiş ve tarafları sorumluluk içinde hareket etmeye çağırmıştır. En başta da kendisi bu işin ilke ve adabını gözetmiştir.

Maalesef TKSP ve PPKK 'nin açıklamalarında bunu görmedik. Aksine keyfi bir davranışın ürünü olan birçok ciddi ithamla karşılaştık.Bunları iki kategoriye ayırabiliriz.Birincisi' KUK'a yönelik olarak 'sekte', 'uzlaşmaz', 'dayatmacı', ' kurnaz köylü politikası', 'gerçekleri çarpıtma' , kendine güvensizlik', 'örgüt olarak birşey yapamama' vb. bilimsel bir değeri ve maddi bir temeli olmayan suçlamalar. İkincisi: Hevkari çalışmaları süresince tesbit edilen ve uyulan bazı karar ve tesbitlerin inkar edilmesi, bazı konuların çarpıtılması ve öznel yorumlarla kendilerine göre yorumladıkları bazı noktalarda kamuoyunda yanlış imajlar yaratmaya çalışmaları, bazı noktalarda vardır ki hiçbir adaba uymuyor. Bunlara özellikle TKSP'nin açıklamasında sık sık rastlıyoruz.

KUK adabına uygun bir açıklama yaptı. Esnek, olgun ve mütevazî davrandı. Bu işte sorumluluğun ortak olduğunu, KUK 'un kendi payına düşeni kabul ettiğini ve ileride geniş bir değerlendirme yaparak kendi eksikliklerinin neler olduğunu daha açık bir biçimde ortaya koyacağını söyledi. Dahası iğneyi başkalarına batırmadan çuvaldızı kendine batırdı. Ortada onca olumsuzluk olmasına rağmen ithamlarda bulunmadı. KUK'un yaptığı kamuoyuna olayla ilgili olarak bilgi vermek, Hevkari olayının genel ve ortak çerçevesini sunmaktı. Bu esnek yaklaşımından dolayı KUK kimi dost çevrelerde bazı olgun eleştirilere bile muhatap oldu. Böyle olsa bile bu doğru olmalı.Nahoş,faydasız ve sonuç getirmiyen bir tartışma yaratmamak gerekiyordu.

TKSP , KUK'un başta kendisine yönelik eleştirel ve gerçekçi yaklaşımına, tüm esnek davranışlarına

karşın bir sorumluluk duymadan örgütler arası ilişkileri zedeliyecek, onları bir birlerinden uzaklaştıracak bir yola girdi . Okuyucu, bu partinin açıklamalarında Hevkari üzerine çok az şey görebilir, açıklama esas olarak KUK'a yöneliktir. Şüphesiz KUK eleştirilmez diye bir şey yok. Eleştirilebilir ve eleştirilmelidir. Ancak yersiz ve isabetsiz eleştiriler hiç kimseye yarar getirmmez.En başta da sahiplerine zarar verir. Ayrıca eleştiri ideolojik- politik bir çerçevenin dışına taşırılmama- lıdır.

Dikkat çeken diğer bir nokta da iki partinin çoğu meselelerde hemen hemen aynı telden çalıyor olmalarıdır. Ama, Hevkari çalışmalarında 1984'ün başına kadar durum tersine idi. Neyse ki PPKK açıklamalarında TKSP'yi yalanlıyan tek bir noktaya değiniyor. Oda kendisini işin içinden çıkararak KUK, beşli platformun prensiplerinden birinin 'Önce Kürdistan'da birlik, sonra Türkiye sol güçleriyle birlik' olduğunu yazmıştı. TKSP ise, böyle bir şeyin olmadığını ve bunun KUK tarafından uydurulduğunu (daha doğrusu KUK'un bir yalanı olduğunu) söylüyor. PPKK bu noktada KUK'un söylediğini teyid ediyor, fakat bunun kendilerini (PPKK'yi) bağlamadığını söylüyor. İlerde bunun üzerinde duracağız.

Bunun gibi daha bir çok önemli nokta vardır.KUK açıklamasında bunları ortaya koydu.TKSP red ediyor. Ama diğer örgütler (AR,Tekoşin) veya hala bu örgütlerin sorumluluğunu taşıyan şahıslarda vardır. Onların da bu konularda görüş belirlemeleri gerekiyor. Nekadar bunlar ortak tesbit ve prensiplerde olsa KUK'un sadece bunları ortaya koymaya hakkı vardır.

TKSP sorunu başka bir maceraya soktu . Bu nedenle KUK'un bu örgütün söylediklerine cevap verme hakkı ve hatta zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Gerçekte KUK, Xebat'ın 7. sayısındaki açıklamalarda oldu-

ğu gibi Hevkari'ye ilişkin salt bir değerlendirme yapacaktı. Olası kısır bir tartışma ortamını yaratmamak için azami dikkat gösterecekti. Belirtmek gerekir ki iki partinin açıklamaları bu ortamı ortadan kaldırdı. Ama yine de KUK'un bundan kaçınacağını belirtmek isteriz.

TKSP'nin bir karakteri vardır TKSP'nin diğer örgütlerle olan ilişkilerinde (Türkiye ve Kürdistanlı) daima pragmatizm egemendir. Çıkarları olduğu örgütle ideolojik yakınlık, politik dostluğunda ötesinde iyi ve dost olmaya çalışır. Çıkarlarının bittiği noktada onun o örgüte olan yaklaşımı da değişir. Bir örgütle dost ve iyi ilişkiler içinde olduğu sürece onu en gerekli zamanlarda bile eleştirmez, en dostane uyarılarını bile esirger. Fakat o örgütle ilişkileri bozuldu mu biriktirdikleri tüm eleştirilerini birden saymaya ve yoğun bir saldırıya geçmeye başlar. Ve üstelik eleştirilerinde ölçüyüde kaçırarak en ağır ve kırıncı yöntemlere başvurur. UDG'nin dağılmasından sonra aynı yola başvurdu, DDKD üzerine özel bir broşür çıkardı. Diğer bazı hareketlere yönelik eleştirilerinde aynı yöntemi denedi. Şimdi de Hevkari'nin dağılmasından sonra tüm tepkilerini birden ortaya koymaya hazırlanıyor. Hevkari'ye ilişkin yazısı böle bir tepkinin ürünüdür.

KUK Hevkari sorununa ilişkin bazı seminerler düzenledi. İsveç, Almanya, Fransa Hollanda ve Danimarka'da. Seminerlere geniş bir yurtsever kitlesi dışında Türkiye ve Kürdistan 'dan hemen hemen tüm sol örgütlerin büyük çoğunluğunun temsilcileri katıldılar. Olanaklarının olduğu her yerde TKSP dışında Hevkari çalışmalarına katılan diğer örgütlerin temsilcileri de katıldılar. Bu seminerde katılan her örgüt görüşlerini demokratik bir ortamda özgürce dile getirdi. Genel olarak Hevkari ve özel olarak KUK'a yönelik eleştirilerini ortaya koydular. KUK, Hevkari çalışmalarının geneline yönelik eleştirilerin doğrudan muhatabı haline geldi, Bu seminerlerde,

Ama bu KUK'a birşey kaybettirmedi. KUK, bu seminerlerde kendi eksikliklerini, kendi zaafklarında ortaya koymaktan çekinmedi. En sert eleştirileri bile saygıyla karşıladı.

Sömürgeci güçler, tarihte Kürt halkına karşı sürekli olarak 'Böl ve yönet' politikasını uygulamışlardır. Onlar, Kürt halkının birliğini parçalamış ve onu karşıt kamplara bölerek birbirine kırdıtmaya çalışmışlardır. Kürt halkının iç dinamizmi yokedilmek istenmiş, birlik sürecinin önüne zora dayalı engeller çıkarılmıştır. Bugünde bu politika daha modern, daha sinsi ve daha usta bir şekilde devam ettirilmektedir.

Ülke ve ulus olarak zoraki bölünme ve parçalanmışlığın yanında günümüzde tek tek parçalarda yurtsever-demokratik güçler ayrıca derin bir siyasal bölünmüşlük içindedirler. Hatta bazı parçalarda bu bölünme silahlı çatışmalar düzeyindedir. Bugünden öne alınmazsa K.Kürdistan'da da ulusal-demokratik güçleri bekleyen en büyük tehlikelerden biri de budur. Dün olduğu gibi, bugün de Kürt halkının en derin yarısı ülke genelinde ve tek tek parçalarda bölünmüşlük ,yurtsever-demokratik güçlerin aralarında birlik oluşturmaması ve düşmana karşı ortak bir mücadele cephesinin yaratılmamasıdır. Bugün Kürdistan'ın her dört parçasında yurtsever-demokratik güçlerin içinde bulunduğu manzara hiçte iç açıcı bir manzara değildir. Ayrılıklar, birliktelikten daha ağır basıyor. Buna karşın Kürt halkının mücadelesinin ileri boyutlar kazandığı her dönemde düşman daima ortak hareket ediyor, ortak saldırılarda bulunuyor. Kısaca çeşitli düzeylerde birlik sorunu Kürt halkının en büyük tarihsel sorunlarından biridir ve bu sorun gelecekte de önemini koruyacağına benziyor.

Kürt halkının ulusal ve siyasal olarak bölünmüşlüğü, bugüne kadar iç birliğini gerektiği düzeyde sağlamaması onun için 'tarihsel bir kader' olayı değildir. Bölünmüşlüğü ve dağınlığı yenmek ulusal-demokratik güçlerin birliğini oluşturmak ve Kürt halkının düşmana karşı en geniş mücadele cephesini kurmak olanaklıdır. Bu dün olduğu kadar, bugün ve yarın da yurtsever- demokratik güçlerin önündeki en büyük görevdir. Önüne, Kürt ulusunun ulusal kurtuluş davasını koyan her örgüt bunu böyle bilir.

Kürdistan ın Türk sömürgeciliğinin işgali altındaki parçası (K.Kürdistan) Dersim hareketinin bastırılmasından sonra (1937-1941) derin bir sessizliğe gömüldü. Bu sessizlik 1960'lı yılların

ortalarına kadar devam etti. 1965'te Kürdistan Demokrat Partisinin (TKDP) kurulmasıyla bu sessizlik dağıldı. 1970'li yılların ortalarına kadar da K.Kürdistan'da ulusal-demokratik mücadeleyi örgütleyen tek örgüt TKDP idi. 1970 yılların ortalarından itibaren yeni bazı ulusal-demokratik örgütler kurulmaya başlandı. Ulusal-demokratik mücadelenin ideolojik-politik seyri yeni bir sürece girdi; ulusal,yurtsever düşünceler yanında sol ve sosyalist düşüncelerde hızla gelişmeye başladı. 1980'lere gelindiğinde K.Kürdistan'da çok sayıda örgüt kurulmuştu.

K.Kürdistan'da yaşanan bu süreç, kendisiyle birlikte çeşitli düzeylerde birlik sorununda gündeme getirdi.Her örgüt,kendi içinde ve diğer örgütlerle birlik sorunlarını tartışma ve bazı adımları atma gereğini duyuyordu.Bunun böyle olması bir zorunluluktur.Zira, her şeyden önce Kürdistan sınıflı bir toplumdur,örgütlerin sınıfsal bir yapıdan bağımsız olarak ortaya çıkmaları düşünülemez.K.Kürdistan, 1950- 1980'li yıllar arasında ekonomik ve toplumsal olarak köklü bir değişim sürecine girmiştir.Ulaşma süreci ilerlemiş, işçi sınıfının nicel ve nitel oluşum süreci hızlanmış, ulusal ve sınıfsal bilinç gelişmiş ve geleneksel yurtsever çizginin yanında belli belirsiz bir biçimde de olsa sosyalist bir çizgi de ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkanyeni örgütler bu gelişim ve değişimin damgasını taşıyordu.Doğrudan ve net bir biçimde belli bir sınıfa tekabül etmezlerse bile her örgüt belli bir sınıfsal farklılaşmanın yansıması olarak ortaya çıkıyordu.Dolayısıyla örgütler değişik ideolojik- politik çizgiler üzerinde beliriyor, birlik ve ayrılık noktaları belirlemeye başlıyordu. Ancak, bu sürecin sağlıklı bir biçimde yürüdüğünü söylemekte mümkün değildir.

TKSP ikisi hariç hiçbir seminere katılmadı.Bundan bilhassa kaçındı.Nedenleri neydi? Bizce tekbir nedeni vardır:TKSP kitleler önünde tartışmaktan kaçındı,bunu göze alamadı.Bize göre o,daha başından bu tartışmaların kamuoyu önünde yapılmasından yana değildi. Kesinlikle şunu söyleyebiliriz: TKSP'nin bu tür seminerlere katılmaması, tartışmaları gereksiz bulduğundan dolayı değildir,buna cesaret edemediğindedir.Önemli olan bu seminerlerin KUK veya başkaları tarafından düzenlenmiş olmaları değildir. Önemli olan tartışmaları kamuoyu önünde,kamuoyu ile birlikte yapmaktır. Bu seminerleri TKSp düzenleseydi KUK buna katılmayı kendisi için zorunlu bir görev bilirdi. Şurda burda ne derse desin TKSP'nin bu seminerlere katılmamasını mazur gösterecek

hiçbir nedeni yoktur. Ondan sonra kalkıp dergisinde KUK'a saldırması ve tepkisel bir dille ağzına geleni sarfetmeye hiçbir hakkı yoktur. Bir örgütün sorumluluğunu taşıyan insanların denetimi ya o örgütün kitlesi, ya ilerici kamuoyu ve yığınlar veya o örgüt yöneticilerinin bizzat kendi sağduyularını canlı tutma yoluyla mümkündür. TKSP' de hangisi işliyor belli değildir. O işine geldiği gibi söyler, işine geldiği gibi yazar, işine geldiği gibi yapar.

HEVKARİ ULUSAL DEMOKRATİK MÜCADELE SÜRECİ-NİN ÜRÜNÜDÜR'

Hevkari, K.Kürdistan devrimci hareketinde 12 Eylül sonrası süreçte yaşanan en önemli siyasal gelişmelerden biridir. Hevkari olayı, aynı zamanda yaşanan süreçte tek tek ulusal-demokratik güçlerin ve bir bütün olarak K.Kürdistan devrimci hareketin içinde bulunduğu nesnel ve öznel durumları yansıtan bir olaydır. K.Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin ezici çoğunluğu bu olayın içinde dolaysız olarak yer almışlardır. İster Hevkari'nin içinde yer alsın ve isterse dışında kalsın ulusal-demokratik tüm güçler ve bu olaydan etkilenmiş ve onu etkilemişlerdir. VE, bir bakıma Hevkari, onu oluşturan güçlerin 12 Eylül sonrası süreçte ortaya koydukları doğru ve yanlış, olumlu ve olumsuz, başarılı ve başarısız görüş ve pratiklerinde bir ölçütü olmuştur.

Hevkari nasıl bir sürecin ürünü olarak doğdu? Her siyasi ve toplumsal olayın maddi bir temeli vardır. Gerçi Hevkari toplumsal bir olguya dönüşmedi, ancak siyasi bir olgu olarak onun da dayandığı nesnel ve öznel bir temeli vardır. Hevkari Kürdistan ve Kürt halkının içinde bulunduğu durumun, 12 Eylül sonrası başlayan yeni bir sürecin ve Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin ortak düşmana karşı ortak hedef ve ilkelerde birlik yapma istek ve iradelerinin bir ürünü olarak doğdu.

Bugün hala Kürdistan sömürge bir ülke, Kürt ulusu parçalanmış, ulusal ve siyasal birliği sağlamamış bir ulus durumundadır. Bırakalım tarihsel geçmişi, ulus olma çağında bile (19.yy) Kürt halkının en büyük zaafı düşmana karşı öz birliğini sağlayamamış olmasıdır. Birlik, Kürt halkının her dönemde ihtiyaç duyduğu temel, canalıcı bir sorun olmuştur. Birlik aynı zamanda Kürt halkı ve büyük çoğunluğuyla onun yurtsever güçlerinin en büyük istem ve arzudur. Bugün ise birlik her dönemden daha fazla kendini dayatan bir zorluktur. Emperyalizme, sömürgecilığe, feodal gericiliğe ve faşizme karşı başarılı bir mücadelenin ilk koşulu bu zorunluluğun yerine getirilmesidir. Hevkari'yi gerekli kılan ve onu ortaya çıkaran

ran temel neden budur. En azından KUK için bu böyledir.

Bu koşullarda, K.Kürdistan'da birlik sorunu iki düzeyde gündeme geliyordu: Birincisi: Aynı veya yakın ideolojik bir zemin üzerinde olanların siyasal birliği-ittifakı. Örgütlerin oluşum sürecini yaşadıkları bu dönemde birlik yönünde sağlıklı adımları atılması kolay değildi.Nitekim, bazı istem ve çabalara rağmen birlik sorununda istenilen sonuçlara varılamadı.12 Eylül öncesinde atılan tek somut adım DDKEDUD *ve ÖY arasında oluşturulan 'Ulusal Demokratik Güçbirliği' (UDG) dir. Buda, bilindiği gibi kurulması ile dağılması bir oldu.UDG niçin dağıldı ? Bu konuda daha önce-leri gerekli açıklamalar yapılmıştır. BU nedenle burada tekrar özel olarak UDG üzerinde durmayacağız. Ancak, Hekvari'yi ilgilendiren yanlarıyla UDG üzerinde durmak ve bazı noktalarda ona atıfta bulunmak mümkün ve gereklidir. Örneğin,UDG'nin dağılması üzerinde rol oynayan bazı dış faktörler, Hekvari'nin de dağılmasında önemli bir rol oynamışlardır. İlerde bunun üzerinde duracağız.Diğer yandan Hekvari ile UDG arasındaki bağı görmemek ve ikisini bir birinden tamamen ayırmak ta doğru değildir.

Bugün K.Kürdistan'da varolan politik örgütlerin tarihi çok yenidir. Bu örgütler yeni ve genç oldukları kadar,hala oturmamış,istikrarsız,ciddi deney ve tecrübelerden yoksun örgütlerdir. Geçmiş ulusal hareketlerle ciddi bir kopukluk vardır.Hiçbirinin, 1900'lü yıllardan bu yana kurulmuş olan çeşitli yurtsever örgüt ve kuruluşlara kadar uzanan örgütsel bir bağı yoktur.) Hele birlik ve ittifaklar sorununda geçmişten devralan bir miras, deney ve tecrübe birikimi hiçte yoktur.Oysa politik örgütlerin deney ve tecrübeleri bir yanıyla onların sahip oldukları tarihi geçmişleriyle de orantılıdır.

K.Kürdistan'da birlik sorununda bugüne kadar iki ciddi deney yaşanmıştır. Bunlar UDG ve Hekvaridir. UDG, dağılmasına rağmen birlik sorunu acilliğini korudu.Ulusal-demokratik örgütler, kadrolar ve yurtsever Halk kitleleri,aynı zamanda kürt halkının tarihsel bir özlemi olan birlik istiyor; Türkiye ve Kürdistan'da gelişen olaylar, artan faşizm tehlikesi ve kendini dayatan görevler bu istemi nesnel bir zorunluluk haline getiriyordu. Bu anlamda UDG'nin dağılması ulusal-demokratik güçler arasında birliğin öz-

* DUD: K.U.K 12 Eylül öncesinde legal ve demokratik düzeyde yer yer DUD (Devrimci Ulusal Demokratlar) imzasını kullandı. K.U.K, UDG içinde DUD imzasıyla temsil ediliyordu.

nel ve nesnel koşullarını ortadan kaldıran bir gelişmeye yol açmadı, aksine, örgütlerde ve yurtsever kitleler arasında yurtsever güçlerin birliğinin gerekli, acil ve zorunlu olduğunu daha da dayattı

12 Eylül askeri-faşist darbesi bu süreci daha da zorladı. Her iki ülkede de (Kürdistan-Türkiye) devrimci-demokratik güçler hayati bir sorun haline gelen birlik sorununda somut adımların atılması gerektiğini, bunun ertelenmez bir görev olduğunu daha yakından kavramaya başladılar. Sömürgeci askeri-faşist diktatörlüğün Kürdistan'da kat kat artan zulüm ve baskısı, sınır tanımaz saldırganlığı karşısında yurtsever emekçi halk kitleleri arasında ulusal-demokratik halk güçlerin birliği yönündeki istek, örgütler üzerinde ciddi bir baskı unsuru haline geldi.

12 Eylül'den kısa bir zaman sonra birlik sorununa ilişkin olarak bazı örgütler arasında görüşmeler yeniden başladı. 1981 ortalarına kadar bu görüşmeler değişik düzeylerde devam etti. 1981 ortalarında K.Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin büyük çoğunluğunun bir araya gelmesiyle birlik çalışmalarına başlandı. Böylece Hekvari çalışmalarını sürecine girilmiş oldu. Buna göre Hekvari'yi ortaya çıkaran objektif ve subjektif faktörleri kısaca şöyle özetlemek mümkündür.:

1- Hekvari, K.Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin ezici çoğunluğunun emperyalizme, faşizme, feodal ve her türlü gericiliğe karşı ortak mücadele istem ve arzularının, bir irade birliğinin ifadesidir. Kürt halkının birlik isteminin bir yansımasıdır.

2- Hekvari'yi ortaya çıkaran nesnel süreç Kürdistan ve Kürt halkının içinde bulunduğu çağdışı durumlardır. Emperyalizm, sömürgecilik, faşizm ve feodal gericiликтen kurtulma; bağımsız ve demokratik bir ülkede özgür bir yaşama kavuşma istemidir.

3- Zamanlama olarak 12 Eylül ile başlayan süreç Hekvari'nin oluşmasında önemli bir rol oynamıştır.

4- Örgütlerin tek başlarına ciddi birşey yapamayacakları, güçleri birleştirilmeden sömürgeci faşizme karşı esaslı bir mücadelenin verilemeyeceğinin tüm örgütlerce artık kabul edilmesi.

5- Ayrı ideolojik-politik çizgilerdeki örgütlerin tek bir örgüt çatısı altında birleşmeleri olanaklı değildir. Bu örgütler ancak güç ve eylem birliği cephe yapabilirler. Bugünkü koşullarda Kürdistan da yurtsever saflardaki hiçbir sınıf ve tabaka tek başına ulusal hareketi yürütemez, nihai hedeflerine ulaştıramaz. Sömürge bir ülkede ulus olarak kurtuluş, sömürgecilik ve emperyalizme karşı

tüm yurtsever sınıf ve tabakaların ulusal bir birlik (eylem birliği, cephe vb.) oluşturmalarına bağlıdır. Bu anlamda K. Kürdistan'da varolan değişik politik çizgilerdeki yurtsever örgütlerin ulusal-demokratik bir birlik oluşturmaları hem ilkesel planda ve hemde yaşanan somut süreç bakımından bir zorunluluktur. İşte Hekvari böyle bir zorunluluğun bir sonucudur.

6- Hekvari, K.Kürdistan ulusal-demokratik örgütlerinin bir dönem boyunca birlik sorununda yoğunlaştırdıkları teorik ve pratik çabalarının bir ürünüdür.

Hekvari'nin oluşum sürecinde subjektif planda rol oynayan olumsuz bazı faktörlerde vardır. Bu tür olumsuz faktörlerin ve samimi olmıyan bazı yaklaşımların Hekvari çalışmalarının oldukça uzun sürmesinde ve son bulmasında ciddi bir rol oynadıkları açıktır. Bunları şöyle belirtmek mümkündür:

1- Bazı hareketler Hekvari olayına belli bir ölçüde de olsa gününbirlik bir politika ve esas olarak kendi örgütsel çıkarları gereği yaklaşmışlardır. Herkes gibi Kürdistan ulusal-demokratik güçlerinin birliğinden yana görünen ve bunda samimi olduklarını göstermeye çalışan bu güçler, örgütsel çıkarlarını başka yerlerde gördükleri andan itibaren biran bile tereddüt etmeden daha değişik yerlerde yerlerini almışlardır. Bu durum bilhassa Hekvari çalışmalarını son dönemlerinde daha da belirginleştirdi ve kendini tamamen açığa vurdu. Daha ilerde bunun üzerinde duracağız.

2- Hekvari içinde yer alan bazı güçlerde kendilerini tanıtmaya, meşrulaşmaya ve ilerde örgütsel varlıklarını güvence altına alma anlayışından hareketle olaya yaklaşmışlardır.

3- 12 Eylül'den sonra devrimci hareketin ağır darbeler yemesi, bundan Kürdistan'da da az çok hemen her örgütün payına düşeni alması, kendini dayatan dönemin zorlukları ve bundan etkilenen hareketlerin birlik olayına öznel bir yaklaşımla yanaşmaları. Devrimci hareketin yenilgi dönemlerinde bu eğilimler kendini çok sık bir biçimde gösterir. Birlik, tüm zorlukların üstesinden gelebilecek bir gelişme olarak görülür. Birlikçi eğilimler ağır basar, 'nasıl olursa olsun önemli olan birleşmektir' biçiminde anlayışlar Çoğu zaman yenilginin ana nedeni birlik-ittifakın oluşturulmamasına bağlanır. Öyleyse, her şeyin başı birlik oluşturmaktır Hekvari'nin oluşumunda dabu yaklaşımın az veya çok rol oynadığını görmek gerekir.

4- Hareketler bünyesinde görülen ideolojik-politik ve örgütsel bunalımlar, bölünme ve ayrılmalarda önemli rol oynayan bir

faktördür. Birlik şemsiyesi altına girmekle bütün sorunların önüne geçilebileceği düşüncesi örgütlerde gelişir. O zaman hareketlerde birlik sorununa ilkesiz, pragmatik bir yaklaşımla bakma

eğilimi doğar. Genel olarak yenilgi dönemlerinde; örgütsel bunalım, çözümlenme, bölünme ve ayrılmalarda ortaya çıkan en büyük tehlikelerden biridir bu.

5- 12 Eylül'den sonra yurtsever kitlelerde ve örgütlerin tabanlarında birlik sorununda kendini dayatan baskıların yoğunlaşması. BU durum her örgütün politikasını etkileyen önemli bir etmendir. Diğer yönden bu durum az da olsa bazı örgütler arasında varolan ve çözümlenmesi gereken bazı sorunların görmezlikten gelinmesine neden olmuştur.

HEVKARI ÇALIŞMALARI NEDEN UZADI

Hevkari çalışmaları 13 3.1981' de başladı, 1.12.1984'de son buldu. Bu demek oluyorki, Hevkari olayı 3 yıl 9 ay ve 17 gün gibi çok uzun bir süreyi almıştır. Peki bu çalışmalar neden bu kadar uzadı ? Elbette bu süre boyunca çalışmaların kesintisiz sürdüğü söylenemez. Bu olanaklı da değildir. Bize göre bunun nedenleri şunlardır:

1- Meşhur Kulp olayı,

2- Genel olarak Hevkari çalışmalarına katılan örgütlerin tutum ve yaklaşımları,

3- Örgütlerin yoğun iç sorunlarla karşılaşmaları ve zaman zaman bazı örgütlerin istemleriyle geçici süreler için çalışmalara ara verilmesi,

4- Program çalışmalarında karşılaşılan sorunlar ve bazı ideolojik politik sorunların tartışılmasının uzun zaman alması.

Kuşkusuz, çalışmaların bu kadar uzamasında örgütlerin tutum ve davranışları belirleyici neden olmuştur. Ne kadar samimi görün-seler de birlik sorununa dürüst yaklaşmayanlar vardır. Bunun en somut örneği Kulp olayında görülmüştür. Örgütlerin genel tutu-munu hantallık, sorumsuzluk, olaya ciddi yaklaşmama, gerektiğin-de fedekar davranmama vs. biçiminde özetlemek mümkündür. Daha radikal, sorumlu ve fedekar davranılırdı daha 1983'ün başında bir sonuç alınabilirdi. Ama bu sonuç olumlu veya olumsuz olurdu.

Biz, K.U.K olarak kendi payımıza bunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Evet, 1983'ün başında bu iş bitebilirdi, bitmeliydi de. Çünkü, güç-birliğinin en iyi biçimde koşulları o gün vardı.

Hevkaride tartışılantüm konuların belli bir haklılık temeli vardır. Haklı bir zeminde tartışılmayan bir tek konu var, o da meşhur Kulp olayı ve Dengê Komkar'ın 28. sayısındaki yazı sorunudur. Ulusal Demokratik güçlerin birliği için koşulların en elverişli ve Hevkari çalışmalarının en verimli döneminde koskoca 8 ay bu anlamsız tartışmalarla geçti. TKSP ve PPKK Hevkari üzerine açıklamalarında nedense buna pek değinmek istemiyorlar, olayın üstünü örtmeye çalışıyorlar. Sanki iki örgüt aralarında anlaşmış, sözbirliği yapmışlardır.

K.U.K'u dayatmacı, sekter, uzlaşmaz vb. olarak ilan eden "iyi-niyetli ve de dürüst" iki parti birbirlerine karşı ne kadar da dostça davranıyorlar. Kendi gözündeki mertegi görmeyip başkalarının gözünde çöp aramak buna derler işte. Sekiz ay boyunca birbirine söğüp sayacaksın, birbirinin yurtseverliğini tartışacaksın, halkı, kadroları ve gerçekten yurtsever güçlerin birliğini isteyenleri sürekli olarak oyalayacaksın, sonradan da hiçbir şey olmamış gibi yan yana gelip biz bu sorunu "tek taraflı" hallettik deyip işin içinden çıkacaksın. Ondan sonra suç ortaklığı için de başkalarına atıp tutacaksın. Sekterlik, dayatma ve uzlaşmazlığın en büyüğü budur işte.

KİP (şimdi kendine Pêşeng diyor), yurtseverliklerinin tartışma konusu yapıldığı bu yazıdan dolayı TKSP ile bir "birlik" yapamıyacağını söylüyordu. Gerçekte asıl neden bu değildi. KİP'in iç sorunları vardı ve zaman kazanmak istiyordu. TKSP ise KİP'in o gün içinde bulunduğu durumundan faydalanmak istiyordu. KİP'i zor durmada bırakmak ve işi uzatmak o'nun politikasına denk düşüyordu. TKSP fırsatçı bir örgüttür ve daima fırsatçı davranmıştır. Eline bir fırsat geçtimi, onu neye mal olursa olsun sonuna kadar kullanmak ister. O'nun için önemli olan güncel çıkarları, örgütsel menfaatleridir. Bundan diğer Ulusal-demokratik güçler ve genel olarak devrimci hareket zarar görse de pek önemli değildir. TKSP isteseydi bu Kulp olayına ilişkin bir açıklama yapar ve KİP'in ileri sürdüğü gerekçeleri ortadan kaldırılabildi. Ve bunu yapmak zorundaydı da. Aynı şekilde KİP'in de bu işi bu kadar uzatması için ortada ciddi bir neden yoktu. Nitekim pratik bunu doğruladı. KİP sekiz ay son-

ra kayıtsız şartsız Hevkarî çalışmalarına geri döndü. Oysa, o gün için KİP, Kulp olayı ve Dengê Komkar'ın 28. sayısında çıkan yazıyı kendileri için "ilkesel bir sorun" olarak koyuyorlardı. Bu gün de hala şunları söyleyebiliyor: "Yurtsever niteliğimizi tartışma konusu eden bir hareketin bizimle birlikten yana olduğunu söylemesini saçma ve ciddiyetten uzak bulduk. TKSP'nin bu tutumunu düzeltmesini dayattık. ("Hevkarî görüşmeleri neden kesildi" Pêşeng, Sayı 30, S. 7, Nisan 1985)

Peki sonra ne oldu ? TKSP tutumunu değiştirdi mi ? Değiştirdiyse nasıl ve hangi yoldan ?

Şüphesiz, TKSP Dengê Komkar'ın 28. sayısında çıkan yazı ve ve Kulp olayına ilişkin KİP'e karşı olan tavrında hiçbir şey yapmadı. Buna rağmen KİP "ilkesel" tutumdur dediği tutumundan vazgeçerek "yurtseverliklerini tartışma konusu yapan" TKSP ile birlik çalışmalarına katıldı. "TKSP yöneticileri bu tutumlarını samimice düzeltme yolunu seçmedi, yani kamuoyuna bir bildiriyle yapmaları gereken bir açıklamayı yapmadı ve sadece platform toplantılarında bazı minik adımlar atmamakla yetindiler. Sonuçta toplantılara katılmaya karar verdik. Çünkü bunu fazla idretmek pek yarar getirmeyecekti." (age. S.5-7)

Bu ne perhiz, bu ne Lahana turşusu. Yurtseverliğine toz kondurtmama adına 8 ay ayak direten ve ilkesel bağlılıktan çokça bahseden PPKK gerektiğinde nasıldaki kendi ilkelerini çiğneyebiliyor.

Şüphesiz biz "PPKK neden tutum değiştirdi" demiyoruz. Bize göre tek taraflı da olsa bu olgun bir davranış örneğidir. Ama gerekçesinin açık yüreklilikle ortaya konulması halinde. İşte PPKK bunu yapmıyor. Bilindiği gibi KİP o günlerde kongresini yaptı. KİP için Dengê Komkar'ın çıkan kanat kendince iç sorunlarını çözdü. Bu kez de sekiz ay boyunca sürdürdüğü tavrının tam tersine birlik çalışmalarına dört elle sarıldı. Kulp olayı, Dengê Komkar'da çıkan yazı ve de "yurtseverlik" tartışması birden bire ortadan kalktı.

PPKK, K.U.K'a atfen "kimin ne söylediğine değil, ne yaptığına bakmak lazımdır" diyor. Doğrudur, ama bunlar kimin için geçerlidir. Sonra PPKK hiç sıklımadan Kulp sorunuyla ilgili TKSP ile olan günahlarını gizlemek için gerçekleri çarpıtıyor, açıkçası sorumsuz bir biçimde hareket ediyor. PPKK şöyle diyor: "Mızrağın ucu kendilerine doğrudan doğruya yöneltilmediğinden dolayı olacak ki diğer iki örgüt (K.U.K ve Ala Rizgari) bu olayı önemsemi-

yor, "es" geçiyor, "vurdum duymazca" davranıyorlardı. Oysa mesele önemliydi... Ama müttefiklerimiz bu görevlerini yerine getirmediler." (age. S. 5-7)

Doğrusu bu kadar da insafsız olunmaz. Bir örgüt bu kadar da sorumsuzca şeyler söylemez. Başkaları değil, fakat bilhassa PPKK'nin bunları söylemeye hiçmi hiç hakkı yoktur. Bu sorunun çözümlenmesi ve bir an önce çalışmalara başlanılabilmesi için K.U.K ve de Ala Rizgari ellerinden ne geldiyse yapmışlardır. Toplantılarda, ikili görüşmelerde K.U.K elinden geleni yapmış, en makul çözüm yolları neyse onları önermiştir. Fazla değil tutanaklardan K.U.K'un sadece çözüm önerilerine ilişkin bölümü vermeyi yeterli görüyoruz. K.U.K şu önerileri sunmuştur:"..... Tespit edilen öneriler şunlardır:

- a- Her iki hareketin ayrı ayrı bildiri yayınlamaları,
- b- DD'ler ile TKSP'nin soruna ilişkin olarak ikili ortak bir bildiri yayınlamaları
- c- DD'ların çıkan broşürünün değerlendirilmesi." (GEB tutanağı Tarih: 21.1.1982, S. 1)

Ayrıca, K.U.K olaya ilişkin görüşlerini de şöyle özetlemiştir: Şüphesiz Dengê Komkar'ın 28. sayısında çıkan yazı tasvip edilebilir bir yazı değildir. Böyle bir dönemde ve bu üslupla böyle bir yazı yazmak en azından sorumsuzluktur. Ancak, bu haliyle bile bu yazı TKSP ve KİP nin bir araya gelmeleri önünde ciddi bir engel değildir. Bu sorunun mutlaka ve süratle çözümlenmesi gerekir.

Ve K.U.K bu görüş ve önerilerle de yetinmedi, her iki tarafla da ikili görüşmelerde bulundu. Bunu herkesten önce PPKK çok iyi biliyor. Ama yok, işin gerçeği bu da değildir. Kuşkusuz, K.U.K ve AR o günkü koşullarda on kat daha fazla çaba sarfetmiş olsalardı bile bu sorunu çözemezlerdi. Çözemezlerdi, çünkü gerçekte böyle bir sorun yoktu. Ama kalkıp, K.U.K'u görüşmeleri "uzatmakla", "işin yokuşa sürmekle" için içinden sıyrılmak kolaydır. K.U.K'a küfürnameler dizmek hoştur. "Kurnaz köylü politikası" yakıştırmasında bulunmak pek cazip ve rahatlatıcı tespitlerdir. Yavuz hırsız ev sahibi olayı tam da budur işte. Psikoloji bilminde bir kural vardır: Suçlu suçluluğunu gizlemek için genellikle saldırgan bir tutuma yönelir veya kendini acındırma ve merhamet dileme yoluna baş vurur. TKSP ve PPKK'nin başvurdukları yol birinci yoldur. Ama siyasi mücadelede ikisi de geçersizdir. Siyasi mücadele acımasız ve tavizsizdir.

Hevkari çalışmalarının uzamasına neden olan bir sebepte örgütlerin içişlerinden dolayı çalışmalara zaman zaman ara verilmesidir. Bilindiği gibi 12 Eylül'den sonra örgütler yoğun ve ağır sorunlarla karşı karşıya kaldılar. 12 Eylül olayı örgütlerin ideolojik-politik ve örgütsel sorunlarını açığa çıkardı, bu sorunları daha-

da derinleştirdi. Örgütler derin bir bunalım sürecine girdiler. Hemen hemen her örgütte bölünme ve ayrılmalar meydana geldi. İki ve hatta üçe bölünen örgütler oldu. Tüm bu durumlar örgütleri politikalarında kararsız, ürkek ve insiyatiften yoksun kılıyor. Karar verme yeteneği ve hareket kabiliyetlerini sınırlandırıyor ve birlik sürecine daha radikal bir şekilde müdahalede bulunmalarını zorlaştırıyordu. Bazı örgütler de bu dönemde Kongre ve Konferanslarını yaptılar, bazıları daha değişik yollara başvurdu. Bu durumlarda çalışmalara zaman zaman ara verilmek zorunda kalınıyordu. Bu da çalışmaların ağır yürütmesine ve dolayısıyla uzamasına yol açıyordu.

Diğer bir neden de, bilhassa TKSP'nin üzerinde en fazla spekülasyon yaptığı bir konu olan "bağımsızlık-federasyon" ve "mücadele biçimi" sorununa ilişkin sorunlardır. Bu konuda özellikle TKSP gerçekleritersiyüz ediyor, olayları tamamen çarpıtıyor.TKSP bu tutumunu keyfilikle sürdürmeye de devam ediyor. Yazı ve açıklamalarında hiçbir nesnel dayanağı olmayan şeyler söyleyerek kamuoyunu yanıltmak istiyor. "Bağımsızlık-federasyon" meselesinde olduğu gibi diğer birçok konuda da üç veya dört örgütün ortak tavırlarını sadece K.U.K'a mal ediyor. Bu nedenle bu konu üzerinde durmak gerekiyor. Ayrıca, bu sorunlar Hekvarkari içindeki en ciddi ideolojik-politik tartışma konularındır. Ve program çalışmalarında tartışmaların yoğunlaştığı iki temel konudur bunlar. "Bağımsızlık-federasyon" sorunu programın ve program tartışmalarının birinci maddesini oluşturuyordu. Ve bu madde Güç ve eylem birliğinin gerçekleşip gerçekleşmemesi önündeki anahtar bir maddeydi. TKSP, Reya Azadi'de Hekvarkariyle ilgili açıklamasında şöyle diyor: "... çalışmaları uzatan nedenlerin başında K.U.K ve Tekoşin'in program konusundaki dayatmacı tutumları gelmektedir." (Reya Azadi, Sayı: 34-35: s'8) Gerçekte program tartışmalarında kim dayatmacı olmuştur ? Kısaca, tartışılan sorunlara ve örgütlerin tavırlarına bir göz atarsak kimin dayatmacı olduğunu kolaylıkla görürüz.

Bir kere şunu başta belirtmek gerekir. Tüm program tartışmaları boyunca (Hekvarkari Programı) TKSP ile PPKK'nin ortak görüş içinde oldukları veya paralel görüşler savundukları bir tek konu vardır. O da "mücadele biçimi" sorunudur. Bunun dışında program tartışmalarında TKSP, PPKK dahil, tartışılan temel konularda sürekli olarak diğer örgütlerle tartışma içinde olmuştur. Bunlardan kısaca birkaç noktaya değinelim.

Birliğin "biçimi", "düzey" ve "kapsamı" tartışılırken dört örgüt nüans farklarıyla aynı görüşü savunuyorlardı. Birlik için önu-

müzdeki aşama "güç ve eylem birliği aşamasıdır". Bu aşama başarılı bir biçimde atlatılırsa "güç ve eylem birliğini" bir cepheye dönüştürmenin olanakları doğar. Basitten karmaşığa, güncel görevlerden uzak hedeflere doğru yönelmek lazımdır. Bu da bu gün için ulusal-demokratik bir güçbirliğine tekabül eder. Dört örgütün (AR, K.U.K, PPKK, Tekoşin) ortak görüşleri ana hatlarıyla böyleydi.

TKSP ise, kısaca "biz bir cephe programı yapalım, fakat ismini güç ve eylem birliği olarak koyalım" biçiminde özetlenebilecek olan bir görüşü savunuyordu. Güçbirliği, cephe ve ikisi arasındaki ilişkiler sorununda TKSP farklı düşünüyordu. Tartışmaların ardından "güçbirliği", "cephe" ve yapacağımız birliği düzeyi, biçimi ve kapsamına ilişkin ortak bazı tespitlere varıldı. 1.1.1983 tarihli toplantıda bu tespitler maddeler halinde sıralandı. XEBAT 7. sayıda bu noktalar üzerinde durduğumuz için (Xebat 7, S.13) ayrıca bunları burada bir kez daha aktarma gereğini duymuyoruz. Bu tartışmalar birkaç toplantı boyu devam etmiştir. Tartışmaları uzatan taraf TKSP olmuştur, hem de dört harekete karşı.

İş bununla da bitmemiştir. Mart 1983'te program tartışmalarının ilk toplantısına oturulurken TKSP'yi en üst düzeyde temsilen toplantıya katılan temsilci vardığımız noktaların tekrardan gözden geçirilmesi talebinde bulunmuştur. Tekrar işin başına dönülmüş, ancak yine aynı noktalara varılmıştır. Bu gün de TKSP Reya Azadi'de bu gerçekleri ters yüz ederek kendilerinin güçbirliğinden yana olduklarını, bir cephe için şartların olmadığını daha önce söylediklerini yazıyor. Gerçek olan şudur ki, 1.1.1983 tarihli toplantıda birliğin niteliği, biçim, düzey ve kapsamına ilişkin 5 maddelik tespitler salt olarak TKSP'nin dayatmacı tutumundan dolayı tespit edilmiştir. Hem de TKSP dört örgüte karşı dayatıcı olmuştur. O'nun kalkıp K.U.K'u görüşlerini platforma dayatmakla suçlaması açıkçası gerçekleri çarpıtmaktır.

"Bağımsızlık-federasyon" konusunda dayatmacı olan K.U.K veya diğer hiçbir örgüt değildir. Aksine TKSP'dir. Eğer K.U.K dayatıcı olmuşsa diğer örgütlere karşı da dayatıcı olmuş demektir. Ki böyle bir şey mümkün değildir. "Kürdistan'da emperyalizmi kovmak, Türk sömürgeciliğinin ve yerli işbirlikçilerinin egemenliğine son vermek ve KÜRDİSTAN DEMOKRATİK HALK CUM-

HURİYETİNİ kurmak" ortak formülasyonu bulununcaya dek dört örgütün görüşleri aynıdır. Program tartışmaları 19.1.1983 tarihinde başladı. Ortak formülasyonlara ancak Haziran 1983'te varıldı. Geçen bu süre içinde ise tartışmalar dört hareket ile TKSP arasında geçmiştir. Sadece K.U.K ile TKSP arasında değil. Hatta öyle bir noktaya gelindi ki, 25 Mart 1983 tarihli toplantıda TKSP temsilcisi şunu söylüyordu: "Buyurunuz dört hareket kendi arasında birlik yapsın, TKSP onlara başarılar diliyor." Bu ortamda durumu yatıştıran taraflardan biri de K.U.K olmuştur. Şayet K.U.K ve diğer örgütler TKSP'ye dayatıcı olsalardı, daha o gün TKSP kendini zaten dışlamış oluyordu.

TKSP Reya Azadi'de K.U.K'un tavrından dolayı "çalışmaların uzadığını ve uzun ara vermeler" yoluna gidildiğini, K.U.K'un bunu kendi açıklamalarında dile getirdiğini yazıyor. Hayır buna neden olan K.U.K değildir. Hatta dört hareketin hiçbiri değildir. Buna neden olan TKSP'dir. TKSP dört hareketi kendisine taviz vermeye zorluyordu. Oysa TKSP programa bir şerh koyabilir ve sorun çözüldü. Nitekim kendisine önerildi de. O, bundan şiddetle kaçınıyordu. Her nedense parti programında savunduğu görüşün bir şerh yoluyla olduğu gibi ortak programa geçirilmesine cesaret edemiyordu. O'nun hesabı tartışmaları uzatmak yoluyla bu maddeyi kendisinin kabul edebileceği bir düzeye indirmektir. Bu nedendir ki, "Demokratik Halk Cumhuriyeti" kavramına karşı itirazlarını sürdürerek bunu bir pazarlık konusu yapıyordu. Oysa, Demokratik Halk Cumhuriyeti tespiti TKSP'nin parti programında da vardı.

Her şeyden önce TKSP ideolojik bir zeminde saldırıda bulunmalıdır. Bunu cesaretle yapamıyor. İşi "dayatma", "uzlaşmaz" vb kof sözlerle idare etmeye çalışıyor. Tüm tartışmalar boyunca TKSP "bağımsızlık" görüşünü ürkek bir alınganlıkla "milliyetçi" bir görüş olarak damgalamıştır. Dört hareket milliyetçi görüşler savunuyor TKSP ise tek başına "biricik sosyalist dünya görüşünü" savunuyor. Kimin neyi savunduğu açıktır ve bu gün artık sıradan yurtsever bir Kürt köylüsü bile bunu farketmiştir. Her devrimci insan TKSP'nin sunduğu program taslağındaki şu önerinin ne anlama geldiğini iyi biliyor: "Kürdistan'da sömürgeci boyunduruğa son vermek, Kürt halkının kendi kaderini Tayin Hakkını hayata

geçirmek ve demokratik bir toplum oluşturmak". TKSP yaptığı açıklamada bir de kalkıp üzerinde anlaşma sağlanabilsin diye biz bir sayfalık basit bir program sunduk diyor. O'na göre Kürdistan devriminin stratejik hedefleri ne kadar basitleştirilirse birlik için anlaşmak o kadar kolay olur. Görüldüğü gibi anti-emperyalist, anti-feodal olduğunu söyleyen TKSP burada ne "emperyalizmden" ve ne de "feodalizmden" bahsetmiyor. Kürdistan devriminin stratejik hedefi olarak ta "demokratik bir toplum" konuluyor. Bu nedensiz değildir elbette. Bu O'nun ideolojik-politik yapısından, reformist-teslimiyetçi karakterinden kaynaklanıyor. TKSP'ye göre -program tartışmalarında getirdiği- neden şudur: Bu dönemde faşizm iktidardadır. Karşı alınacak güçleri azaltmak, cepheyi daraltmak lazımdır. Çok fazla gücü karşıya almamalıyız. Bunun içindir ki, TKSP'ye emperyalizm ve feodal gericiliği kabul ettirmek ve "Halk Cumhuriyeti" belirlemesini birinci maddenin içine koymak uzun toplantılar boyu süren yoğun ideolojik-politik tartışmalardan sonra ancak mümkün olabilmektedir. TKSP diyecektir ki, tüm bunlar benim parti programımda vardır. Olabilir, bunun çok fazla önemi yoktur. Önemli olan onun pratiğidir ve şu anda TKSP'nin nerede seyrettiğidir.

Bize göre bu günkü verili durumda Kürdistan devriminin stratejik hedefiBAĞIMSIZLIKTIR.Önüne Kürdistan devrimini koyan, ama buna gerçekten bağlı kalan bir örgütün savunacağı doğru-devrimci, Marksist-Leninist görüş budur. Bağımsızlığı "milliyetçilik" olarak suçlamak açıkçasını söylemek gerekirse sosyal-şovenizmin borazanlığını yapmaktır. Kürtlük adına "Misaki-Milli'yi" savunmaktır.

Kürdistan'la ilgili azda olsa bilgisi olan herkes biliyor ki, bu güne kadar bağımsızlık Kürt burjuvazisinin istemi değildir, o'nun istemi "otonomi"dir. Ve otonomi istemi günümüzde ülke düzeyinde (ulusal planda) ve uluslararası alanda Kürt burjuva ve feodallerinin programsal bir istemidir. Bağımsızlık düşüncesine karşı çıkanların başında halihazırda Kürt hakim sınıfları geliyor. TKSP, İran, Irak ve Suriye'de programsal olarak savunulan otonomi talebini K.Kürdistan şartlarında "federasyona" terfi ettirmiştir. Aslında TKSP federasyon tezini bile getiremezdi. Bunda K.Kürdistan'daki gelişmelerin belirleyici payı vardır. Fakat, her örgüt eninde

sonunda ideolojik-politik görüşlerinin gerektirdiği yerde yerini alır. Bu sınıf savaşının bir kuralıdır. TKSP'de bu gün "Sol Birlik" içinde artık varması gereken yere varmıştır. TKSP, Sol-Birlik'in programında önüne koyduğu "burjuvazinin anti-faşist kanadıyla hükümet ortaklığı yapmaya" tüm gücüyle kendini hazırlıyor. TKSP istese bile sözümona anti-faşist ve demokratik de olsa sömürgeci Türk burjuvazisinin hiçbir kanadı onunla böyle bir işe giremez. TKSP, Kürdistan'ın bağımsızlığını savunanları "bölücü", "ayrılıkçı" ilan edenlerin ve hatta "Türkiye Kürdistan'ı" ismine bile tahammül edemiyenlerin korosunda sesi çıktığı kadar bağırırsın, yine de bir netice alamaz.

Fakat, TKSP artık şunlara da cevap vermelidir: TKSP Kürdistan'lı bir örgüt müdür veya "Misaki Milliyi" savunan bir örgüt müdür ? TKSP, federasyonu savunuyorsa neden ayrı örgütlenmeden vazgeçmiyor ? Hem federasyonu savunmak, hem de bağımsız örgütlenmeyi savunmak milliyetler göre örgütlenmek ve milliyetçilik değildir ? TKSP bunlara cevap verebilir mi ?

TKSP, parti programında "bağımsızlığı" da savunduğunu, K.U.K'un bunu çarpıtıldığını söylüyor. (Reya Azadi, Sayı 34-35) K.U.K hiçbir yerde, hiçbir zaman görüşlerinizi çarpıtmamıştır, çarpıtmaz efendiler. K.U.K, TKSP'nin parti programında ne dediğini gayet iyi biliyor. Kendinizi tartıştırmak istiyorsanız, o ayrı. Veya çamur at, gitse de izi kalır. Sizin ki budur. Siz bu gün parti programınızda açık seçik olarak "federasyon" getiriyorsunuz. Bunu bilmeyen yoktur da. Ama işinize gelmediği zaman rahat kıvırtabiliyorsunuz. İlerde koşullar "şöyle" veya "böyle" olursa, "biz bağımsızlıktan da yanayız" demek, bağımsızlığı savunmak demek değildir. Hiç bir program, hele programda stratejik hedefler, olasılıklar üzerine kurulamaz. Muğlak ifadelerle laf cambazlığı yapmak, ilke ve hedefleri net koymakla bir değildir. Her zaman ve her yerde ilkeler ve hedefler net olmak zorundadır. TKSP'de olmayan budur.

Ama TKSP öyle mi yapıyor ? Bir defa TKSP'nin yeri neresidir, hangi meselede ne diyor, o belli değildir. TKSP, Kürdistan'a ilişkin "sömürgecilik" tezi dışında hiçbir konuda net değildir. yeri neresidir belli değildir. Birlikte örgütlenmeyi, ayrı örgütlenmeyi mi savunuyor ? Kürdistan ve Kürt ulusunun birliğinden mi

yana, yoksa Kürdistan'ın her parçasının bulunduğu egemen ülkelerle birliğinden mi yana ? Silahlı mücadeleyi mi savunuyor, barışçıl-demokratik mücadeleyi mi ? Ve Kürdistan devriminin diğer meselelerinde....

TKSP, tartışmayı, tartıştığımız konu ile ilgisi olmayan bir zemine çekmeye çalışıyor. 80 sayı Özgürlük Yolu (ÖY), 75 sayı Dengê Komkar ve 50 sayı Jina Nû çıkardığını; K.U.K'un ise 8 yılda 7 adet XEBAT çıkarabildiğini söylüyor.

TKSP'nin 8-10 yılda 80 sayı ÖY 75 sayı Dengê Komkar ve 50 sayı Jina Nû çıkardığı doğrudur. TKSP'nin çıkardığı bu yayınların Kürdistan devrimci hareketinin gelişmesine az da olsa katkıda bulunduğu doğrudur. Ancak şu da bir gerçektir ki, yayınlarında ortaya konan görüşlerde son derece çelişkili, yanlış ve belirsiz durumlar da vardır. Kürdistan devriminin temel sorunlarına ilişkin konularda net bir görüş bulmak oldukça güçtür. TKSP'nin yayınlarında O'nu zor durumlara sokan yığınla malzeme de vardır. Ne var ki, tartıştığımız konu, TKSP'nin yayınlarının adeti, kalitesi ve içeriği ile ilgili değildir. Bu nedenle biz tartışmayı konumuzun dışına taşırmaya çalışan TKSP'nin aksine, tartışmamızda esas alınması gereken konunun çerçevesi ile sınırlı tutacağız.

TKSP'nin konuyla hiçbir alakası olmayan böyle bir tartışmaya yönelmesi, o'nun her durum karşısında bu türden tavırlara girmesi, esas olarak taşıdığı aşağılık kompleksinin bir ürünüdür. Böyle bir yaklaşım yanlış ve tehlikelidir. En başta da sahiplerine zarar verir.

Bize kalırsa TKSP, sorunları ciddi bir biçimde tartışmaktan korkuyor. Gerekli açıklamalar yerine, konuyu dağıtıyor. Tartışmayı ayrı bir zemine çekmeye çalışıyor. Bunda da kendini oldukça zorluyor.. Bu, özünde sorunlardan kaçışın bir ifadesidir. TKSP'nin bir "sosyalist partiye" yaraşır tarzda sorunlara eğilmesi ve tartışmaları o düzeyde sürdürmesi gerekir. O'nun tartışmanın düzeyini düşüren bu türden yaklaşımlara yönelmemesi taşıdığı sorumluluğun da bir gereğidir.

TKSP'nin kendisinden beklenen olgunluğa yönelmesi, reaksiyoner bir temelde ve öznel olarak sorunlara yaklaşmamasını ümit ediyoruz.

Şurada, burada söylenenler kulağımıza geliyor, duyuyoruz. TKSP, elinin ulaştığı her yerde "K.U.K dayatıcı olmuştur",

"K.U.K'tan olmasaydı, birlik olurdu", "çalışmaların o kadar uzamasında K.U.K'un bağımsızlığı dayatması neden olmuştur", 'K.U.K zaten örgütsel mücadeleden vazgeçmiştir, çünkü kendine güvenmiyor" vb, vb... Bu tür şeyler ciddiyetsizliktir. Ve bir örgüt bu tür yollara başvurmamalıdır. Neyi varsa kitleler önünde açık seçik ve de ideolojik-politik tartışmanın 'adabı muaşareti" içinde tartışmalıdır. Üstelik TKSP, K.U.K'un 'bağımsızlık" ve "silahlı mücadeleyi" dayattığını söylemekle Kürt halkı ve Kürdistan'lı kitle arasında kendini haklı çıkaracağını hoşgörü ve destek göreceğini sanıyor. TKSP bu konuda da yanılıyor. Hem de ciddi bir şekilde.

TKSP'nin, "K.U.K bizim federasyon savunduğumuzu biliyordu, bunu daha başta, birlik çalışmalarına otururken bilmeliydi." demeye hiçbir hakkı yoktur. Yoktur, çünkü TKSP yalnızca K.U.K'un değil, bu konuda dört hareketin de görüşlerini biliyordu. Bunu hesaba katması gereken de dört hareket değil, TKSP idi. Biz şunu söylüyoruz. Bağımsızlık ve Federasyon sorununda dayatıcı olan TKSP olmuştur.

TKP, KEMALİZM VE KÜRT ULUSAL SORUNU

2

- ÖNDERLİĞİN EKONOMİK POLİTİKASI VE GELİŞTİRDİĞİ
SİYASAL İLİŞKİLER -

Yukarıda belirtilen sınıfsal temel üzerinde yükselen Türk ulusal kurtuluş hareketi(!), doğaldır ki, sınıfsal niteliğine uygun siyasal ilişkiler kurmak ve onu geliştirmek, yaygınlaştırmak durumundaydı. Osmanlı yönetiminin (Sultanların ve İttihat ve Terrakinin) emperyalistlerle bağımlılık temelinde sürdürülen ekonomik ve politik alandaki ilişkileri, Kemalist önderlik tarafından kesilme bir tarafa, aksine -farklı güçlerin devreye girmesine rağmen- devam ettirildi. Önderliğin temel politikası, anılan bağımlılık ilişkileri üzerinde şekillendi ve yeni bir düzeye tırmandırıldı.

Bilindiği gibi, 1838 Osmanlı-İngiliz ticaret sözleşmesi, Osmanlıları batılı büyük kapitalistlere bağımlı kılan bir sürecin başlangıcı sayılır. İngiliz-Fransız, Çarlık Rusyası ve Alman kapitalistlerinin Osmanlılarla geliştirdikleri çok yönlü ilişkiler, sonuçta Osmanlıları yarı-sömürge bir konuma getirdi.

Başlangıçta ekonomik bağımlılık temelinde beliren ve git- tikçe gelişen bu ilişkiler, kısa sürede politik, askeri vd. alanlara da yansdı. Emperyalizmin belirlediği 20. yüzyılın başlangıcında ise, Alman emperyalistleriyle daha üst düzeye sıçratılan bu ilişkiler, Osmanlı sömürgeci imparatorluğunu 1. emperyalist paylaşım sava-

sına katmış, sonuçta, Osmanlı ülkesinin (!) emperyalist işgalci orduların bir arenası haline gelmesine neden olmuştur.

1917 Ekim devrimi ile dünya ve özellikle bölge düzeyinde ortaya çıkan yeni durumla birlikte, Osmanlı İmparatorluğunun yıkıntıları üzerinde şekillenmeye başlayan Türk ulusal kurtuluş hareketi (!), sahip olduğu önderlik ve dayandığı sınıf güçlerinden dolayı yeni sürece adımını atarken, geçmişin tüm pisliklerini ve bağımlılık ilişkilerini yırtacak nitelik ve kapasitede değildi. Bu nedenle ve özellikle ekonomik ve politik alandaki ilişkiler ve bağlantılar olduğu gibi, ama yeni güçlerle birlikte devralındı. Hareketin siyasi bağımsızlığı elde etmesinde ve "Misak-i Milli" denen sınırlarda ulusal nitelikte bir devlet (T.C.) olarak belirmesinde anılan ilişki ve bağlantıların son derece önemli bir payı vardır.

"Cumhuriyet döneminde Türkiye'nin yabancı kaynaklara dayanmasının ikinci dünya savaşından sonra ortaya çıkan bir yenilik olmadığı, Kemalist kadronun iktisadi gelişme deneyinin, başından beri yabancı kaynak kullanımına bağımlı olma eğilimini taşıdığıdır."

(Yahya S. Tezgel, Cumhuriyet Döneminin İktisat Tarihi, (CDİT), Say.: 171)

Yahya S. Tezel'in belirttiğinin de ötesinde, sadece bağımlı olma eğilimi taşımakla kalmamış, bağımlı olarak gelişme kaydetmiştir. T.C'nin kuruluşunun hemen akabinde İzmir'de toplanan İktisat Kongresi, herhalde ani bir gelişmenin sonucu değildi. Burada alınan kararlar da son derece ilgi çekicidir. Kararların ilginçliği, yalnızca büyük toprak ağaları ve kompradorlaşmaya aday büyük ticaret burjuvazisinin gelişmesine ve güçlenmesine yönelik değil, özellikle işçi ve köylülüğü daha da yoksullaştırmayı hedefleyen yönleriyle de dikkat çekicidir.

Kemalist diktatörlüğün ekonomik politikası, Cumhuriyetin kuruluşundan sonraki dönemde bağımlılığı daha da artırdı. "1920'lerden süregelen ticaret açığı 1929 yılında ciddi bir dengesizlik halini aldı." (Yahya S. Tezel, CDİT, Say.: 214) Öyleki, bu bağımlılık ilişkileri, ekonominin hemen hemen her dalına yansdı. Ve esas bu günlere varışta, temelde Kemalist önderliğin daha başlangıçtan itibaren ve bunu yaşamsal bir sorun olarak ele aldığı dışa bağımlı ekonomik politikasının yol göstericiliği rol oynamıştır.

Kemalist diktatörlüğün yukarıda belirtilen söz konusu ilişkileri, sadece ekonomik alan ile sınırlı değildi. Bu ilişkiler politik, askeri vd. alanları da kapsamaktaydı. Kemalistlerin "Atatürk Devrimleri" dedikleri üst yapıdaki bazı reform hareketleri de esas olarak anılan bağımlılık ilişkilerinin sonuçlarıdır. Ki, bu reform hareketleri de, özünde batılı kapitalistlere -sonradan emperyalistlere- karşı bağımlılığın verdiği kompleksle, daha 19. yüzyılın ortalarına doğru görülen ve İttihat ve Terraki döneminde bir kısmı uygulama alanına sokulan üst yapıdaki değişikliklerin bir devamıdır.

Yahya S. Tezel, Kemalist diktatörlüğün emperyalistlerle ilişkilerini ve bağımlılığın vardığı düzeyi şu satırlarla dile getiriyor; "Türkiye tarihinin başka dönemlerinde görülmemiş derecede bir emperyalist güce (Nazi Almanya'sına, -B.N-) bağımlı olma olgusu, devletçiliğin altın çağının (1930'ların, -B.N-) içinde yatmaktadır. ... Osmanlı imparatorluğunun son yıllarında bir kaç yabancı alıcı firmanın Türkiye'nin kuru incir ve üzüm, fındık ve tütün gibi önemli ihraç ürünlerinin piyasasına hakim olması durumu 1920'lerde de sürdü... 1925 yılında İtalyanların kurduğu bir şirket, yabancıların Türkiye'nin dış ticareti üstündeki tekelci denetimlerinin önemli bir örneği haline geldi... Türkiye'nin dış ticaretinde yabancı kapitalistlerin denetimlerinin azaltılması gibi bir iktisadi politikası söz konusu değildi." (Yahya S.Tezel, CDİT, S.161,359,143)

Sömürgeci Kemalist diktatörlüğün, Türk ulusal kurtuluş hareketini (!) belli bir oranda destekleyen Bolşeviklerle ise anılan dönemdeki ticareti, emperyalistlere oranla oldukça sınırlı bir düzeydedir. Konu ile ilgili olarak Yahya S.Tezel'in neler söylediğine bir bakalım;

"Cumhuriyet Türkiye'sinin Sovyetler Birliği ile ticareti, iki ülke arasındaki siyasal ilişkilerin 1920'lerde bir hayli iyi olmasına karşın, fazla gelişmedi. SSCB'nin 1924-1929 döneminde Türkiye'nin ithalatındaki payı %4, ihracatındaki payı %3 tü. 1911-1913 yılları Çarlık Rusyasının Osmanlı ithalatının %7 si ve ihracatının %4 ünü oluşturduğu dikkate alınır, bu oranların fazla olmadığı ortaya çıkar." (Yahya S. Tezel, CDİT, Say.: 150)

Aynı dönemde, yani 1924-1929 döneminde Almanya'nın Türkiye'nin ithalat ve ihracatındaki payı % 13'tür. Keza ABD'nin ithalattaki payı % 6, ihracattaki payı ise % 13'tür.

Görüldüğü gibi genç Türkiye Cumhuriyetinin, genç Sovyetler Cumhuriyeti ile ticari ilişkileri hiç te abartılacak bir düzeyde değildir. Ve esasen Kemalist önderliğin Sovyetlerle ilişkileri büyük oranda politik düzey ile sınırlı tutuldu. Kaldı ki, bu gün bile faşist Türk devleti, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, bir çok sosyalist ve üçüncü dünya ülkeleri ile gerek ekonomik alanda, gerekse diğer birçok alanda çok yönlü ilişkiler içerisinde. Bu durum ve geliştirilen sözkonusu ilişkiler, faşist diktatörlüğü aklamaya, ya da onu anti-emperyalist bir konumda göstermeye yetermi ? TKP böylemi düşünüyor ?

Kemalist önderliğin Bolşeviklerle ilişkileri, başta TKP olmak üzere, birçok ilerici kesim tarafından oldukça abartılıyor. Kemalistlerin aynı dönem boyunca (1919-1923) emperyalistlerle sürdürülen ilişkileri (ekonomik-politik, askeri vb.) ise göz ardı ediliyor. Bile bile inkar ediliyor. Oysa Kemalistlerin emperyalistlerle ilişkileri hiç bir dönemde kesilmedi. Aksine, onlarla ilişkiler, hep canlı ve yüksek bir düzeyde tutulmaya çalışıldı. Bu yönde oldukça yoğun çabalar sarfedildi.

"Ama kurtuluş savaşının içinde bile, Sovyet devleti ile en yakın dostluk ilişkilerinin sürdürüldüğü zaman bile, batı devletleri ile dostluk yollarını aramaktan vaz geçmemiştir... İtalya kurtuluş savaşının başından itibaren Türkiye'ye doğru veya yanlış istihbarat sağlıyor." (Yalçın Küçük, Türkiye Üzerine Tezler, Cilt 2, S.:148)

Şevket Süreyya Aydemir de Fransız istihbarat servislerinin Türk gizli servislerine yardımlarını şöyle dile getiriyor;

"... Anadolu'nun zafer şansı arttıkça, İstanbul'da Fransız istihbarat servislerinin, Türk gizli servislerine, az çok yardımcı oldukları da anlaşılmıştır." (Tek Adam, Cilt 2, Say.: 334)

Konuya ilişkin olarak Bolşeviklerin, Kemalist önderliğin, özellikle Fransız emperyalistleri ile ilişkilerine dair kesin delillere sahip olduklarını belirten açıklamalarını önceki sayfalarda sunmuştuk... Sanırız bu kadarı yeter !

Toparlayacak olursak; Türk ulusal kurtuluş hareketi (!), içte gerici egemen sınıflara -son derece tutucu ve anti-demokratik-, dışta saldırgan emperyalistlere bağımlı, anılan iç ve dış gerici güçlere dayanılarak yürütülmüş bir harekettir. Bolşeviklerle politik

düzeyde yürütülen iyi ilişkiler bu gerçeği yadsımaz.

Bu hareketin en belirgin özelliklerinden biri, Osmanlı sömürgeci imparatorluğunun yıkıntıları üzerinde (temellerinin İttihat ve Teraki döneminde atıldığı) kapitalist anlamda burjuva-ulusal bir devlet olarak belirmesidir.

T.C. devleti, her şeyden önce; 20. Yüzyılın başlangıcında kapitalizmin emperyalist aşamaya vardığı, bölüşülmüş dünyanın gelişmekte olan emperyalist soyguncularca yeniden paylaşıldığı 1. emperyalist soygun savaşının yarattığı uygun koşulların ve 1917 Ekim Proleter Devrimi ile beliren ve emperyalist kuşatmada açtığı gedikle dünya düzleminde yeni bir sisteme damgasını vuran proleter devrimler çağıının ilk filizlendiği dönemin bir ürünüdür.

Ve T.C. devleti, genç Sovyet devrimi ile galip emperyalistler arasındaki bir çatışmanın yarattığı uygun şartlarda; temelde sömürgeci Osmanlı imparatorluğunun emperyalist savaşta yenik düşen liderliğinin teslimiyetine karşılık, Osmanlı ülkesi (!) ve sömürgelerinin sahipliğine soyunan Kemalist önderlik ile işgalci emperyalistlerin, sömürgelerin bölüşülmesi üzerindeki didişmelerinin bir sonucudur. Lozan emperyalist paylaşım anlaşması bunun en açık ve canlı bir kanıtıdır. Bu anlaşmanın bir sonucu olarak çizilen Misak-i Milli denen sınırlar ise, Kürdistan'ı fiilen parçalayan ve Kürt ulusunun iradesine rağmen çizilmiş bir zor kullanma eylemidir, bir emperyalist baskı ve siyasetin sonucudur.

TKP, "Türkiye, yer yüzünde emperyalizme karşı ilk ulusal kurtuluş savaşlarından birini utkuya ulaştırarak kurulmuştur..... Sömürgeci boyunduruğa, saldırgan yabancı devletlere ve Osmanlı zorbalığına karşı verilen ulusal kurtuluş savaşımız..." diyor.

TKP'nin yukarıdaki cümlelerde özetlenmiş bir halde sunulan damogojiye dayanan iddialarını ciddiye almanın olanakları varmıdır ? Kemalizmin buram buram koktuğu bu anlayış, gerçekte komünist bir partinin anlayışı olabilir mi ?

TKP, TÜRK ŞOVENİZMİNİ YAŞATIYOR

TKP'nin "komünist" programına devam ediyoruz. TKP, Türkiye işçi sınıfının tarihi boyunca yürüttüğü sınıf savaşlarının şanlı ge-

leneklerine, Türk ulusu ve "Anadolu'da yaşayan Kürt ulusunun" ve diğer azınlık milliyet ve halkların yarattıkları değerlere sahip çıkıyor. Konu ile ilgili olarak TKP şöyle diyor;

" TKP Türk ulusunun ve Anadolu'da yaşayan Kürt ulusu ve öteki milliyet ve azınlık halkların yarattıkları tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını ... yaşatıyor." (TKP, Program, Say.: 7)

Doğrusu TKP çok şeyi yaşatmayı programlamıştır. Özellikle Kürt ulusu ve azınlık halkların tüm insancıl, halkçı, ilerici mirasının imhası temelinde yükselen Türk şovenizmini yaşatıyor.

TKP'yi daha iyi anlayabilmek ve o'nun gerçekte neyi yaşatmayı planladığını daha yakından görebilmek için biraz gerilere gitmek, Kürt ulusunu yok etmeyi planlayan emperyalistlerin ve sömürgeci Kemalist diktatörlüğün ülkemiz ve halkımız üzerindeki vahşetlerinin sergilendiği döneme uzanmak gerekir.

Özellikle 1919-1940 arası dönemi, son derece ibret verici derslerle doludur. Bu dönemde; vahşetin, barbarlığın ve ve ırkçılığa varan şovenizmin en güzel örneklerini görmek, göstermek olanaklıdır. Sosyal şovenizmin, döneklığın, teslimiyetin ve uşaklaşmanın da en güzel örneklerini görmek, göstermek mümkündür. Bunlara karşılık, bitmez tükenmez bir azim ve kararlılıkla ulusal direniş hareketlerinin peş peşe örgütlendiği, her boydan saldırılara karşı göğüs gererek, fedakarlığın tahammülün sınırını aştığı, ölüm meydan okuyan, başı dik ulusal kahramanların Kürdistan dağlarında abideleşen naralarını da görmek, göstermek olanaklıdır. Vahşetin ve direnişin, teslimiyet ve kahramanlığın böylesi bir arada, yan yana yaşadığı ender dönemlerden biridir, 1919-1940 arası... Ve TKP, anılan dönemde, dönemin başlangıç ve bitiş noktalarının keşiştiği yerde, 20 yıllık bir parti olarak siyasal yaşamının 3/1' i gibi önemli bir aşamasında, gelişen olayların içerisinde ve onun bir parçası durumundadır. Bu nedenle TKP'yi değerlendirirken, ya da ileri sürdüklerini göz önünde bulundururken, anılan dönemi ve TKP'nin söz konusu dönemdeki fonksiyonunu iyi görmek, iyi irdelemek gerekir.

Bilindiği gibi, daha önce iki parçaya bölünmüş bulunan Kürdistan, bu dönemde (1923 Lozan paylaşım anlaşmasıyla) dört parçaya bölündü. Osmanlı ve İran sömürgecilerinin yerini bu kez İngiliz-Fransız emperyalistleri ile (Daha sonraları Arap burjuvazisi ye-

ni efendiler olarak ortaya çıktılar) Türk ve Fars sömürgecileri aldılar. Bu dönem boyunca Kürdistan yeniden işgal edildi. Zulüm, ateş, kan ve ölüm Kürdistan halkının günlük yaşamının bir parçası oldu. Bu dönem; Vahşet, jenosit, sürgün ve her türden barbarlığın sergilendiği lanetlenmiş bir dönem olarak ta anılır.

Sömürgeci Türk ordusu, 20 yıl boyunca Kuzey-Kürdistan'da kan akıttı. Bu dönem boyunca; Koçgiri'de, Şeyh Sait'te, Ağrı'da, Dersim'de, Zilan'da, Sason'da vd. direnişlerde yitirilen canların sayısı yüzbinlerle ifade edilebilir. Sakat, dul ve yetim kalanlar, mecburi iskana tabi tutulananların sayısı yitirilen canların dışındadır. Dönem boyunca (1919-1940) Kürdistan bir baştan diğer bir başa viraneye çevrilmiştir. Ekonomik yaşam felce uğratılmış, açlık ve sefalet (hastalık, bunalım ve her türden dert) inanılmaz boyutlara varmıştır.

Kemalist diktatörlük, Osmanlı zorbalığından daha barbar davranmıştır. O, sadece Kürdistan halkını kırimdan geçirmemiştir. Sadece yeraltı-yerüstü kaynaklarını da talan etmemiştir. İşgal, ilhak, jenosit ve talanın yanısıra, Kürt dili ve kültürünü de yasaklamıştır. Kürtler zoraki asimilasyona tabi tutulmuş, "Türkleştirilmeleri" için her yol ve yöntem meşru sayılmıştır. Kürt kelimesine bile tahammül gösterilmemiş, Kürtlerin Türk olduğu ispatlanmaya çalışılmıştır !. Bunun için sözde bilim kurulları oluşturulmuş ve teorik belirlemeler yapılmıştır. "Türk Tarih Tezi", "Güneş Dil Teorisi" vb. ırkçı tezler hep bu dönemin ürünleridir. Kürtlere "Dağlı Türkler" denmesi de bu dönemde ileri sürülmüştür. Kısacası, Kemalist diktatörlük, Kürtlere ve Kürdistan'a ait ne varsa, onların imhasına çabalamış, bu amaçla elinden geleni ardına koymamıştır. Bütün bunlara ek olarak, Kemalizm denen sömürgeci, ırkçı

ideolojiyle de beyinler şartlandırılmak istenmiştir. Bu çabalar bu gün de, günümüz Kemalistleri tarafından en katıksız bir tarzda sürdürülmektedir.

"Anadolu'da yaşayan Kürt ulusu" nun yarattığı tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını yaşatan TKP (!), Kürdistan dağlarında oluk oluk kan akarken, Kürdistan'ın yaşam kaynağı nehirleri kızıla boyanırken ve anaların karnındaki taze bebeler, gözü dönmüş Türk askerlerinin kör süngüleri ile delik deşik bir halde, acı

feryatları ile yeri göğü inletirken, acaba ne yapıyordu, neyle meşguldü ?

Evet, isminden başka hiçbir şeyi komünist olmayan, tutarlı bir demokrat bile olamayan TKP, Kürdistan'da onlarca yıl sömürgeci vahşet devam ederken, o, "anti-emperyalist", "devrimci" Kemalist diktatörlüğe methiyeler diziyordu ! "İlerici" Kemalist yönetime karşı ayaklanan "Kürt gericiğinin" (!) karşısına çıkıyor ve tercihini Kemalist barbarlıktan yana sergiliyordu. Kemalist vahşeti komünistlik adına savunuyor, Komünist Enternasyonal'e sah-te bilgi ve belgelerle raporlar düzenleyerek, tarihsel ihanetini bel-geliyordu...

TKP, anılan dönem boyunca Kürdistan ulusal direniş hareketlerini hep arkadan hançerlemiştir. O, bu tavırları ile Kemalist sö-mürgeci diktatörlüğe olabildiğinden de fazla hizmetlerde bulun-muştur. O, direnişlerde, direnişleri yöneten dış mihraklar (özel-likle İngiliz emperyalizmini) arayıp durmuş, Kemalist diktatör-lüğün yalan ve demogojisinin aleti olmuş, onun propagandistliğini "şerefli" bir görev telaki etmiştir. Ama kanlı diktatörlüğün em-peryalistlerle var olan ve hiç bir dönemde kesilmeyen ilişki ve ba-ğımllıklarından bahsetmemiştir. Bu yönde oldukça tutucu dav-ranmıştır. O'nu, anti-emperyalist devrimci bir ulusal kurtuluş ha-reketinin ve devrimin kazanımlarını korumakla görevli bir önder-lik olarak lanse etmiş, bunun çabasını sürdürmüştür. Bu gün de bu çabalarına devam ediyor.

TKP, "Anadolu'da yaşayan Kürt ulusu"nun ve azınlık halkla-rın yarattıkları tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını yaşat-maya devam ediyor ! Kürt ulusunun yarattığı tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirası nedir ?

Kürt ulusu ve Kürdistan halkı, sömürgeci zorbalara karşı yüz yılı aşkın bir süredir direniyor. Bu gün de (dört parçada) direni-yor. Ülkenin bağımsızlığı, Ulusun kurtuluşu ve Halkın özgürlüğü için direniyor. 20. Asrın son çeyreğinde, köle olarak yaşamının onur kırıcı olduğunu bilerek, köleliğe karşı direniyor. İnsancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını, dilini, ve tüm değerlerini korumak, yaşatmak ve geliştirmek için direniyor. Kısacası, Bağımsızlık ve Özgürlük için direniyor. Bundan daha anlamlı, daha insancıl, daha halkçı ve daha ilerici ne olabilir ?

TKP, Kürt ulusunun bağımsızlık ve özgürlük uğruna döktüğü kanları, yitirdiği canları ve kaybedilen değerleri hiç bir dönemde görmedi, görmek istemedi. Hala da görmek istemiyor. O, hep sömürgecilerin dümen suyunda gitmeyi tercih etti. T.C.'nin birliği ve bütünlüğü, her dönemde TKP'nin çıkış noktası oldu...

TKP, bu hali ile Kürt ulusunun ve azınlık halkların yarattıkları tüm insancıl, halkçı, ilerici kültür mirasını yaşatabilirmi ? TKP, öncelikle geçmişinden ve günümüzde yaptıklarından ciddi bir hesap vermek zorundadır. Utanç verici mirasından aklanmak durumundadır. Bu hesabı vermeden, aklanmadan O'nun, hiçbir şeye sahip çıkmaya hakkı yoktur.

TKP Kuzey Kürdistanı Türkiye'nin bir parçası sayıyor. TKP'nin Kuzey Kürdistanı Türkiye'nin bir parçası sayan anlayışı programında şu cümlelerde ifadesini buluyor; 'Türkiye topraklarına Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesini ..., ABD 'çevik kuvet' lerinin topraklarımıza yerleştirilmesine...' TKP program, sayfa; 33/pr 3-4

Görüldüğü gibi TKP, 'Türkiye Toprakları' 'Topraklarımız' diyor. Hiç şüphesiz TKP'nin 'Türkiye Toprakları' yada 'Topraklarımız' demesi nedensiz değildir. Çünkü o, Türkiye'yi bir bütün ve Kürdistanı da (Kuzey) o bütünün parçası kabul ediyor. Bu nedenle o, her vesile ile yukarıdaki terimleri kullanıyor. Bilerek ve isteyerek kullanıyor, tercih ediyor. Keza o, 60 yıl boyunca da kürt ulus gerçeğini inkar etti ve kürt ulusunu Türkiyede yaşayan bir azınlık olarak niteledi.

Amerikan atom roketlerinin önemli bir bölümü ve 'çevik kuvet' lerinde hemen hemen tamamını kuzey Kürdistan'a yerleştirildiği, bu amaçla yeni yolların yapıldığı, yeni yeni hava alanlarının inşa edildiği, eski yolların ve hava alanlarının onarıldığı, genişletildiği artık bilinmiyen şeyler değildir. Bunu sömürgecilerde inkar etmiyorlar. Ama buna rağmen TKP ısrarla, Amerikan atom roketlerinin ve 'çevik kuvvetlerin' yerleştirildiği kuzey Kürdistan, türkiye toprakları, topraklarımız diyor. Bir türlü Kürdistan terimini kullanmıyor. Kullanmakta istemiyor. Ondan kaçınıyor! Bir Komünist Partiye yaraşır tarzda Kürdistan gerçeğini kabullenemiyor.

TKP'nin 'Türkiye toprakları' yada 'Topraklarımız' dediği yer neresidir?

T.C. nin nasıl ve hangi zeminde ortaya çıktığı, hangi koşul-

ların ürünü olarak şekillendiği, yazımızın I. bölümünde ele alındığından, burada ikinci kez tekrarlamaya gerek görmüyoruz. Ancak, T.C. nin bir zor eylemi ; sonucu (Emperyalistler ve sömürgeciler tarafından bölüşülmesi temelinde) ortaya çıktığını vurgulamak gereğini de hissediyoruz. Evet, T.C.Devleti, emperyalistlerin bir zor kullanma eylemi olmak üzere, sömürgelerin bölüşülmesi temelinde kurulmuş bir devlettir.

Başka ulusların ve halkların kanı pahasına şekillenen böylesi bir devleti meşru görmek onu, devrim stratejisinde temel almak, hele hele onun birliği, bütünlüğü ve devlet olarak sürekliliği ve sınırlarının değişmezliğini esas almak, komünistlerin talebi olabilir mi ? Bu talep ve bakış açısı, olsa olsa sömürgecilerin gerici mantığı ve şovenizmi ile bağdaşır.

Oysa TKP, sömürgeci burjuvaziye taş çıkartırcasına çizilen sınırların,statükonun değişmezliğinin savaşımını sürdürüyor. O sınırları çıkış noktası olarak ele alıyor. Bu nedenle de Kürdistan gibi ayrı bir ülkenin varlığını inkar ediyor. Bu nedendir ki o, yani TKP, her vesile ile 'Türkiye Toprakları' yada 'Topraklarımız' diyor.

TKP, parti programında, yukarıdaki anlayışın bir ürünü olarak 'ulusal demokrasi, ulusal savunma, ulusal egemenlik' kavramlarını da sık sık kullanıyor. Programın dışındaki diğer bazı yayın organlarında da, kendisini (Parti olarak)ulusal (bir) parti olarak niteliyor.

Konu ile ilgili olarak TKP nin parti programında şunlar yazılıdır: Cuntanın onayladığı savunma işbirliği anlaşması ile ulusal egemenliğimizle bağdaşmayan..... ulusal savunmamızın... program. Syf: 34/pr. 5-6

Dikkat edilirse TKP, 'Ulusal egemenlik' 'Ulusal Savunma' 'Ulusal demokrasi' 'Ulusal parti' ,Ulusal..... v.b. kavramlarını oldukça sık kullanıyor.Sadece parti programında değil, yayın organlarında da kullanıyor. TKP'yi, bu tür kavramları kullanmaya iten, yada zorlayan nedir ?

Yukarıdaki kavramların ne anlama geldiğini daha yakından görelim.

Örneğin 'Ulusal egemenlik' hangi anlama geliyor ? Kısaca nedir Ulusal egemenlik ?

Bilindiği gibi uluslar kapitalizmle birlikte ortaya çıktılar. Kapitalizm, proleterya ile burjuvazinin doğmasına kaynaklık etti.

Feodalizmin bağrından doğan kapitalizmin belirlediği ilk dönemlerde örgütlü bir güç olarak ortaya çıkan burjuvazi, ulus adına hareket ederek feodal güçlerden devlet erkini aldı. Ulusal egemenliği pekiştirdi.. Onun, yani burjuvazinin pekiştirdiği, özünde kendi sınıf egemenliğidir. Kapitalizmle birlikte ortaya çıkan demokrasi de (burjuva demokrasisi) burjuvazi için demokrasi, ezilen halk yığınları için ise bir diktatörlük oldu. Bu anlamıyla, kapitalizmin egemen durumda bulunduğu koşullarda ulusal egemenlik , burjuvazinin egemenliği, ulusal demokraside burjuvazi için demokrasidir. Burjuvazinin getirdiği ve geliştirdiği tüm yasal, yasal olmayan kurum ve kuruluşlarda, sadece kendi iktidarını pekiştirmek, onun sürekliliğini garantilemeye yöneliktir. Örneğin; Ordu, polis, istihbarat teşkilatı v.b. tüm kurumları ile birlikte devlet, burjuvazinin hizmetinde ve yalnızca onun sınıf egemenliğini kurumlaştırmakla görevlidir.

Günümüzde ise durum değişmiştir. Artık ulus adına sadece burjuvazi hareket etmemektedir. Ulusal egemenliğide sadece burjuvazi sağlamamaktadır. Özellikle 1917 Ekim devriminden sonra farklı bir durum ortaya çıkmıştır.

Preleterya önderlik misyonunu üstlenmiş, daha önce burjuvazinin kendi sınıf çıkarı için kurduğu egemenliği, proleterya kendisi için kullanmaktadır. Yani proleterya örgütlenmiş bir sınıf olarak devlet erkini ele geçirirken, tüm ulus adına hareket etmektedir. Getirdiği demokrasi de, başta işçi sınıfı olmak üzere ezilen halk yığınları içindir.Ama bir avuç sömürücü sınıf için bu, bir diktatörlükten başka bir şey değildir.

Görüldüğü gibi ulusal egemenlik, özünde bir sınıf egemenliğidir. Demekki günümüzde ulusal egemenlik temelde iki sınıfın çıkarlarına hizmet etmektedir. Bu sınıfları proleterya ile burjuvazi dir.

Şimdi TKP'nin soruna ilişkin yaklaşımına dönelim. TKP'nin savunduğu, yada ileri sürdüğü ulusal egemenlik, acaba hangi sınıfın egemenliğidir? Diğer tüm sorunlarda olduğu gibi, bu sorunda da onun temel aldığı sınıf hangisidir ?

Türkiye ve Kürdistan somutunda soruna yaklaştığımızda,TKP'nin gerçekten neyi ? hangi sınıfın egemenliğini istediği, hangi sınıfı temel aldığıın daha yakından görebiliriz.

Türkiye ve Kuzey Kürdistanın bugünkü nesnel koşullarında ulusal egemenlik (TKP'nin önerdiği biçimiyle); Türk devletinin

egemenliği ve parçalanmazlığı temelinde yükselen bir sınıf (Sömürgeci burjuvazinin) egemenliğidir.

T.C. nin bir devlet olarak en önemli işlevlerinden birisi de, onun varlık koşulu, tüm kurumları ile birlikte, örgütlü, egemen, sömürgeci burjuvazinin egemenliğini pekiştirmek ve onu sürekli kılmaktır. TKP'nin önerdiği iktidar döneminde yani TKP' nin iktidar ortaklığı yaptığı dönemde, söz konusu edilen devletin işlevi ne olacaktır ? Bugünkü durumundan nitelik itibariyle bir farklılık arz edecekmidir ? Besbelli ki değildir. Biçimsel bazı farklılıklar gözlenirse bile, temelde bir değişiklik söz konusu edilemez.

Yine burada baskı, başta Kürt ulusu olmak üzer ezilen, yoksul Türkiye halklarına yönelik olacaktır.

Sonra, sömürgeci burjuvazinin yukarıda belirtilen sınıf egemenliği için oluşturulan kurumlardan her hangi birine karşı geliştirilen bir eylem, nesnel olarak burjuvazinin, dolayısıyla iktidar ortağı olmasından ötürü TKP nin tepkisine ve karşı saldırılarına neden olacaktır.

Dolayısıyla ulusal egemenliğe (!) zarar verdiği içinde, sömürgeci burjuvazi (ve TKP) tarafından geliştirilecek her karşı saldırı da doğal olarak meşru bir zemine dayatılacaktır.! Örneğin, TKP' nin ulusal demokrasi programının hayata geçtiği bir durumda, Kürdistan ulusal kurtuluş direniş hareketini imhaya yönelik sömürgeci vahşetin uygulayıcısı belkide TKP olabilir; çünkü iktidarı paylaşan TKP' nin burjuvaziye olan sadakatini ispatlaması gerekiyor.

TKP'nin yada ortağı sömürgeci burjuvazinin bu türden saldırı-ganlıkları yapması gerekiyor. Ayrıca onlardan bunu beklemek de gerekiyor. Çünkü sorun var olmak yada yok olmak sorundur. Ve çünkü sorun anti emperyalist iktidarı korumak, sınıf egemenliğini sürdürmek ve ulusal demokrasiyi yaşatmaktır! Demokratik halk iktidarına giden yolu açık tutmaktır! Kısacası; statükoya belli bir süre daha sömürgeci burjuvazinin lehine korumaktır.

Ayrıca Anti emperyalist, ilerici, demokratik Türk Yönetimine' karşı (öyle ya, TKP iktidarda bulunduğu, komünist olmasından ötürü için yönetim artık gerici, yada sömürgeci değil, anti-emperyalist, ilerici ve demokratiktir. Buna karşılık kürt hareketi için ise sadece iki seçenek vardır.

1- Ya direnmeye devam edip tümünden gericileşip emperyalizm ile bütünleşecektir,

2- Yada teslim olup ilericileşecektir!.. geliştirilen bu direnme hareketi,TKP ve destekleyicileri tarafından yoğun bir kampanya ya da tabi tutulacaktır. Hareketin gerici ve emperyalistlerin maşası olduğu propoganda edilecektir. Bu yönde güçlü propogandistlere sahip olduklarını da vurguluyalım.

AMAÇ; yukarıda bir kez belirttiğimiz gibi , Türk Devletinin birliği ve bütünlüğünü bazı kırıntılar karşılığında sömürgeci Türk burjuvazisinin iktidarını ve sınıf egemenliğinin devamını sağlamak, belirli bir dönem daha statükoyu korumaktır.

Burada olayı abarttığımız ya da varsayımlarla hareket ettiğimiz iddia edilebilir. Bir takım basit çıkarlar uğruna çok şeyin feda edildiği bir dünyada yaşadığımızı unutmuyoruz.

Çok yakın tarihi geçmişimizde ve günümüzde ülkemizin diğer parçalarında benzer durumlar yaşandı, yaşanıyor. 1978 lere kadar IKP, 1983 lere kadar TUDEH ve günümüzde SKP nin tavırları yukarıdaki iddialarımızın birer karalama yada suçlama olmadığını kanıtları, yaşanmış somut gerçeklerdir.

Oysa kürt ulusu açısından T.C. nin kendisi gayri meşru bir devlettir. Statükonun korunması ise ki TKP'nin ulusal demok-rasi, ulusal egemenlik anlayışının temellendirdiği diğer bir ol-guda, statükonun devamıdır. Kürt ulusu bakımından bir varlık sorunudur.

Dikkat edilirse, sömürgeci Türk devleti ile Kürt ulusu arasın-daki sorunlar, sıradan basit sorunlar değil, aksine son derece ciddi ve yaşamsal olan sorunlardır. Bu nokta da uzlaşma olanak-lı değildir.

Kürdistanın bağımsızlığı, kürt ulusunun kurtuluşu ve kürdis-tan halkının özgürlüğü uğruna yürütülen mücadele, T.C. ile uzlaşma denen olguya yabancıdır.

Sömürgeci barbar Türk ordusunun derhal, kayıtsız ve şartsız Kürdistan'daki varlığına son verilmesi (dağıtılması) sömürgeci Türk devletinin ve emperyalistlerin tüm kurum ve bağlantıları ile birlikte Kürdistan dan sökülüp atılması, kürdistan devriminin en acil bir sorunu olarak önümüzde durmaktadır.

Böylesine kritik bir durumda, TKP'nin, Türk sömürgeci burjuvazisinin anlayışı ile hareket etmesi, gerçekte kominist bir parti anlayışı ile bağdaşa bilir mi? Kaldı ki TKP uzlaşmayı bile önermemektedir, onun önerdiği, kesin teslimiyettir !...

EMPERYALİZMİN BUNALIMI YAPISALDIR 2

EKONOMİK BUNALIMDAN SİYASİ BUNALIMA

Kapitalist-emperyalist sistemin ekonomik bunalımlarını anlatırken, bu sistemin önemli simalarından biri olan F.Almanya eski şansölyesi H.Schmid'tin konu ile ilgili olarak The Economist dergisinin 26 Şubat 1982 tarihli sayısındaki röportajından bazı pasajlar aktarmıştık. (XEBAT, Ji Bo Rizgariya Kurdistan, Sayı 9, S. 43) Ekonomik bunalımın açmazlarını tüm boyutlarıyla kavramak açısından, özellikle kapitalist-emperyalist sistem içinde önemli oranda söz sahibi olan bu tür devlet adamlarının söyledikleri, sorunun odağına inmek için ciddi ipuçları vermektedir. Yazımızın bu bölümüne başlarken de, yine aynı yöntemi izleyecek ve kapitalist-emperyalist sistemin siyasal bunalımına ilişkin olarak; uzun bir dönem ABD'nin izlediği politikaya damgasını vuran eski dışişleri bakanlarından H.Kissinger'in bir yazısındaki konu ile ilgili kısa pasajını aktaracağız. H.Kissinger, " Bu günkü global ekonomik bunalım, mali uzmanların eline bırakılmayacak kadar vahimdir" derken, sistemin ekonomik bunalımına dikkat çekiyor ve bir başka yazısında da siyasal bunalım tehlikesine dikkat çekerek şöyle diyor: "Eğer Batı halkı demokratik hükümetlerin, ekonomik geleceklerini belirleme yeteneklerine olan inancını yitirirse, ekonomik kriz batı demokrasinin krizine dönüşür."

H.Kissinger'in batı demokrasinin krizi ile ilgili olarak belirttik-

leri günümüz koşullarında kendini açık bir biçimde dayatmıştır. Kapitalist-emperyalist sistem içinde yer alan irili ufaklı birçok ülkede bu siyasi bunalımların sancuları yaşanmaktadır. Sistemin belki tümünün olmasa bile, önemli bir bölümünün içinde bulunduğu açmaz peyderpey derinleşmektedir. Yeni tehlike çanlarının uzaktan gelen sesleri, kapitalist-emperyalist burjuvaziye tehlikeli anlar yaşatmakta ve sonunun yaklaştığı mesajını iletmektedir.

Her olayda olduğu gibi, toplumsal olaylarda da belirleyici olan önemli bazı yasalar vardır. Bu yasalar, her toplumsal sistemde değişik özellikler arzettiği gibi, bir çırpıda ortadan kaldırılmaları da mümkün değildir. Olsa olsa verili koşullarla birlikte bir müddet ertelenebilir veya süreçleri hızlandırılabilir. Kapitalist-emperyalist sistemin içinde bulunduğu siyasi bunalımın da (mevcut toplumsal yasalar çerçevesinde değerlendirildiğinde) sistemin işleyiş mekanizması dahilinde son bulması ya da tümüyle yok olması olanaklı değildir. Çünkü bunalımın esas nedenleri, bunlara neden olan hakim sınıfların temel karakteri tarafından tayin edilmektedir. Diğer yandan kapitalist alt yapıdaki çarpıklıklar ve bunların bir sonucu olarak gündemleşen sistemin ekonomik yapısal bunalımları, diyalektik bir bağ içinde sistemin üst yapısına da yansımakta, çarpıklığı ve bunalımı bu alanda da yansıtmaktadır. Kapitalizmin son aşaması olan emperyalizm için Lenin, "her alanda gericiliktir" derken, emperyalist aşamada sistemin siyasal gericiliğine de dikkat çekiyordu. Günümüzde yaşanan olaylar ele alınıp incelendiğinde emperyalizm ile ilgili tüm karakteristiklerin Lenin'in 1916 yılındaki üstün bir öngörü ve Marksist bir yaklaşımla yaptığı analizlere tamı tamına uygun düştüğü görülecektir. "Gerçekte Lenin, 1- Finans kapital ortamında faaliyetlerini sürdüren dev şirketlerin (aralarında pazar bölümümü dahil) gerek gelişmiş, gerekse az gelişmiş ülkelerde daha geniş tekelci denetim olanakları arayabildikleri ve aramak zorunda oldukları ve 2- birkaç önde gelen ülkenin dünya üzerindeki etki alanlarının paylaşımı (ve yeniden paylaşımı) ile tekelci denetim sağlamak için yarışma durumunda oldukları dönemde -belirgin bir biçimde yeni ve ayrı bir evreyi niteleyebilecek kadar- özel bir öneme ulaşan bütün bir güçler bütünü incelemektedir." (Harry Magdoff, Az gelişmişlik ve Emperyalizm,

Gözlem yayımları, Sayfa 58)

Emperyalizmin genel karakteristiğinin dünyayı birkaç önde gelen dev şirketin pazarı haline getirme özelliği, bu alanları sermaye ihracı yoluyla denetim altında tutma çabasının olduğu bilinmektedir. Bu çabaların bir ürünü olarak dünya pazarlarının daha güçlü şirketler lehine el değiştirme mücadelesi de tüm şiddetiyle devam etmektedir. Günümüz koşullarında yaşanan bölgesel savaşların özgül nedenlerin yanında, emperyalist dev şirketler arasındaki rekabetin bir sonucu olarak ortaya çıktıkları açıktır. İnsanlık tarihine kara bir leke olarak geçen ve on milyonlarca insanın ölümüne neden olan, hala da tüm insanlık tarafından nefretle anılan her iki emperyalist paylaşım savaşı da, tekeller arası pazar kavgasının bir sonucu olarak gündemleşmemiş miydi? Emperyalizmin gerici, şoven ve halkları birbirlerine düşmanca tavır takınma doğrultusunda kullandığı her türlü propaganda yöntemleri, günümüzde de sistemin en modern teknik haberleşme ve iletişim araçlarıyla yapılmaktadır. Bu yolla geniş emekçi kesimlerin kafası bulandırılmak ve çözümsüzlüğün odak noktasına yönelik başkaldırıları önlemek için yanlış hedefler gösterilmek istenmektedir. Sömürü düzeninin biraz daha uzatılabilmesi için her türlü tehlike göze alınmakta ve dünya düzeyinde yeni bir toplu katliamın iğrenç planları yapılmaktadır.

Ne var ki, bu güne kadar dünya işçi sınıfı ve tüm ezilen-mazlum halklar emperyalizmin bu oyunlarını açığa çıkarmış ve her geçen gün biraz daha açığa çıkarmaktadır. Esas düşmanın bizzat kapitalist-emperyalist sistemin olduğu konusunda inatçı davranmakta, bu baskı ve sömürü sistemine karşı ulusal ve sosyal mücadelelerini geliştirmektedirler. Lenin'in de belirttiği gibi emperyalizmin siyasi özelliklerinin; "Mali oligarşinin baskısı ve serbest rekabetin kaldırılması yüzünden her planda gericilik ve artan ulusal baskı" (Lenin, Emperyalizm, S.131) olduğu gerçeğini açığa çıkarmaktadırlar.

Emperyalizmin bu gericiliği, sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı halkların ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi ile metropollerdeki işçi sınıfı hareketinin yükselmesine paralel olarak dozunu arttırmaktadır. Zaman zaman bu baskıları kamufule etmek için de emperyalist burjuvazi yeni taktikler geliştirmekte-

dir.

Kapitalist-emperyalist sistemin gittikçe müzminleşen ekonomik bunalımlarına paralel olarak gelişme kaydeden siyasi bunalımlar, emperyalist burjuvazi ile işbirlikçilerini ciddi bir şekilde rahatsız etmektedir. Bu bunalımların nedenlerini (özellikle ekonomik bunalımların) yazımızın geçen bölümünde kısaca belirtmeye çalışmıştık. Sorunu ortaya koyarken, emperyalizmin sömürü cenderesi altında bulunan sömürge, yarı-sömürge, bağımlı-yarı-bağımlı ülke halklarının ulusal bağımsızlık ve anti-emperyalist demokratik mücadelelerinin giderek daha büyük oranda başarılı olmasının sistemin ekonomik bunalımlarının derinleşmesinde önemli bir faktör olduğunu vurgulamıştık. Kapitalist-emperyalist sisteme zayıf halkalarından vurulan her darbe, nasıl ki, ekonomik bunalımların derinleşmesinde önemli bir etken oluyorsa, aynı şekilde bu türden gelişmeler sistemin mevcut siyasal bunalımlarını da giderek derinleştirmekte ve o'nu sonu olmayan bir uçuruma doğru yakınlaştırmaktadır. Emperyalizmin pazar alanlarının daralması, siyasal egemenliğin de giderek daralması anlamına gelmekte ve böylece sistemin hakimiyetinin mutlak olmadığı siyasal anlamda da kendini kanıtlamaktadır.

Emperyalizmin ekonomik alanda olduğu gibi, siyasi alanda da nüfuzunu kaybetmesi, sadece sisteme bağımlı ülkelerle sınırlı kalmamaktadır. Ekonomik bunalımın neden ve sonuçlarında da gördüğümüz gibi, bu türden gelişmeler emperyalist metropollerdeki iktidarları da yakından etkilemekte ve işçi sınıfı hareketine yeni ivmeler kazandırmaktadır. Eğer bu gün emperyalist metropoller sık iktidar değişikliğine sahne oluyor, eğer mevcut klasik burjuva partileri tek başlarına iktidar oluşturamıyor ve eğer geniş emekçi yığınlar yeni alternatif arayışları içine giriyorlarsa, bu çok açık bir şekilde sistemin derin bir siyasal bunalım içinde olduğunun kanıtıdır. Ancak, ekonomik bunalımın etkilerinde de gördüğümüz gibi, siyasal bunalımlar da metropoller ve bunların uydularında (sömürge, yarı-sömürge, bağımlı, yarı-bağımlı ülkelerde) aynı şiddetle olmamaktadır. Uydu olmanın doğal bir sonucu olarak, bu tür ülkelerde siyasal krizler daha şiddetli bir şekilde kendini dayatmaktadır. Bunalımın ağır bölümü bu tür ülkelere yüklenmekte, geri kalan kısmı ise, zorunlu olarak, metro-

pollere yansımaktadır. Zorunlu olarak diyoruz, neden ? Bu konuyu biraz açmaya çalışalım.

Yıllardır "batı demokrasisi", "hür dünya", "refah sistemi", "sosyal adalet devleti" vb. kavramlarla geniş emekçi halk yığınlarını ve işçi sınıfını aldatmak için her türlü yola başvuran emperyalist burjuvazi, sömürgelerden elde ettiği karların çok cüzi bir miktarını bu yalanlarını boyamak amacıyla çalışanların bir kesimine bir sus payı olarak sunmak zorunda kalmıştır. Ekonomiye robotlaştırdığı gibi, insanları da robotlaştırmayı, her türlü propaganda aracıyla gerçekleştirmeye çalışan burjuvazi; işçi sınıfı ve emekçileri insani değerlerden arındırılmış, kendisi ile mensup olduğu sınıf arasındaki bağı görmeyen, ahlaki değerleri yozlaştırılmış, istenilen her anda diğer halklara düşmanlık yapabilecek düzeyde kör bir şovenizmle donatılmış, kendi ailesinin dışında; çevresinde, ülkesinde, bölgesinde ve dünyadaki gelişmelerden habersiz ve bu gelişmelere kayıtsız bir duruma getirmek için sürekli bir çaba içinde olmuştur. Radyosu, televizyonu, videosu, gazetesi, sineması, kilisesi ve diğer tüm kurumlarıyla kendi ideolojisini geniş emekçi kitlelere empoze etmeye çalışmış ve çalışmaktadır. Eski yöntemlerle geniş emekçi kitleleri işçi sınıfını daha fazla aldatamayacağını kavradığı andan itibaren ise, emperyalist burjuvazi, o ana kadar uğruna yeminler ettiği "refah devleti", "sosyal adalet", "hür dünya", "demokrasi" vb. cazibeli kavramlar üzerine bir anda çizgi çekmiş ve bu değerlere hiçbir dönemde samimi olarak inanmadığını göstermiştir. İşçi sınıfı ve emekçi kesimlerin en ufak bir başkaldırısı veya hak istemine karşı devletin polis gücünü devreye sokmuştur. Günden güne büyük bir hızla artan işsizler ordusuna ve bunların ekonomik, siyasal ve sosyal taleplerine karşı gerici yasaları hayata geçirerek cevap vermiştir. Bu yasaların sonuçsuz kaldığı yerlerde ve zamanlarda ise doğrudan baskı yöntemlerine baş vurmuştur. Hangi ideolojik temelde olursa olsun, geniş yığınların desteğini sağlayan barış hareketine karşı da aynı yöntemleri izlemiştir. Taleplerin

gelişmesi doğrultusunda "barış havarisi" kesilmeyi uygun gören emperyalist burjuvazi, barış mücadelesinin boyutlanması ile birlikte ipin ucunun elinden çıktığını görmüş ve bu defa da savaş-

tan ve silahlanmadan yana olan esas çehresini açığa vurmak zorunda kalmıştır. Emperyalist metropoller atom başlıklı füzelerin yerleştirilmesi ile (tüm geniş tabanlı ve halk destekli direnişlere rağmen) burjuvazinin barış düşmanı tavrı pratikte kanıtlanmıştır. Emperyalist burjuvazi, aynı şekilde işçi sınıfının ekonomik-demokratik ve zaman zaman da siyasal taleplerine ya lokavtlarla, ya uzlaşmacı sendikalarla yaptığı toplu sözleşmelerle, ya da diğer gerici yöntemlerle cevap vermiştir.

Kıscası, emperyalist burjuvazi ekonomik ve buna paralel olarak siyasal alanda zora düştüğü zamanlarda, bunalımın yükünü başta işçi sınıfı olmak üzere tüm çalışan emekçi kitlelere yüklemek için mevcut araç ve gereçlerini kullandıktan sonra, son aşamada katıksız baskı yöntemlerine baş vurmaktan çekinmemiştir. Kuzu postuna sarılmış Kurt misali keskin dişlerini tüm kinyle sınıf düşmanlarına göstermiştir. Gerekli olduğu zamanlarda ise devletin polis ve diğer baskı örgütlerini geniş kitlelere saldırmıştır. Devletin polis ve diğer baskı örgütlerini sürekli alarmda tutmuştur. Çünkü, kapitalist-emperyalist sistem içinde yer alan irili-ufaklı bütün ülkelerin ayakta durabilmeleri bu tür örgütler ve özellikle ordu gücü ile garanti altına alınmıştır. Silahlı kuvvetlerin ve polis teşkilatının varlığı, egemen sınıflar açısından; dıştan gelecek tehlikelere karşı devleti korumak olduğu gibi, içte de gelişebilecek işçi sınıfı ve emekçi halk hareketine karşı rejimi koruyup, egemen güçlerin bu hareketler üzerindeki baskılarının bir garantisidir. Bu yüzden rejimin özgül biçimi ne olursa olsun burjuvazi, silahlı kuvvetleri ve polis teşkilatını proleterya ve geniş halk hareketlerine karşı, gerici diktatörlüğünü devam ettirebilmek için bir baskı unsuru olarak kullanmaktadır. Bu baskı derinleşen ekonomik ve toplumsal bunalıma paralel olarak, gelişen devrimci muhalefetin ilerlemesine doğru orantılı olarak artış kaydetmektedir.

Emperyalist burjuvazi metropollerde baş gösteren ve gittikçe hızlanan siyasi bunalımın yükünü bir yandan kendi işçi sınıfı ve emekçi halkların sırtına yüklerken; onların demokratik hak ve özgürlüklerini kısıtlarken, diğer yandan da kendine bağımlı ülkelerdeki işbirlikçi burjuvaziler aracılığıyla bura halkları üzerinde açık askeri, faşist ve diğer gerici diktatörlükleri dayatmaktadır.

Emperyalist burjuvazi metropollerde burjuva demokrasi çemberini biraz daha daraltmakla, demokrasinin yalnız kendisi için olduğunu; bunun geniş kitleler tarafından kullanılmasının kendisi için bir tehlike teşkil ettiği zamanlarda bir çırpıda ortadan kaldırılabileceğini pratik örnekleriyle kanıtlamıştır. Bir takım sınırlı ve kısıtlı hakları işçi sınıfı ve emekçi halklara çeşitli zaman dilimlerinde sunmak zorunda kalan egemen sınıflar, yine gerektiği zaman ve hallerde bu hakları ortadan kaldırabilmektedir. Son zamanlarda batı dünyasında ilerleme kaydeden "yeni sağın" gelişmesi ve işçi sınıfına yönelik saldırılar bahsettiğimiz bu konuya somut örneklerdir. Bugün birçok emperyalist ülkede, artan ekonomik ve siyasal bunalımla birlikte Hristiyan Demokrat ve Muhafazakar partiler iktidar olmuş veya önemli oranda büyüme göstermişlerdir. Aynı şekilde burjuvazi içinde de giderek daha fazla reaksiyonerleşme eğilimleri gözlenmektedir.

Siyasi bunalımın diğer bir ögesi olarak belirtilmesi gereken konu da, mevcut klasik burjuva partilerinin emperyalist metropollerde yalnız başlarına iktidar oluşturmamaları olgusudur. Hemen hemen tüm emperyalist ülkelerde iktidarlar, belirli bir dönemden bu yana koalisyon hükümetleri tarafından oluşturulmaktadır. Bu da emperyalist ülke halklarının klasik burjuva partilerine karşı güvenlerinin sarsıldığını kanıtlamaktadır. Geniş yığınlar, bu partilerin kendilerini yıkıma doğru sürüklediğini belki tam anlamıyla kavramış değilseler bile, yavaş yavaş kavrama safhasına gelmektedirler. Egemen sınıflara karşı güvensizlik giderek boyutlanıp, artmakta ve önümüzdeki süreçte daha da kalıcılaşacağı benzemektedir.

Kapitalist-emperyalist sistemin siyasal bunalımlarının metropollerle sınırlı olmadığını yukarıda belirtmiştik. Bu bunalımlar daha şiddetli bir şekilde emperyalizme bağımlı ve yarı-bağımlı ülkelerde kendini göstermektedir. Emperyalist ülke işçi sınıfı ve emekçi halklarına oranla daha fazla sömürü ve baskılara maruz kalan uydu ülkeler işçi sınıfı ve emekçi halkları ile işbirlikçi burjuvaziler arasındaki mücadele, zaman zaman şiddetlenerek sokak çatışmalarına, gerilla ve halk savaşlarına, silahlı ayaklanmalara, kitle katliamlarına vb. sahne olmaktadır. Bir yandan kendi işbirlikçi-egemen sınıflarına ve onların elindeki gerici devlet

cihazına karşı mücadele geliştiren sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı ülke halkları; diğeryandan esas sömürü kaynağı ve yerli işbirlikçi burjuvazilerin ana dayanağı olan uluslararası emperyalizme ve o'nun her türlü yansımalarına karşı da mücadele bayraklarını açmaktadırlar. Latin Amerika'dan Afrika'ya, Asya'dan Uzak Doğu'ya kadar dünyanın dört bir yanında geniş emekçi halk yığınları ve işçi sınıfı ulusal ve toplumsal mücadelelerinin boyutlarını giderek genişletmiş bir halde, emperyalizme ve o'nun uzantılarına karşı ya savaşmaya başlamış ya da savaş hazırlıkları yapmaktadırlar. Bu mücadele her gün biraz daha boyutlanarak kızışmaktadır. Kıvılcımları dünyanın diğeryanlarına sıçramakta ve diğeryezilen mazlum halklara harekete geçmeleri için önemli mesajlar iletmektedir. Nasıl ki, Nikaragua halkının haklı mücadelesi, Latin Amerika'da El-Salvador, Şili, Guatemala, Honduras vb. halkların mücadelesine bir ivme kazandırmış ve devrim ateşinin boyutlarını genişletmişse, Güney Afrika'daki siyah halkın ırkçılığa (Apartheid) ve o'nun ana kaynağı olan emperyalizm ve sömürgeciliğe karşı mücadelesi de diğeryAfrika halklarının mücadelesinin gelişmesine önemli katkılarda bulunmaktadır. Aynı şekilde Filipinler'deki ilerici hareketin gelişmesi, bölgedeki diğeryhalkların mücadelesini yakından etkilemekte ve gerici-ışbirlikçi diktatörlükleri rahatsız etmektedir.

Belirtmeye çalıştığımız bu nokta bölgemiz Orta Doğu için de aynı şekilde söz konusudur. Orta Doğu'da da sömürgeci, ırkçı, siyonist ve her boydan gerici yönetimlere karşı Kürt, Türk, Filistin-Arap, Beluci ve diğeryemekçi halkların mücadeleleri her gün yeni boyutlar kazanmakta ve bu iktidarları zorlamaktadır.

Kısacası siyasal bunalım, kapitalist-emperyalist sistemi bir baştan diğerybir başa etkisi altına almış durumdadır. Birçok ülkede ulusal ve toplumsal devrimlerin objektif şartları giderek olgunlaşmaktadır. Bu olgun şartları devrim lehine kullanmak, devrimin subjektif koşullarını yaratmak, işçi sınıfı ve geniş emekçi halk kitlelerinin mücadelesini örgütlü bir güce dönüştürerek iktidar alternatifi haline getirmek Komünist partileri ve diğerydevrimci-radikal politik örgütlerin önünde acil bir görev olarak durmaktadır.

Unutmamak gerekir ki, emperyalist burjuvazi ve uzantıları devrim lehine gündemleşen ve giderek gelişen bu durumun farkındadırlar. Toplumsal olayların gidişatına kendi çıkarları doğrultusunda yön vermek için sürekli bir çaba içindedirler. Gerek proleteryanın ve gerekse ezilen-mazlum halkların mücadelesini özünden arındırmak için her türlü yola baş vurmaktadırlar. Emperyalizmin bu hareketlere yaklaşımlarını yakından takip etmeden ve olaylar arasındaki diyalektik bağı görmeden; sistemin gelişkin yöntem ve taktiklerine karşı duyarlı olunmadan ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerini başarıyla sonuçlandırmak zordur. Bu yüzden kapitalist-emperyalist sistemin devamı için gündemleştirilen bu türden taktiklere kısaca değinmeyi faydalı ve gerekli görüyoruz.

EMPERYALİST BURJUVAZİNİN ULUSAL KURTULUŞ HAREKETLERİNE YAKLAŞIMI

Ulusal kuruluş hareketleri, kapitalist-emperyalist ülkeler açısından her dönemde büyük önem arz etmiştir. Emperyalizmin ana karakterlerinden birinin dünyayı kendi arasında paylaşma ve yeniden paylaşma olduğunu yazımızın yukarıdaki bölümlerinde belirtmiştik. İkinci emperyalist paylaşım savaşı ile birlikte dünya sathında klasik sömürgeciliğin büyük oranda çözüldüğünü yine bu yazımızın birinci bölümünde kısaca belirtmeye çalışmıştık. Klasik sömürgeciliğin çözülmesiyle birlikte emperyalizm, yeni sömürü taktiği olarak yeni-sömürgecilik olgusunu hayata geçirmişti. Bu yöntemle o, artık eskisi gibi sömürgeleri kendi valileri ile yönetmiyor ve buraları bizzatıhi kendisi denetim altında tutmuyordu. Bunun yerine, bağımsızlığına kavuşan ülkelerdeki işbirlikçi burjuvazilerin iktidar olmasına yardım ederek, görünürde bağımsız, ama özünde kendine bağımlı işbirlikçi yönetimleri tercih ediyordu. Yeni sömürgecilik olgusu emperyalist burjuvazi için hem daha az masraflı ve hem de daha uzun erimli olarak halkları sömürmenin bir aracı olarak kullanılıyordu/kullanılıyor.

Yeni-sömürgecilik olgusuyla ezilen-mazlum halkları uzun bir süre daha sömürebileceğini uman emperyalist burjuvazi ve yerli

işbirlikçileri, bu ülke halklarının gittikçe gelişen mücadeleleri karşısında hesaplarının tutmadığını peyderpey anlamışlardır. Her türlü baskı, taktik, plan ve düzenbazlıklara rağmen, halkların anti-emperyalist, anti-sömürgeci Ulusal Bağımsızlık Ve Halk Demokrasisi mücadeleleri önünde istenilen engeli oluşturamamışlardır. Bunun bir sonucu olarak sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı ülke halkları üzerinde işbirlikçi burjuvaziler aracılığıyla açık terör uygulamalarına geçmişlerdir. Birçok ülkede bu açık terörün pratik uygulayıcısı olarak silahlı kuvvetler devreye sokularak, askeri-faşist darbeler tezgahlanmıştır. Şili, Türkiye ve diğer birçok ülkede gerçekleştirilen askeri-faşist darbeler emperyalizmin bu türden oyunlarına somut birer örnek durumdadırlar. İşbirlikçi-teknelci burjuvazi halkların haklı mücadelesine karşı ne zamanki engel olamamışlar, o zaman bu tür açık faşist diktatörlüklerle gelişen devrimci toplumsal muhalefeti dağıtmak ve ezmek yoluna başvurmuşlardır.

Ne ki, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin bu türden hesapları da tutmamıştır. "Rüzgar eken fırtına biçer" misali, sömürgeciliğe, emperyalizme ve her boydan gericiliğe karşı ezilen-mazlum halkların geliştirdiği mücadele daha da boyutlanarak egemen sınıfların sonlarını biraz daha yakınlaştırmıştır. Birçok ülkede faşist diktatörlükler yerle bir edilmiştir. Canavarın kendi çocuklarını yemesi gibi, emperyalist parabolaları uşaklarının zor durumlarında onlara yardım elini bile uzatamayacak kadar çaresizleşmişlerdir. Kendi yaptıklarına kendileri bile sahip çıkmaz bir duruma gelmişlerdir. Faşist Şah ve azgın diktatör Somoza örneğinde görüldüğü gibi, insanlığın yüz karası bu diktatörler koskoca dünyada kendilerine barınabilecek ve korkudan uzak yaşayabilecekleri bir yer dahi bulmada zorluk çekmişlerdir.

Emperyalist burjuvazi ve yerli işbirlikçileri tüm açık baskı, terör ve şiddet yöntemlerini kullanarak sindirmeye çalıştıkları halkların haklı mücadeleleri karşısında yenilginin kaçınılmaz olduğunu anlayınca, işin peşini bırakmamış ve yeni taktikler geliştirmeye başlamışlardır. Ezilen-mazlum halkların mücadelelerini içten parçalama taktiği olarak adlandırabileceğimiz bu yöntem kısa vadeli bazı başarılar kaydetmişse de, uzun dönemde bu tür yöntemler de fiyaskoyla sonuçlanmaya mahkumdur-

lar. Angola'da pratik örneğinin yaşandığı gibi, ulusal kurtuluş hareketinin yükseldiği dönemlerde "UNİTA" gibi piyon ulusal kurtuluşçu örgütler yaratma çabaları, diğer ulusal kurtuluş hareketleri için de geçerli kılınmıştır. Aslına bakılırsa emperyalizmin bu tür yöntemleri de yeni değildir. Sömürgeleri ellerinde tutabilmek için sürekli olarak meşhur "böl ve yönet" politikasının, ulusal kurtuluşun sıcak dönemlerine tekabül eden ve bu politikanın bir uzantısı olarak gündemleşen piyon örgütler oluşturma taktiği, ezilen-mazlum halklara fazla yabancı değildir. Bu yönüyle de başarısızlıkla sonuçlanmaya mahkum olan emperyalizmin bu taktiği, yerini ülkelerin içişlerine direkt müdahaleye ve bura halklarına açık saldırıya terk etmektedir. Artık emperyalist devletler ve özellikle de ABD emperyalizmi açık ve birfiil kendi saldırısını tercih etmektedir. Emperyalizmin işgalci emellerine uygun bir şekilde gerçekleştirilen bu saldırılar, birçok halka ve mücadelesine karşı uluslararası yasaları ayakları altına alıp çiğneyen emperyalizmin açık terörizmidir. Bu doğrultuda ABD emperyalistlerinin, küçük ve savunmasız bir ada olan Grenada'yı işgali, konumuza açık bir örnektir. Yine Nikaragua'da Somoza diktatörlüğünü yerle bir ederek, emekçi halkın iradesi sonucu iktidarda bulunan; devrimden sonra ülkede hemen her alanda önemli ilerlemeler kaydeden Sandinist yönetime karşı "Kont-rasların" ABD'de özel eğitime tabi tutulduktan sonra, Honduras üzeri ülkeye ve yönetimine karşı saldırıya geçirilmeleri, emperyalizmin uluslararası alandaki terör eylemlerine diğer bir örnektir.

Kapitalist-emperyalist sistemin tüm olanak ve çabalarına rağmen elinde tutamadığı bu türden sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı ülkeler, bir yandan emperyalist burjuvaziyi önemli sömürü alanlarından yoksun bırakıp, o'nun ekonomik bunalımlarını daha da derinleştirirken, diğer yandan da sistemin siyasal bunalımlarının katmerleşmesine katkıda bulunmaktadırlar. Metropol proleteriyasına ve emekçi halk yığınlarına kendi emperyalist burjuvazilerine karşı mücadeleyi yükseltmeleri gerektiği, düşmanın ortak olduğu mesajını iletmektedirler. Metropollerdeki proleteryanın mücadelesi de her geçen gün biraz daha gelişmektedir. Bu mücadelenin giderek yükselmesi, emperya-

list burjuvaziyi direkt olarak tehlikelerle karşı karşıya getirmektedir. Tehlikenin bilincinde olan emperyalist burjuvazi ise, bunları bertaraf edebilmek için metropollerde de yeni bir takım taktikler geliştirmektedir. Proleteryanın mücadelesi açısından görülmesi zorunlu olan bu taktikler, aynı zamanda ulusal kurtuluşçu güçler için de önemli tehlikeler arzemektedir. Bunun için kısaca bu türden taktiklere kısaca değinmenin de gerekliliğine inanıyoruz.

SOSYAL DEMOKRASİ; EMPERYALİZMİN KENDİNİ YENİLEME TAKTİĞİ.

Emperyalist burjuvazinin uydularında gündemleşen anti-emperyalist ilerici-demokratik hareketlerle, sömürgelerde gündemleşen ulusal kurtuluş hareketlerini önlemek amacıyla geliştirdiği taktiklerdeki başarısızlıkları, metropollerde işçi sınıfının mücadelesini engellemede kullandığı taktiklerde görülmemektedir. Bunun aksine, burjuvazi metropollerde işçi sınıfı hareketi içinde bu tür taktikleriyle önemli oranda destekçi bulabilmektedir.

Emperyalist burjuvazinin bu yöndeki başarılarının temel kaynaklarından biri de, piyasaya sürdüğü ve bir dönemler işçi sınıfı hareketi içinde önemli bir yeri olan Sosyal Demokrat partilerin tarihi süreç içinde ve birçok emperyalist ülkede iktidara geldikten sonra renk değiştirmeleridir. Yani, Sosyal Demokrasi olgusudur. Sosyal Demokrat partiler, genel anlamıyla işçi sınıfı hareketini egemen sınıfların çıkarları doğrultusunda pasifize etme ve geniş işçi kesimini emperyalist burjuvazinin dümenine sokmayı hedeflemişlerdir. Bunun doğal bir sonucu olarak milyonlarca işçi Sosyal Demokrat partilere bağlı sendikalar içinde sınıf gerçeklerinden yavaş yavaş uzaklaşmış bir durumda emperyalist yönetimlerin -bilmeyerek te olsa- önemli bir destekçisi durumuna gelmeye başlamışlardır.

Emperyalist burjuvazinin, özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşında elde ettiği tecrübeler, o'na bir daha Avrupa metropollerinde Musolin ve Hitlervari açık faşist partilerin kolay kolay iktidar olamayacağı gerçeğini kavratmıştır. İşçi sınıfı ve emekçi halk kesimlerinin mücadelesini dumura uğratmak için, baskıların

dozunu biraz azaltarak veya bunları gizleyerek, "insan hak ve özgürlüklerinden" dem vuran, liberal ve "insancıl" görünmeye çalışan bir yöntemle kitlelerin desteğini sağlama taktiği; emperyalist burjuvazinin uzun yıllar elde ettiği tecrübeler sonucu gündemleşmiştir. Emperyalist burjuvazinin bu taktiğinin bir sonucu olarak piyasaya sürdüğü Sosyal Demokrasi, özünde tekelci burjuvazinin kendini yenileme taktiği olarak hayat bulmuştur.

Sosyal Demokrat partiler, emperyalist metropollerin birçoğunda işçi haklarını korumak ve geliştirmek kisvesi altında seçim bezirganlığı yapmış ve bunun bir sonucu olarak uzun yıllar iktidarları ellerinde tutmuşlardır. Özellikle ikinci dünya savaşı dönemi ve sonrasında faşizme karşı "tek alternatif" olarak piyasaya sürülen Sosyal Demokrat partiler, emperyalist burjuvazinin planlı ve programlı bir şekilde kendini yenileme taktiğinin bir aracı olmuşlardır. Geniş emekçi kesimlerin ve işçi sınıfının önemli bir kesiminin desteğini alan Sosyal Demokrat partiler, iktidarları süresince işçi sınıfını bilinçli bir şekilde pasifize etmeyi ve o'nu sınıf özünden arındırmayı önlerine hedef olarak koymuşlardır. Kendilerine bağlı sendikalar aracılığıyla işçi hakları üzerinde hem taraf, hem de karar organı olmuşlardır. Sosyal Demokrat partiler bu yolla emperyalist burjuvazinin çıkarlarını korumuş ve topluma bu çıkarlar doğrultusunda bir yön vermeye çalışmışlardır.

Emperyalist metropollerde Sosyal Demokrat partilerin bu başarılarına değinirken, bunu olanaklı kılan etmenlerden birinin, bu partilerin faşizme karşı tek alternatif olarak sunulmuş olmalarına değindik. Emperyalist burjuvazi bu doğrultuda oldukça yoğun bir çaba sarfetmiştir.

Ne var ki, metropollerdeki Komünist Partilerin de bu alternatifi sunmada oldukça önemli zaafı olmuştur. Faşizme karşı mücadelede ipin ucunu bir çok ülkede Sosyal Demokratlara kaptıran Komünist partiler, sonuçta bu işten oldukça zararlı çıkmışlardır. Bu zarar, günümüz metropol Komünist Partilerinin nicel gücüne bakılarak rahatlıkla görülebilir. Her ne kadar bir Komünist Partisi için nicellikten ziyade nitelik önemliyse de, milyonlarca işçi üyesi ve taraftarı olan Komünist Partilerin bu günkü koşullarda ancak çok az sayıda işçiyi bağırılarında barın-

dırdıkları gerçeğini hatırlarsak; bu yanlış politika sonucu birçok işçinin burjuvazinin saflarına geçtiğini görürüz ki, bu da es geçilecek bir konu değildir. İkinci emperyalist paylaşım savaşı öncesi 6 milyon işçiyi örgütlü olarak saflarında barındıran Alman Komünist Partisi, bu gün girdiği seçimlerden ancak %0,02 oranında oy alıyorsa, bu durum geçmişte uygulanan yanlış politikanın ve bu gün de devam eden revizyonist, sınıf uzlaşmacı politikanın doğal bir sonucudur.

Sosyal Demokrat Partiler sadece emperyalist metropollerdeki işçi sınıfı hareketini pasifize etmekle yetinmemektedirler. Emperyalist burjuvazinin ilk başlarda metropollerde kendini yenileme taktiği olarak piyasaya sürdüğü bu türden partiler, süreç içinde emperyalizmin uluslararası düzeyde de kendini yenilemesine dönüşmüştür. Emperyalist burjuvazinin sömürü çarkını çalıştırmada kararlı ve günümüz koşullarına uygun, oldukça akılcı bir politika sürdüren Sosyal Demokrat Partiler, dünya düzleminde ezilen-mazlum halkların ve işçi sınıfının sahip çıktığı her değere sahip çıkmış, kraldan daha fazla kralcı kesilerek, dünya halklarının gözüne "şirin" ve "masum" görünmeye büyük bir özen göstermiştir. Gerektiği zaman "barış havarisi" kesilmiş, gerektiği zaman da "ulusal kurtuluş hareketlerinin tek dostu" olarak kendini lanse etmeye çalışmıştır. Bu yolla; birçok sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı ülke halklarını ulusal bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerinin yönünü saptırmayı amaçlamış, azgın bir komünizm düşmanlığı yapmıştır. Bu yol ve amaçla bu türden ülkeleri kurtuluştan sonra da kendi sömürü cenderesi altında tutmayı hedeflemiştir. Bu tür hareketlere karşı başlangıç dönemlerinde oldukça temkinli davranmayı yeğleyen Sosyal Demokrat Partiler, başarının yakın olduğu gerçeğini görünce "enternasyonalist dayanışma" palavrasıyla ortaya çıkmış ve sözümona "yardım" ellerini uzatmışlardır. Daha bu günden bile Kürdistan Ulusal Kurtuluş hareketi ile yakından ilgilenen Sosyal Demokrat Partiler ve onların işbirlikçi kuruluşları "Sosyalist Enternasyonal", Kürdistan Devrimci Hareketini baştan itibaren denetimleri altına alabilmek için yoğun bir çaba içine girmişlerdir. Hiç kuşku yokki, bu çabaları Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin kaydedeceği gelişmelere paralel olarak daha da arta-

çaktır. Kürdistan Devrimci Hareketinin bu tehlikeyi şimdiden görmesi ve buna karşı etkin önlemler geliştirmesi hayati bir sorun olarak değerlendirilmek durumundadır.

Emperyalist burjuvazi Sosyal Demokrat partiler aracılığıyla ulusal ve uluslararası planda kendini yenilemeyi ve bu yolla önemli mesafeler katetmeyi bir dönem için de olsa başarmıştır. Bunun yanında emperyalist burjuvazi, sadece bu yenileme taktiği ile de yetinmemiştir. O, bir yandan metropollerdeki işçi hareketinin özünü boşaltmak, Ulusal Kurtuluş Hareketlerini kendi denetimine almak, gün geçtikçe kiteselleşen barış hareketinin yönünü saptırmak vb. çabalarını sürdürürken, diğer yandan da sosyalist hareket içinde etkili olmaya çalışmaktadır. Bu çalışmalarının bir sonucu olarak, birçok Komünist Partisi içinde bölünmeler gündemleşmiş ve ortaya çıkan "Yuro Komünist" ve "yeni sol" akımlar, Komünist partisi adına Sosyal Demokratlarla ve hatta Muhafazakar partilerle iktidar ortaklığı yapmışlardır. Sosyalist hareket içinde emperyalist burjuvazinin ajanları tarafından gerçekleştirilen bu türden parçalanmalar, emperyalist burjuvazinin sosyalist hareket içindeki oyunlarına ilk örnek değildir, ama Komünist partiler açısından önemli kayıplara neden olmuştur.

Emperyalist burjuvazi, işçi hareketi ile sosyalist hareketin birbirine olan diyalektik bağlarını göz önünde bulundurarak, Komünist Partiler içinde parçalanmaların ve "Komünist" maskeli yeni partilerin (aslında bunlara Sosyal Demokrasinin bir kanadı olarak bakmak gerekir) ortaya çıkmasını olanaklı kılmışlardır. İşçi hareketi içinde en gözde ve sivrilmiş "işçi aristokratlarını" Komünist Parti saflarına salarak istediği planı uygulama alanına sokmuştur. İşçi sınıfı içinde, emperyalist burjuvazinin elde ettiği korkunç karların çok az bir bölümünü elde eden bu "işçi aristorasisi" tabaka, Komünist partileri içinde burjuvazinin gönüllü ajanlığını üstlenmiştir. Bu konunun vahametine Lenin, "Emperyalizm, Kapitalizm En Yüksek Aşaması" adlı değerli eserinde geniş yer vermiş. Komünist Hareketi uyararakşunları söylemiştir;

"Anlaşıyor ki, sağlanan bu muazzam aşırı karlarla (çünkü bu karlar, kapitalistlerin "kendi" ülkelerinin işçilerinden sız-

dırdıkları karların çok daha üzerindedir) işçi liderlerini ve işçi aristokrasisini oluşturan bu yüksek tabakayı bozmak mümkün olabilmektedir. "İleri" ülkelerin kapitalistleri de, dolaylı ya da dolaysız, açık ya da maskeli, bin türlü çareye başvurarak, onu bozmaktan geri kalmamaktadır.

Hayat tarzlarıyla, ücretleriyle, dünya görüşleriyle tamamen küçük-burjuva niteliği taşıyan bu burjuvalaşmış işçi tabakası ya da "işçi aristokrasisi". II. Enternasyonalin başlıca desteği olmuştur; günümüzde de burjuvazinin baş toplumsal (askeri de-ğil) desteğidir. Çünkü bunlar, işçi hareketi içinde, burjuvazinin gerçek ajanları, kapitalist sınıfın işçi uşakları (*Labour lieutenants of the capitalist class*), reformizmin ve şovenizmin gerçek yayıcılarıdır. Proleterya ile burjuvazi arasındaki içsavaşta, bunlar, kaçınılmaz olarak ve oldukça önemli bir sayıda, burjuvazinin yanında, "komüncü"lere karşı "versailles"çilerin yanında yer alırlar.

Bu olayın ekonomik kökleri kavranmadıkça, siyasi ve toplumsal portresi değerlendirilmedikçe, komünist hareketin ve önümüzdeki toplumsal devrimin pratik sorunlarının çözümüne doğru bir tek adım bile atılamaz. "

(*Lenin, Emp., Kapitalizmin En Yüksek Aşaması, Sol Yayınları, S.14-15, Altı çizeln yerler orjinalinde italik olarak yazılmıştır*)

Lenin'in de belirttiği gibi, "proleterya ile burjuvazi arasındaki içsavaşta, bunlar, kaçınılmaz olarak ve oldukça önemli bir sayıda" egemen sınıfların yanında proleterya ya karşı ihanet üstüne ihanet örnekleri sunmaktadırlar. Bu gün yaşanan ortamda dahi rahatça gözlenebileceği üzere, bu tür partiler (gerek Sosyal Demokratlar, gerekse Yuro-Komünistler) yaptıkları işin özü itibarıyla, genel olarak emperyalist burjuvazinin çıkarlarını savunmaktadırlar. Her ne kadar proleteryanın ve emekçi halk yığınlarının çıkarlarını savunuyor gibi görünüyorsa da, son tahlilde emperyalist burjuvazinin sömürü düzenini kendi mantığı çerçevesinde savunmaktadırlar. İşçi sınıfının ve emekçi halk kesimlerinin giderek kötüleşen yaşam koşullarına uygun bir şekilde, onlardan yana görünüp, emperyalist burjuvazinin kendini biraz rahatlayabilmesi

için gayret sarfetmektedirler. Kitlelerin artan rahatsızlıklarına karşı, tepkiyle değil, sinsi ve daha ılımlı bir şekilde yaklaşılması gerektiği noktasından hareket ederek, emperyalist burjuvaziye akıl hocalığı yapmaktadırlar.

Ancak yaşanan olaylar göstermektedir ki, emperyalist burjuvazinin kendini yenileme taktiği de artık yavaş yavaş eskimeye yüz tutmaktadır. Özellikle Sosyal Demokrat partilerin uzun yıllar iktidarda kaldıkları emperyalist metropollerde, burjuvazinin bu oyunu giderek ayyuka çıkmaktadır. Geniş kitleler, burjuvazinin piyasaya sürdüğü bu "alternatife" giderek daha kuşkulu bir gözle bakmaktadırlar. Emperyalist burjuvazi ise, elindeki son yöntemlerini de kullandıktan sonra, bu defa çareyi baskıların dozunu arttırmakta bulmaktadır. Bunun bir sonucu olarak, işçi sınıfı ile diğer emekçiler üzerindeki baskılar açıktan açığa bir yoğunluk kazanmaktadır. Baskılar öyle bir aşamaya gelmiştir ki, emekçi halk bunu dile getirirken "polis devletinden" bahsederek, önemli bir gelişmeyi dile getirmeye başlamışlardır.

Sonuç olarak şunu söyleyebiliriz ki, kapitalist-emperyalist sistem yapısal olarak bir bunalım içindedir. Gerek ekonomik, gerekse siyasal alanda kendini dayatan bu bunalım, her geçen gün biraz daha müzminleşerek, sistemi giderek sıkıştırmaktadır. Bu bunalımları atlatma ve geçici de olsa bertaraf edebilme uğruna emperyalist burjuvazi her türlü oyuna baş vurmaktadır. Bir yandan bunalımın yükünü sömürge, yarı-sömürge, bağımlı ve yarı-bağımlı ülke halkları, kendi işçi sınıfı ile emekçi halklarının sırtına yüklerken, diğer yandan da elinden geldiğince kendini dünya halklarına ve işçi sınıfına "şirin" ve "masum" göstermek için taktikler geliştirmektedir. Bu taktiklerin tutmadığı yerlerde ise, uluslararası terörizm de dahil olmak üzere her türlü baskı ve sindirme yöntemleriyle açık saldırıya geçmektedir. Gerek işçi hareketi, gerekse Komünist hareket ve gerekse Ulusal Kurtuluş Hareketleri üzerinde en akıl almaz yöntemlerle derin hesaplar yapan emperyalist burjuvazi, sömürü düzenini devam ettirebilmek için her kılıfa bürünebilmektedir. Emperyalist burjuvazinin bu tür taktik ve politikasına karşı tüm devrimci ulusal-toplumsal kurtuluş güçlerinin duyarlı olması, özellikle günümüz koşullarında üzerinde önemle durulması gereken bir konudur.

Burjuvazinin bu tür oyunlarını boşa çıkarmak, Marksizm-Leninizm'in yaşayan gerçeklerini hayata geçirerek ve devrimci bir siyasal hat izleyerek mümkündür.

Bölgemiz Orta Doğu'nun siyasal konjunktürüne bakıldığı zaman, Kürdistan devrimci hareketi üzerinde de bu türden tehlike bulutlarının giderek yoğunlaşmaya başladığı görülmektedir. Özellikle Filistin hareketinin son durumundan sonra, bölgede önemi gittikçe artan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, bu gün emperyalist burjuvazilerle onların sömürgeci, işbirlikçileri tarafından ve özellikle sosyal demokrasi aracılığıyla daha gelişme dönemindeyken abluka altına alınmak istenmektedir. Her türlü oyun ve düzenbazlıklarla hareketi kangrenleştirmeyi hedefleyen bu oyunlara karşı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin bir bütün olarak uyanık olması hayati bir sorundur. Unutmamak ge-

reker ki, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin başarısı kapitalist-emperyalist sistem içinde birçok cepheden gedikler açacak ve yazımızın birinci bölümünde de belirttiğimiz gibi bölgedeki statü-quo'yu yerle bir edecektir. Bu yüzdendir ki, emperyalist burjuvazi ile işbirlikçileri sömürgeciler ve bölge gericiği her türlü olanaklarını kullanarak, kendileri için hayati önemde olan böylesi bir tehlikeyi önlemeye çalışacaklardır. Kürdistan Devrimci Hareketi; ülkenin bağımsızlığı, Ulusun Kurtuluşu ve halkın özgürlüğü doğrultusunda geliştirdiği mücadelesinde bu tür tehlikelere her zaman muhatap olabileceğini bir an bile unutma-

Bitti

GÜNEY AFRİKA: SİYAH HALKIN İSYANI GÜNEY AFRİKA'DA NELER OLUYOR

Güney Afrika: Sömürgeci ve emperyalist güçlerin siyah Afrika kıtasında yüzyıllardır süren baskı, katliam, sömürü ve talanlarına; çağdışı katı bir ırk ayırımı politikasına (Apartheid) karşı siyah emekçi halk yığınlarının duyduğu kin ve nefretin, derin bir başkaldırı ruhunun yoğunlaşarak ulusal kurtuluş için ayaklanmaya dönüştüğü; ulusal bağımsızlık, özgürlük, demokrasi ve insanca yaşamaya duyulan özlemle dolu ezilen yığınların sokaklara döküldüğü, yer yer gerilla mücadelesinin yükseldiği bir ülkedir Güney Afrika. Yeni ve aydınlık bir geleceğin sancılarını çekiyor. Güney Afrika halklarının ulusal kurtuluş mücadelesi zafere doğru önüne geçilmez bir yol almaktadır.

Güney Afrika'da olaylar 1985 ortalarında yeni boyutlar kazandı. Siyah halkların yükselen mücadelesi karşısında Pieter Botha'nın ırkçı-beyaz azınlık yönetimi ülkenin (21 Temmuz 1985'de) 36 belli başlı merkezlerinde sıkıyönetim ve olağanüstü hal ilan etti. Sömürgeleştirme sürecinin başladığı günden bu yana sömürgeci güçlerin başvurduğu hiçbir yol siyah yerli halkların mücadelesini durduramadı. Siyah halkın mücadelesi her dönemde yeni ve değişik biçimlerde devam ederek günümüze kadar ulaştı. Sıkıyönetim ve olağanüstü hal ilan eden, toplu katliamlar dahil her yola başvuran ırkçı Botha rejimi de siyah halkın mücadelesini durduramaz. Savaş yeni bir aşamaya girmiştir. Sıkıyönetimin ve olağanüstü durumun ilanı aksine halkın öfkesini daha da kamçılacaktır, mücadeleyi daha da sertleştirecektir. Sıkıyönetim ve olağanüstü hal ilanı ırkçı beyaz yönetimin güçsüzlüğünü ortaya koyuyor. Siyah halkın ırk ayırımı politikasına, baskı, terör ve katliam uygu-

lamalarına karşı muhalefet derin ve geniş boyutlar kazanmıştır. Güney Afrika'da halkın emperyalizme, sömürgeciliğe ve ırk ayırımı politikasına karşı gelişen mücadelesi Afrika kıtasında yeni bir ulusal isyan ateşini tutuşturmuştur.

Güney Afrika sorunu 18. yüzyılın ortalarından bu yana uluslararası alanda sürekli olarak gündemleşen, canlılığını ve önemini koruyan bir sorundur. Bu durum öteden beri O'nun Afrika kıtasındaki stratejik ve ekonomik konumundan, sömürgeci ve emperyalist güçlerin buraya duyduğu ilgiden kaynaklanıyor. Afrika kıtasında Angola, Mozambik, Gine-Bissau vb. ülkelerin kurtuluşundan sonra emperyalizm için Güney Afrika'nın önemi kat be kat artmıştır. Son yıllarda uluslararası alanda, BM ve bağlı kuruluşlarda en çok gündeme gelen, üzerinde en fazla tartışılıp kararlara varılan ülkelerden biridir. Sıkıyönetimin ilanı ve son olaylar bir kez daha dünyanın dikkatini hızla buraya çevirmiştir. Dünyadaki her güç Güney Afrika'daki gelişmeleri dikkatle izliyor. Çünkü, Güney Afrika bir bakıma siyah Afrika'nın gelecekteki kaderini çok yakından ilgilendiren gelişmelere sahne oluyor, kıtanın geleceğini belirleyen gelişmelerin düğüm noktalarından biri haline geliyor. Zira bu gün siyah Afrika'nın kalbi Güney Afrika'da atıyor.

GENEL ÇİZGİLERİYLE GÜNEY AFRIKA:

Bu genel girişten sonra, şimdi de, kıtada ekonomik, politik, askeri stratejik vb. önemli bir yere sahip olan Güney Afrika üzerinde durabiliriz. Genel çizgileriyle Güney Afrika'nın tarihi, ekonomik, siyasi ve etnik yapısı üzerinde durmak, bu günkü durumun daha iyi anlaşılması açısından yararlı olur kanısındayız.

TARİHİ DURUM:

Güney Afrika'nın işgal edilme ve sömürgeleştirilme tarihi 1652'le-re kadar uzanıyor. Hollanda Doğu-Hindistan şirketi bu günkü Cape'de bir yerleşim alanı kurdu. Hollanda'lı beyaz göçmenler (Boerler) burayı Güney Afrika'nın sömürgeleştirilmesinde bir üs olarak kullanmak istiyorlardı. Zamanla Cape Town büyük bir ticari merkeze dönüştü. Boerler Cape Town ve çevresindeki yerli halkı köleleştirerek topraklarına el koydular. Köle ticareti ve be-

yazların el koyduğu topraklarda kölelerin çalıştırılmasına dayalı yoğun emek sömürüsünün sonucu beyazlar kısa bir dönemde büyük bir servet birikimini gerçekleştirdiler. Yerli halk ya köle olarak satılıyor, ya beyazların el koyduğu topraklarda çalıştırılıyor veya baş eğmeyenler varsa sürekli olarak iç kesimlere göç etmeye zorlanıyorlardı. Her durumda da toprak beyazlara kalıyordu.

18. yüzyılın sonlarına doğru beyazlar, siyahlar ile beyazlar arasında kesin ve kati bir şekilde ırk ayırımını öngören bir uygulama ile toplumsal yaşama sert kurallar getirdiler. Tam da bu dönemde sömürgeci güçler arasında (bilhassa İngilizler ile Boerler arasında) Cape Town ve Güney Afrika üzerine yoğun bir rekabet başlamıştır. İngilizler 1795'in sonlarında Boerler'in (Hollanda'lı göçmenler) elinde olan Cape Town'u işgal ettiler. Çok geçmeden, 1803'te Boerler burayı İngilizlerden geri aldılar. Üç yıl sonra, 1806'da İngilizler tekrar burayı işgal ettiler. Artıko tarihten bu yana burası İngilizlerin elinde kaldı. İngilizler ile Boerler arasında Güney Afrika üzerine rekabet 1840'lardan, İngilizlerin en son olarak Transvaal ve Orange Vrij staat'ı (bu günkü ismi ile Free Orange State-Özgür Portakal Devletidir) işgal ettikleri 1899'a kadar sürdü. İngilizler ile Boerler arasındaki rekabetten doğan bu savaşlar (1899-1902) tarihe ilk "emperyalist savaş" olarak geçmiştir. Bu savaşlarda Boerler yenildi ve Güney Afrika tamamen İngilizlerin denetimine geçti.

19. yüzyılın başlarında Avrupa'dan Afrika'nın çeşitli bölgelerine ve Cape Town'a hristiyan misyonerler gelmeye başladı. Zamanla çeşitli iç ve dış koşulların zorlaması sonucu İngilizler yerli halk ile beyazlar arasında eşitliği öngören bir biçimsel eşitlik sistemi getirdiler. 1834'te ise kölelerin özgürlüğünü sağlayan yeni bir yasa getirildi. Ancak, bunlar sözde kalan ve yerlilerin yaşamında ileriye dönük ciddi hiçbir şey getirmeyen gelişmeler olarak kaldı.

19.yüzyılın ortalarında Cape Town'un dışında yerliler tarafından çok sayıda krallıklar kuruldu. Başına buyruk hareket etmek isteyen bu krallıklar ile İngilizler arasında (ve yer yer Boerlerle) şiddetli savaşlar patlak verdi. Savaşlarda genellikle teknik ve askeri olarak daha üstün durumda olan beyazlar galip geliyordu. Ardından daha geniş toprakların işgali, daha fazla insanın köleleştirilmesi yer alıyordu. Her direnişin kırılması ardından istila, iş-

gal va talana dayalı beyazların sömürgeci egemenliği daha da pekişiyordu. Galip gelmelerine rağmen beyazlar bu savaşlarda büyük kayıplar veriyorlardı. Örneğin İngilizler ile Zulu'lar arasında 1879'daki savaşta İngiliz ordusu İsandhlavana'da tümünden yok edildi.

17.yüzyılın ortalarından 18.yüzyılın ortalarına kadar Cape ve çevresinde Avrupa'lı beyaz göçmenlerden oluşan büyük bir nüfus yoğunluğu oluştu. Beyazlar zamanla sömürgeci devletlerin burarlarda doğrudan üstlenmek zorunda kaldığı işleri üstlenmeye başladılar. Bu durum sömürgeci devletlerin işine geliyordu. İngilizler buna dayanarak bir sömürgeci idari sistem oluşturdular. Sömürge valiliklerin idaresi altında çeşitli bölgeler oluşturmaya başladılar. Buralar daha sonra idari özerkliği olan devletçikler haline getirildi. 1805'te Transvaal'e, 1852'de de Cap'e özerklik verildi.

Elmas madenlerinin ardından altın madenlerinin bulunması Güney Afrika'nın önemini son derece arttırdı. İngilizler işi daha sıkı tutmaya başladılar, buna bir adım olarak ta Cape devletine bağlı bir Güney Afrika federasyonu tezini ortaya attılar. 1872'de bilhassa elmas madenlerinin bulunduğu alanları birleştirmek için yoğun çaba gösterildi. Başta Zulu krallığı olmak üzere, diğer birçok krallık bu girişime karşı çıktılar. Krallıklarla İngiliz sömürge yönetimi arasında savaşlar yeniden başladı. Siyah krallıklarla İngilizler arasındaki bu savaşlar Güney Afrika'da ve Afrika'nın diğer yerlerinde Afrika Ulusal hareketlerinin ilk tohumlarını ekti. Yerlilerin direnişlerinin ana teması İngiltere karşıtı olmaktı. Yerli halkların direnişlerini kırıp Güney Afrika'da merkezi bir koloni (Sömürgeci) sistemi oluşturmak İngiliz politikasının ana hedefi idi. İngilizler sonunda 1910'da bu hedeflerine ulaşarak o güne kadar idari özerkliği olan yerleri birleştirerek bir İngiliz Dominyonu'u olan Güney Afrika Birliğini kurdular. 1961'e kadar da Güney Afrika'nın bu statüsü devam etti.

ETNİK YAPI:

Güney Afrika, Namibya (Güney-Batı Afrika), Bostwana, Zimbabve, Mozambik ve Swaziland ile komşu bir ülkedir. Yüzölçümü: 1,221,037 km karedir. Nüfus yoğunluğu km kare başına 25 kişi düşüyor. Mayıs 1985 nüfus sayımına göre toplam nüfusu 24.885.-

960'tır. 1981 sayımına göre ise nüfusu 25.591.000'dir.

Güney Afrika çok ulustlu bir ülkedir. Adeta bir halklar mozai-kidir. Ulus niteliklerini koruyan Bushemler, Hottentotlar ve Berg-domonaslar ülkenin en eski yerleşik gruplarıdır. Ama etnik grup-lar olan Zulu, Xhosa, Swazi, Ndebele, Sotho, Tswona, Bantu, Venda, Shogaonların vb. toplam nüfusu 1980 sayımına göre 22.417.000'dir. Buna karşın Avrupalı veya beyaz nüfus 4.462.000 dir. Beyazlar 17.yüzyıldan başlayarak Hollanda, İngiltere, Fransa, Almanya vb. ülkelerden gelen göçmenlerin oluşturduğu nüfustur. Ülkenin ekonomik, siyasal vb. egemenliğini elinde bulunduranlar bu beyaz nüfus azınlığıdır. Ekonomik olarak aktif nüfus (çalışma yaşında olan nüfus) 8.665.700'dür.

En büyük dil grupları şöyledir: Halkın %65'i Afrika dillerini (Africanes) konuşuyorlar. İngilizce konuşanların oranı %35'tir. Resmi diller İngilizce ve belli başlı Afrika dilleridir. Nüfusun 2.671.000'nini Colared (Melez) denilen çeşitli ırkların karışımın-dan meydana gelenler oluştururlar. Asyalılar içinde de başta gelen grup Hintlilerdir. (İndians). Ayrıca, Güney Afrika'da yaklaşık yarım milyon kadar bir yabancı işçi (göçmen işçiler) kitlesi bu-lunmaktadır. Bunlar, komşu ülkelerden gelen işçilerdir. Genellikle en ağır ve pis işlerde en düşük ücretle çalışıyorlar. Beyazlar geniş bir coğrafik alana yayılmakla beraber %80 kentsel alanlarda otur-maktadırlar.

Eğitim alanında toplam 170.225 öğretmen görev almaktadır. Bunların etnik dağılımı şöyledir: Afrikalıların eğitimi ile uğraşan-lar 83.819, beyazların eğitimi ile uğraşanlar 51.269, renkli melez-lerin eğitimi ile uğraşanlar 26.298, Asyalıların eğitimi ile uğraşan-lar 8.839 kişidir. Bu sayılar aynı zamanda öğretmenlerin etnik da-ğılımını da gösteriyor.

Yukarıda da görüldüğü gibi, Güney Afrika'da her alanda görü-len dengesizlik ve çelişkiler eğitim ve öğretim alanında da kendini bariz bir biçimde gösteriyor. Yüksek öğrenim ile ilgili şu rakamlar dengesizlik ve derin çelişkilerin boyutlarını net olarak ortaya ko-yuyor. Örneğin, Üniversite ve diğer yüksek öğrenim dallarında o-kuyan öğrencilerin etnik dağılımı şöyledir: Afrikalılar 44.333, beyazlar 170.365, renkliler (melezler) 15.988, Asyalılar 17.598.

EKONOMİK DURUM:

Güney Afrika, Avrupalıların işgaline uğradığı 17.yüzyıl ortalarından elmasın bulunduğu tarihe kadar bir tarım ülkesiydi. Bu tarihe kadar stratejik önemiyle birlikte Güney Afrika sömürgeciler için iki noktada önem taşıyordu. Köle ticareti de dahil, genel olarak ticaret ve tarım. Elmas ve altının bulunuşu bir tarım ülkesi olan Güney Afrika'yı endüstriyel ve şehirli bir toplum haline getirdi. Elmas bu ülkede gerçek anlamda ekonomik bir devrimi başlattı.

Bugün, Güney Afrika, Afrika kıtasında ekonomik olarak en ileri ve en kalkınmış bir ülkedir. Kıtada toplam sanayi üretiminin üçte birine Güney Afrika sahiptir. Güney Afrika'yı bilhassa gelişkin bir maden sanayisiyle bir tarım ve sanayi ülkesi olarak mümkündür. Bunu büyük ölçüde dünyada kalite ve rezerv bakımından çok zengin doğal kaynaklarının bolluğuna borçludur. Güney Afrika madenleri çeşit, kalite ve rezerv bakımından çok zengindir. Altın, Gümüş, Elmas, Uranyum, Krom, Bakır, Demir, Magnezyum, Nikel, Platin, Çinko, Fosfat, Tuz vb. belli başlı madenlerdir. 1970'te ise Namibya sınırında doğal gaz bulunmuştur.

Maden sanayii başta olmak üzere birçok sanayii alanında ileri adımlar atılmıştır. Silah sanayiinde kendi silahlarının önemli bir kısmını üretebilecek duruma ulaşmıştır. Uluslararası silah üretiminde onuncu sırayı almaktadır. Hatta uluslararası çevrelerde atom bombasına sahip olduğu tartışılıyor. Bu amaçla İsrail ile ortak bazı çalışmalar içindedir.

Güney Afrika zengin doğal kaynaklar ve geniş verimli topraklara sahip olmasına rağmen ekonomik bir bunalım içindedir. Dünya borç sıralamasında ilk sıralarda yer alan ülkelerden biridir. Botswana rejimi dış borçlarını ödeyemez durumda olduklarını söylüyor. Güney Afrika her alanda tamamen emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Ekonomisi emperyalist tekellerin, uluslararası şirketlerin denetimi altındadır. Emperyalist tekeller için Güney Afrika önemli bir yatırım alanı, büyük bir sömürü kaynağıdır. Emek ucuz ve boldur. Komşu ülkelerden çalışmaya gelen yarım milyon göçmen işçi ve Güney Afrika emekçileri en ağır çalışma koşulları altında adeta karın tokluğuna çalıştırılıyorlar. Irkçı beyaz rejim göçmen işçiliği bilinçli olarak ayakta tutuyor. Siyah işçiler ile beyaz işçiler arasında da büyük bir ücret farklılığı vardır. Çalışabilen nü-

fusun %25'i işsizdir. Bunların çoğu 29 yaşından küçük olan siyah genç kuşaklardır. İşçi sınıfı hem deri rengi ve ulusal kimliğinden dolayı hem de sınıfsal olarak baskı altındadır. Güney Afrika'da işçi sınıfının %80'ini siyahlar oluşturur.

Beyazlarda oluşan yerli büyük bir burjuvazi vardır. Ülke topraklarının %80'inden fazlasına sahip olan bu beyaz azınlık emperyalist tekellerle işbirliği içinde ülke ekonomisi üzerinde tam bir denetim kurmuştur. Yerli burjuvazi ikinci dünya savaşından sonra gelişmeye başladı. Ekonomik alanda beyaz azınlık ile siyah çoğunluk arasında büyük bir dengesizlik ve derin çelişkiler vardır.

Emperyalistler her yerde ve her zaman iki yüzlüdürler. Bir yandan Güney Afrika rejimine karşı ekonomik ambargodan bahsederken, diğer yandan ve esas olarak ırkçı rejimi destekliyorlar, buraya büyük yatırımlarda bulunuyorlar. Bu gün ABD'nin Güney Afrika'da 400 tekeli vardır. Bunlardan üçü Güney Afrika ekonomisini elinde bulunduran 7 büyük tekel arasındadır. İngilizlerin toplam 946 şirket ve bankası vardır. Batı Almanya 290 tekele sahiptir. Güney Afrika ekonomisini destekleyen bu üç emperyalist ülke dışında Fransa, İsrail, Hollanda, Danimarka, İsveç vb. ülkelerin de önemli yatırımları vardır. Güney Afrika ihracatının %81,2'ni emperyalist ülkelere yapıyor. Bunların başında da yine ABD, İngiltere ve Batı Almanya gelmektedir. Diğer Afrika ülkelerine ihracatı ise sadece %8 gibi çok küçük bir orandır. Güney Afrika maden sanayii ABD, İngiltere ve Batı Alman teknolojiyle modernleştirilmektedir.

Güney Afrika tarımda modern büyük ölçekli kapitalist işletmeciliğe dayanıyor. İşlenebilir tarımsal alanların %87'si beyazların elindedir. Geniş topraklar üzerinde kapitalist çiftlikler ve "plantasyonlar" kurulmuştur. ırkçı rejim bir tarım yasasıyla siyahların bağımsız olarak tarım işletmeciliğiyle uğraşmalarını yasaklamıştır. Siyah halk toprakların ancak %13'ünü işletebiliyor. Kırsal alanlarda yaşayan halkın önemli bir kesimi sömürgecilerin Afrika kıtasının birçok yerinde uyguladıkları bir tarımcılık sistemi olan "Plantasyonlarda" çalıştırılıyor. Tarımda işgücü daha da ucuzdur. Tarım sektörü iç talepten çok, ihracat modeli üzerine kurulmuştur. Bu nedenle dünyanın birçok ülkesinde Güney Afrika tarım ürünlerine rastlamak mümkündür.

GÜNEY AFRIKA'DA POLİTİK YAPILANMA VE BU GÜNKÜ DURUM

Güney Afrika 1961 yılına kadar bir İngiliz Dominyonu olan Güney Afrika Birliği adıyla anıldı. Ekim 1960 yılında beyazlar arasında yapılan bir referandum ile Güney Afrika Cumhuriyeti adını aldı. 31. Mayıs 1961'de üyesi bulunduğu Comenvelth'ten (İngiliz uluslar topluluğu) ayrıldı.

Güney Afrika'yı 1948'den beri bir ırkçı-azınlık partisi olan Ulusal Parti yönetmektedir. Bu parti, 1940'larda Hitler'in Nasyonal Sosyalist Partisinden etkilenen ırkçı kadrolar tarafından yeniden biçimlendirilme Ulusal Parti yönetimi bu güne kadar siyah çoğunluğa karşı çıkartılmış ve ırkçılığı kurumlaştıran 160'tan fazla kanun, kararname ve müeyyideyi yürürlüğe koymuştur.

3 Eylül 1984'te sözde bir anayasa reformuyla yeni bir anayasa getirildi. Bu anayasayla beyazlar dışında, melezler ve Asyalılara da senatoda temsil hakkını tanıyan yeni bir sistem getirildi. Bunun amacı, ırkçı rejimin "topyekün strateji" diye adlandırdığı yeni bir siyaset doğrultusunda ırkçı rejime beyazlar dışında da destek sağlamak ve halkın mücadelesini bölmektir. Halk bu yeni oyunu farkettiler ve ANC önderliğinde seçimleri protesto ederek karşılık verdi. Gerçekte 165 kişilik Güney Afrika parlamentosu salt beyazlardan oluşmaktadır. 23 Milyonluk siyah halk ise, her türlü temsil hakkından yoksul bırakılmıştır.

Güney Afrika sözde parlamenter bir cumhuriyet idaresiyle yönetilmektedir ve dört eyaletten oluşmaktadır: Kap eyaleti, Transvoal, Natal ve Free Orange State. Bu dört eyalet sözde "özerk" birer eyalet durumundadırlar. Gerçekte ise, ekonomik, siyasi ve askeri olarak tamamen Güney Afrika'ya bağlı, O'nun kontrolü altındadırlar. Dört eyalet; yerlilerinin, beyazların oturduğu Güney Afrika devletinden ekonomik, politik ve toplumsal olarak tecrit edildiği, siyahların baskı ve yasaların zoruyla oturmaya mecbur edildikleri "Bontustan" veya "Homeland" denilen birer getolaştırma (siyahların zorla burada tutuldukları) alanlardır. Güney Afrika devletinin amacı: bu dört eyaletle birlikte Lesotho, Sewoto, Swasiland, Bortswana, Zimbabve vb. komşu ülkeleri de içine alan beyaz azınlığın egemenliğine dayalı merkezi

bir devlet oluşturmaktır.

Güney Afrika'da iktidar ekonomik, siyasi, askeri vb. tüm erk ve kurumlarıyla beyaz azınlığın elindedir. Politik yapı ırkçılık (Apartheid) doktrini üzerine biçimlendirilmiştir. Irkçı yönetim aynı zamanda ilhakçı, sömürgeci ve faşist eğilimler taşımaktadır. Siyah halkın Ulusal ve Toplumsal muhalefeti bu güne kadar, toplu katliamlara varan ağır bir şiddet ve zorbalıklar yoluyla bastırılmaya çalışılmıştır. Bu gün de aynı yollarla, hem de daha sert bir biçimde cevap verilmektedir. Bilindiği gibi 17.6.1976 Sewoto'daki bir ayaklanma kanlı bir katliamla bastırıldı. Bu katliamda yüzlerce insan hayatını kaybetti.

Güney Afrika son yıllarda hızlı bir militaristleşme süreci yaşamaktadır. Devlet Güvenlik Konseyi ülke yönetiminde belirleyici bir rol oynamaktadır. Birçok önde gelen büyük tekelin üst yöneticileri ya doğrudan bu konseyde yer almakta, ya da bununla çok yakın ilişkiler içerisinde bulunmaktadır.

Son sıkıyönetim ilanından sonra ülkede varolan çok sınırlı demokratik hak ve özgürlükler de ortadan kaldırıldı. Bugün siyah çoğunluğun önündeki barışçıl ve demokratik mücadele yollarının tümü kapatılmıştır. Bir yanda her şeyi elinde bulunduran bir beyaz azınlık iktidarı, diğer yandan 24 milyona varan ve her türlü hak ve özgürlüklerden yoksun, ırk ayırımı politikasına boyun eğmeye mahkum edilen siyah çoğunluk. Güney Afrika'nın genel durumu budur.

Güney Afrika halkı buna karşı sert bir mücadele içindedir. O'nun mücadelesi aynı zamanda uzun bir geçmişe de sahiptir. Çağdaş anlamda Güney Afrika'da Ulusal Kurtuluş hareketi 1912'de Afrika Ulusal Kongresi'nin (Africans National Congress of South Africa-ANC) kurulmasıyla başlar. 1912'de kurulan ANC, 1960'ta yasaklandı. Yasaklama kararı ardından ANC, "barışçıl mücadele koşullarının ortadan kalktığı ve rejimin ancak silahlı mücadele yoluyla yok olacağı" görüşünü benimsedi. Ardından ANC'nin askeri kolu olan "Ulusun Mızrağı" örgütü kuruldu. Ulusun Mızrağı örgütünün kurucuları arasında Nelso Mandela ve ANC'nin diğer bazı lider kadroları da bulunuyordu. ANC, 1960'tan bu yana illegal koşullarda faaliyet yürütmektedir.

ANC, kuruluşundan beri anti-ırkçı, anti-sömürgeci bir siyaset

gütmüştür. Bünyesinde çok sayıda örgüt ve sınıfsal eğilimler barındırıyor. ANC, cephe tipi bir örgüttür. Tüm ırklardan (siyah, beyaz, melez, asyalı vb.) sol ve liberal örgütlerle işbirliği içinde ırkçı olmayan demokratik bir toplum kurmak istiyor. ANC'nin daimi başkanı olan Nelson Mandela ömür boyu hapse mahkum olup, 23 yıldır hapis yatmaktadır.

Güney Afrika Komünist partisi 1921'de kuruldu, 1950'de yasaklandı ve o tarihten beri illegal faaliyet yürütmektedir. Komünist Partisi mevcut yapısıyla ulusal harekete önderlik edebilecek bir durumda değildir, ancak ANC ile yakın bir işbirliği içinde çalışmaktadır. Güney Afrika'da işçi sınıfının uzun bir mücadele geçmişi vardır, ancak bu gün için iktidar mücadelesinden uzaktır. İlk grev 1882'de görülmüştür. İşçi sınıfının politik örgütlenmesi 19.yüzyılın sonunda başlar. Bugün için Güney Afrika'da işçi sınıfının sendikal hareket birliği yoktur, veya çok zayıftır. Irkçı rejim siyah ve beyaz işçilerin ortak sendikalarda örgütlenmelerini yasaklamıştır. Beyazlardan oluşan işçiler ayrı bir sendikada örgütlenmiştir. Beyaz işçiler büyük ölçüde ırkçı ideolojinin tesiri altındadırlar. Beyaz işçilerle siyah halkın ortak mücadelesini önlemek için ekonomik, siyasi ve yasal tedbirler alınmıştır. En büyük sendikalar şunlardır.

- a- Güney Afrika Sendika Kongresi (SACTU) Irk ayırımına karşı çıkan ilerici bir sendikadır. Hiçbir fark gözetmeksizin tüm işçileri örgütlemeye çalışıyor. Şimdi illegal olarak faaliyet yürütmektedir.
- b- Güney Afrika Sendika Kongresi.
- c- Güney Afrika İşçi Konfederasyonu. Sadece beyaz işçilerin örgütlendiği bir sendikadır.

Güney Afrika'da çok sayıda demokratik ve sol çizgilerde politik örgüt vardır. Bunların bir kısmı uzun bir geçmişe sahiptir. Bunlardan bazılarının isimlerini belirtmekte fayda vardır: Güney Afrika Hintlilerinin Ulusal Kongresi. 1896'da kuruldu. Kurucuları arasında Hindistan Ulusal Kurtuluş Hareketinin lideri Gandhi de vardı. Bugün sürgünde ANC ile birlikte çalışıyor. Ve diğer bazıları.

Güney Afrika'da ulusal muhalefet hareketi içinde yeralan siyasi ve demokratik örgütlerin ortak zemini ırkçı beyaz azınlık yönetimini devirmek ve tüm milliyetlerin hak eşitliğine dayanan çok

uluslu demokratik bir toplum kurmaktır. Bu örgütler içinde salt "anti-beyaz" örgütlerden, sosyalizmi amaçlayan örgütlere kadar her renk ve ideolojide olanları vardır. 1984'e kadar bu örgütlerin büyük bir çoğunluğu ANC çatısı altında, o'nun programı etrafında birleşiyordu. 1984 yılında, içinde ANC'nin de bulunduğu tüm bu örgütler "Birleşik Demokratik Cephe (United Democratic Front-UDF)" içinde bir araya geldiler. Bugün, Güney Afrika'da anti-aparteid muhalefet hareketinin en büyük örgütü durumunda olan UDF, 600 kadar örgüt ve 2 Milyon kadar üye insanı saflarında birleştirmiştir. UDF, beyazların ırkçı anayasasını ve seçimleri protesto eylemleri içinde oluştu. Irkçı rejim, halkı seçimleri boykota çağıran UDF önderlerini "Vatana ihanet" suçuyla yargılıyor ve ölümlerle cezalandırmak istiyor.

Bugün Güney Afrika'da, her türlü mücadele biçimi bir arada verilmektedir. Barışçıl ve demokratik mücadeleden silahlı gerilla mücadelesine, sessiz protesto yürüyüşlerinden sokak çatışmalarına kadar. Ancak, Güney Afrika'da yığınlar, zor kullanmadan ırkçı rejimin yıkılamıyacağını kavramış bulunuyorlar. Bunun için Zimbabve, Bostwana, Lesotho, Namibya vb. ilhak edilen yerlerde gerilla mücadeleleri sürerken, diğer alanlarda da yığınlar her gün onlarca insanın ölümü pahasına değişik biçimlerde mücadeleyi daha da yükseltiyorlar.

Güney Afrika halklarının mücadelesi uluslararası alanda büyük bir desteğe sahiptir. Dünyada, BM ve uluslararası birçok kuruluşun aralarında yer aldığı çok sayıda siyasi, hukuki, kültürel, ticari vb. kurum ve kuruluş Güney Afrika'daki çağdışı ırkçı rejimi mahkum etmiş ve Aparteid'i "insanlık suçu" olarak ilan etmiştir.

"BİZ MÜCADELE EDECEĞİZ VE BU KANLI OLACAKTIR"

Güney Afrika halkları; ortak zemin ırkçı beyaz azınlık rejimini devirmek ve yerine tüm milliyetlerin hak eşitliğine dayanan demokratik bir toplum kurmak olan ve aynı zamanda emperyalizmi ve sömürgeciliği hedefleyen ulusal kurtuluş hareketi boyutlarını kazanan bir mücadele içindedirler. Bu mücadelenin nasıl ve hangi düzeylerde sonuçlanacağı, önümüzdeki süreçte ve bizzat halkın kendi savaşımı tarafından belirlenecektir. Bu günden kesin bir he-

def belirtmek zordur. Ancak ırkçı beyaz azınlık yönetiminin ömrünün sonlarını yaşadığı ve büyük siyah çoğunluğun demokratik hak ve özgürlüklerine kavuşacağı kesindir. Bu günler pek uzak da değildir. Güney Afrika'daki çağdışı rejim halkın mücadelesi önünde yok olacaktır.

İrkçi rejim ve o'nun dayanakları olan emperyalistler, Güney Afrika halklarının daha ileri hedefler amaçlayan mücadelesini gerçek devrimci yolundan sapırmak için yeni oyunlar peşindedirler. Güney Afrika'nın kurtuluşu ve devrimci bir yola girmesi emperyalizme büyük bir darbe olacaktır. Çünkü Güney Afrika bugün için Afrika kıtasında emperyalizmin en büyük dayanağı ve kalesidir. Bu kalenin düşmesi, Afrika'da emperyalizme karşı önüne geçilmez devrimci gelişmelerin yolunu açabilir. Güney Afrika, emperyalizm için ekonomik, siyasi, jeo-politik olarak çok önemli bir alandır. Bilhassa, 1974'te Portekiz'deki devrim (burjuva-demokratik devrim), Angola, Mozambik, Gine-Bissau vb. kurtuluşundan sonra Güney Afrika kıtadaki gelişmelerin odağı haline geldi. 1970'li yıllarda Güney Afrika halklarının mücadelesi yeni bir ivme kazanmıştır. Zimbabve ve Namibya'da Ulusal Kurtuluş için gerilla savaşı başlamış, diğer Afrika ülkelerinin Ulusal Kurtuluş Hareketlerinin de dolaysız etkisiyle ulusal ve toplumsal iç muhalefet hızlanmış, ırkçı rejimin egemenliği ve emperyalizmin çıkarları yakın bir tehlikeyle karşı karşıya kalmıştır.

Emperyalistler Güney Afrika'da bir yandan Pieter Botha rejimini sahte bazı reformlar yapmaya zorlarken, diğer yandan da halkın mücadelesini reformcu yollarla gerçek devrimci hedeflerinden saptırmak istiyorlar. Botha rejimi 1984 anayasa reformu ve "Toptan Strateji" uygulamasıyla buna dünden hazırlanmıştır. Emperyalistler şimdi de UDF ve ANC içinden reformcu bir çözüm yoluna yakın çevreleri öne çıkarmaktadırlar. Bu durum Güney Afrika halklarının devrimci kurtuluş yolu ve UDF ile ANC'nin gelecekteki siyasal etkinlikleri üzerindeki en büyük tehlikedir. Belirtmek gerekir ki, Güney Afrika'da ulusal ve toplumsal muhalefet güçleri politik ve örgütsel olarak kristalize olmuş, ortak so-mut hedeflerde tam bir birliktelik içinde değildirlere. Ve hareket bu sinsi planlar karşısında bölünmeye açık bir konumdadır. Bu durum, Güney Afrika halklarının devrimci ve radikal güçlerine

böylesine oyunlara karşı tarihsel bir sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini emrediyor.

Güney Afrika halklarının başarısı emperyalizm ve sömürgecilik için onarılması olanaksız olan ağır bir darbe, siyah Afrika kıtası için ise, ikinci bir yeni başlangıç olacaktır. Eylül 1985'te Newsweek dergisi ile yaptığı bir röportajında ANC'nin sürgündeki başkanı Oliver Tombo şöyle diyordu:

"Biz mücadele edeceğiz ve bu kanlı olacaktır. Biz kurban vereceğiz. Batıda Hitler rejimine büyük kurbanlar verildiği gibi. Bu rejim de Hitler rejimi gibi yıkılacaktır."

Bu yazının hazırlanmasında aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır:

1- *The Europe Year Book 1985*

2- *AFRICA/South Of The Sahara- 1986*

3- *AFRICA CONFIDENTIAL- 27 Mart 1985*

4- " " - 27 Şubat 1985

5- *Newsweek dergisi, Eylül 1985*

6- *History Of African Civilization- E.Jefferson Murphy.*

(Tarih öncesinden günümüze kadar Afrika'da imparatorluklar, krallıklar, halklar ve uluslar).

www.arsivakurdi.org

